

Πάνος Κολιόπουλος
Η ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

II - Δραπέτες στο Τίποτα

Η ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

II — Δραπέτες στο Τίποτα

Πάνος Κολιόπουλος

Η ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

II — Δραπέτες στο Τίποτα

Εικονογράφηση: Πάνος Κολιόπουλος

MIDNIGHT PUBLISHING

ΥΔΡΑ 2011

Οι βινιέτες είναι public domaine

Copyright © 2011 Πάνος Κολιόπουλος
Σοφ. Δούσμανη 44
Κέρκυρα 49100

email: panflynn@otenet.gr

Οι Σταθμοί

1) As Time Goes By.....	11
2) Ορίζοντες.....	25
3) Η Επίσκεψη.....	39
4) Όνειρο για Τρεις.....	61
5) Το Κενό.....	81
6) Μεθ' Επαίνων.....	101
7) Διακοπές στην Κόλαση.....	125
8) Το Αναπάντεχο.....	151
9) Επιστροφή.....	179
10) Rue des Amants Perdus.....	205
11) Αυλαία.....	227

*Το ομορφότερο κορίτσι του κόσμου είχε
μια μεγαλύτερη αδερφή, την ωραιότερη
αδερφή που θα μπορούσε να έχει το
ομορφότερο κορίτσι.*

*Η μοίρα τα 'φερε να τις αγαπήσω και
τις δυο, αλλιώς την καθεμιά τους, και να
μ' αγαπήσουν και κείνες –για λίγο όμως,
όσο κρατάει ένα όνειρο.*

1) As Time Goes By...

Πρώτα άκουσα τις ομιλίες πίσω από την πόρτα...
Οι γνώριμες φωνές της μάνας μου, του θείου
Μιλτιάδη και της θείας Ειρήνης... Μετά το κλει-
δί στην πόρτα...

Τινάχτηκα πανικόβλητος. Γρήγορα... να κρυφτούμε...
Πού όμως;... Δεν προφταίνουμε... Θα μας πιάσουν...

Ένα τρυφερό άγγιγμα χεριού στον ώμο μου...

—Αγάπη μου...

Νιώθω το κορμί μου να διαστέλλεται σαν να 'βγαινε
από ένα δαιδαλώδη βόρτεξ... Το μισοσκόταδο... Ο ήχος της
βροχής στα τζάμια... Η αγαπημένη φιγούρα της Κατερί-
νας δίπλα μου...

—Τι έπαθες; με ρώταγε. Όνειρο ήταν... Πάει...

Αφήνομαι να σωριαστώ στα μαξιλάρια. Μ' αγκαλιάζει.
Η ζεστασιά του κορμιού της με φέρνει πάλι πίσω.

—Τι είδες;...

Προσπαθώ να αναπνεύσω και πάλι φυσιολογικά. Η
καρδιά μου ξαναβρίσκει σιγά-σιγά τον ρυθμό της. Ακου-
μπώ το κεφάλι μου στον ώμο της. Με χαϊδεύει με την τρυ-
φερότητα που μόνο εκείνη ξέρει να προσφέρει.

—Τίποτα, μουρμουρίζω. Όνειρα...

Με φιλάει.

—Σ' αγαπώ, ψιθυρίζει. Κοιμήσου...

* * *

Ήταν ο πέμπτος μήνας της ζωής μας μαζί. Ο πέμπτος μήνας στον Παράδεισο. Οι δυο μας... Μακριά απ' όλους... Μακριά από τα προβλήματα.

Σταθήκαμε τυχεροί από την αρχή –σαν να ήταν αυτό σημάδι που προαιωνίζε ένα μέλλον όπως το θέλαμε κι όπως πασχίζαμε να διαμορφώσουμε.

Βρήκαμε αμέσως ένα μικρό, αλλά χαριτωμένο –και κυρίως φθινό– διαμέρισμα πάνω από ένα καφέ στη Rive Gauche, όχι μακριά από τη Σορβόνη, κι εγκατασταθήκαμε στην πόλη που διαλέξαμε για να ξεκινήσουμε τη ζωή μας μαζί. Σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα είχαμε γνωριστεί με όλους στη γειτονιά, τον φούρναρη, τον μπακάλη, τον καπνοπώλη, τα αφεντικά και τα γκαρσόνια του καφέ και σ' έναν τόπο που δεν συμπαθούσαν ιδιαίτερα τους ξένους, μας δέχτηκαν (σχεδόν) με ανοιχτές αγκάλες. Για όλους ήμασταν «les amoureux» –οι ερωτευμένοι. Ας είναι καλά η αδιαμφισβήτητη γοητεία της Κατερίνας, που έκλεβε καρδιές παντού.

Μας χώριζαν μόνο μερικά μαθήματα, που δεν είχαμε κοινά, το πρωί, τον υπόλοιπο χρόνο ήμασταν μαζί. Ατέλειωτες εξορμήσεις γνωριμίας στην υπέροχη πόλη, χάξεμα στους bouquinistes του Σηκουάνα, επισκέψεις σε γκαλερί και μουσεία, περιπλανήσεις στους δρόμους... Και μετά... μετά, όταν η πόρτα της φωλιάς μας έκλεινε τον υπόλοιπο κόσμο έξω... ο Παράδεισος!

Όχι, η περίεργη και άνομη αυτή σχέση δεν ξέφτιζε, όπως είχα φοβηθεί πριν έρθουμε, αλλά αντίθετα φούντωνε και δυνάμωνε σε ποιότητα και βάθος. Ήμασταν φτιαγμένοι

ο ένας για τον άλλο κι αυτό φαινόταν να ξεβάφει και στους γύρω μας, γι' αυτό και η καθολική αποδοχή.

—Είναι τελείως σαν την αρχή της «Casablanca», μου είπε μια μέρα η Κατερίνα γελώντας. Όταν ο Ρικ και η ξενέρωτη ζούσαν μαζί την ευτυχία τους σ' αυτήν εδώ την πόλη.

Μας κυνηγούσε αυτή η ταινία!

—Ας ελπίσουμε πως εμείς θα 'χουμε καλύτερη τύχη, αστειεύτηκα.

—Αν δεν μου φύγεις, σίγουρα, γέλασε.

—Να σου θυμίσω πως στην ταινία αυτός που έφυγε ήταν η γκιόσα; είπα.

—Ναι, αλλά καμιά φορά η πραγματικότητα φέρνει τους μύθους τούμπα.

Κάναμε ένα σωρό φίλους. Από το πανεπιστήμιο οι περισσότεροι. Όλες οι φυλές του Ισραήλ! Τους Έλληνες τους αποφεύγαμε —δεν ξέρεις καμιά φορά...

Οι βαθμοί μας ήταν εξάισιοι. Οι δικοί μας πανευτυχείς. Τα παιδιά σπούδαζαν —έστω και σε άλλη σχολή απ' αυτή που τους είχαν πει— και τα κατάφερναν θαυμάσια. Όσο για το οικονομικό... τα βόλευαν μια χαρά και με τα λίγα... Δόξα τω θεώ!

Και βέβαια οι γονείς μπορεί να χαίρονταν, αλλά υπήρχαν κι άλλοι στην οικογένεια που δεν έβλεπαν αυτή την ιστορία με καλό μάτι. Με καθόλου καλό μάτι.

Το πρώτο γράμμα που έφτασε από τη Χριστίνα, τη μεγάλη αδερφή, έκανε την Κατερίνα να συννεφιάσει. Τη ρώτησα... δεν θέλησε να μου πει. Την πίεσα... μου έδωσε να διαβάσω την κόλλα το χαρτί.

«Δεν ξέρω πώς δουλεύει το μυαλό σου» έγραφε «αλλά σίγουρα δουλεύει στραβά. Άφησες τέτοια τύχη εδώ πέρα ανεκ-

μετάλλευτη –να σου υπενθυμίσω πως ο πατέρας του Μανώλη δεν ξέρει τι έχει;– για να τρέξεις στην άλλη άκρη του κόσμου, ακολουθώντας έναν χαμένο, δήθεν για σπουδές. Να σπουδάσεις τι, ζωντόβολο; Γαλλική φιλολογία; Με την ελπίδα να διοριστείς κάποτε μ’ έναν μισθουλάκο σ’ ένα κατσιοχωρι της Αρκαδίας; Δεν ξέρω, Κατερίνα μου... ειλικρινά δεν ξέρω τι συμβαίνει, κι αν οι υποψίες μου είναι βάσιμες –που ελπίζω να μην είναι– σε κλαίω. Κάτσε και σκέψου τα όλα αυτά κι έλα πίσω, όσο ακόμα είναι καιρός, πριν μας βρει καμιά ανεπανόρθωτη συμφορά (καταλαβαίνεις τι λέω). Και ξεκόλλα επιτέλους απ’ αυτό το παρλιακό που σε παρασύρει και που έχεις σε τέτοια υπόληψη, γιατί δεν αξίζει μία –γεννημένος loser, εγώ στο λέω– αφήνω τα της συγγένειας κατά μέρος, γιατί δεν δέλω ούτε να το σκέφτομαι. Αν σου ’χει μείνει κουκούτσι μυαλό θα γυρίσεις αμέσως πίσω... αύριο κιόλας...»

Και συνέχιζε έτσι μέχρι το τέλος.

—Μπράβο η ξαδέρφη! είπα. Τα καλύτερα σε συμβουλεύει. Αλλά αυτές οι όχι και τόσο κεκαλυμμένες σπόντες... Δείχνει κάτι να έχει καταλάβει. Της είπες τίποτα;

Με κοίταξε με μάτια ορθάνοιχτα.

—Τρελάθηκες; φώναξε. Να της πω τι; Ότι είμαι τρελή και παλαβή για τον... ξάδερφό μου; Όχι, η Χριστίνα έχει μυστήριο μυαλό. Πάντα σκέφτεται το χειρότερο. Έτσι κι αλλιώς ποτέ δεν είδε με καλό μάτι την κοντινή σχέση που είχαμε εσύ κι εγώ... Και τώρα που ζούμε μαζί, μακριά από κάθε έλεγχο... ε, δεν της χρειαζόταν και πολύ...

—Δεν έπεσε και πολύ έξω όμως..., παρατήρησα.

Η Κατερίνα χαμογέλασε.

—Όχι, παραδέχτηκε. Δεν έπεσε καθόλου έξω.

Την αγκάλιασα και χώθηκε στην αγκαλιά μου.

—Ότι και να γίνει, μουρμούρισε, δεν πρόκειται να μας χωρίσουν. Έτσι δεν είναι;

—Έτσι είναι, αγάπη μου...

* * *

Κατά έναν περίεργο τρόπο η Κατερίνα προσαρμόστηκε πολύ πιο γρήγορα από μένα στο πανεπιστήμιο και τα μαθήματα. Βλέπεις, αυτό που θα θεωρούσε κανείς πλεονέκτημα για μένα —το ότι δηλαδή ήμουν ήδη αρκετά καλά διαβασμένος— εδώ φαινόταν να γυρίζει εναντίον μου. Έβρισκα τα μαθήματα θεοβάρετα και τον τρόπο διδασκαλίας των περισσότερων καθηγητών μουχλιασμένο. Ελάχιστα απ' όσα υποτίθεται πως μάθαινα εδώ μ' ενδιέφεραν και μόνον ο φόβος της απόρριψης με κρατούσε από το να βουλιάξω σε μια απάθεια και να μελετώ —ανόρεχτα μεν, αλλά αποτελεσματικά.

Για την Κατερίνα αντίθετα όλα αυτά ήταν καινούργια και συναρπαστικά. Όλα της άρεσαν, όλα την ενθουσίαζαν. Μελετούσε μ' ενθουσιασμό και πολύ σύντομα κάλυψε κάθε χάντικαπ που είχε φέρει μαζί της από το απελπιστικά καθυστερημένο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας. Μοντέλο φοιτήτριας κι αγαπητή τόσο σε καθηγητές όσο και στους συμφοιτητές μας. Οι περισσότεροι φίλοι που κάναμε στο πανεπιστήμιο της Κατερίνας κατακτήσεις ήταν.

Δεν με πείραζε φυσικά, αντίθετα την καμάρωννα. Βέβαια η ιδέα πως θα 'πρεπε να υπομείνω την αγγαρεία των ανούσιων μαθημάτων για τουλάχιστον τρία χρόνια με τρόμαζε λίγο, όμως αυτό ήταν ένα μικρό κι ασήμαντο κόστος προκειμένου να είμαι μαζί της και να μοιράζομαι αυτή τη ζωή που είχαμε φτιάξει εδώ πέρα.

Δεν της είχα πει βέβαια ποτέ κουβέντα για τη βαρυγχώμια μου και κείνη δεν κατάλαβε τίποτα.

Υπήρχε κι ένα ακόμη μικρό πρόβλημα.

Είχαμε συμφωνήσει ν' αποφεύγουμε τους Έλληνες, γιατί ποτέ κανείς δεν ξέρει τι του ξημερώνει. Της Κατερίνας όμως της έλειπε η επαφή με το ελληνικό στοιχείο και

συχνά αφηνόταν να παρασύρεται σε παρέες και συναναστροφές που ούτε μου άρεσαν, ούτε ενέκρινα.

Οι Έλληνες –από φυσικού τους ξενόφοβοι– είχαν δημιουργήσει τη δική τους κλειστή κοινότητα στο πανεπιστήμιο. Δεν ανακατεύονταν με τους άλλους κι ούτε προσπαθούσαν να προσαρμοστούν στην καινούργια κατάσταση στην οποία βρίσκονταν. Στην ουσία είχαν μεταφέρει τη γειτονιά, το χωριό και τη νοοτροπία τους εδώ. Οι περισσότεροι ίσα που κουτσοσκότωναν κάποια στοιχειώδη Γαλλικά, που κι αυτά το κόμπλεξ που κουβαλούσαν δεν τους επέτρεπε να χρησιμοποιούν παρά μόνον όταν δεν γινόταν διαφορετικά. Ήταν οι χειρότεροι φοιτητές και οι πλέον στάσιμοι. Στον πρώτο χρόνο βρήκαμε τύπους που βρίσκονταν ήδη εδώ τρία χρόνια!

Τα αγόρια είχαν ένα μόνο πράγμα στο μυαλό τους. Πώς να χρεβατώσουν όσο γίνεται περισσότερες από τις «εύκολες ξένες» –κάτι που δεν τους έβγαινε τόσο εύκολα όσο φαντάζονταν. Τα κορίτσια πάλι, απελευθερωμένα από τους περιορισμούς της κλειστής και οπισθοδρομικής ελληνικής κοινωνίας, εδώ του δίναν να καταλάβει, μην αφήνοντας αρσενικό γάτο ανεχμετάλλευτο. Δεν ήταν ακριβώς ό,τι καλύτερο μπορούσε να βρει κανείς για συναναστροφή –αφήνουμε πια τη φιλία.

Και φυσικά την είχαν πέσει, τα λιγούρια, της Κατερίνας, παρότι ήταν ολοφάνερο πως ήμασταν μαζί. Και κείνη, πάντα με διακριτικό τρόπο και λεπτότητα, τους έδινε να καταλάβουν πως δεν ενδιαφερόταν. Χαμένος κόπος. Σε πρώτη ευκαιρία άρχιζαν τα ίδια. Την κολάκευε βέβαια αυτό, αλλά και την παραξένευε η ξεροκεφαλιά κι επιμονή των ερωτύλων.

—Μα αφού βλέπουν πως είμαστε μαζί, μου είπε μια μέρα. Τι ελπίζουν τέλος πάντων που επιμένουν;

—Σιγά να μην έχουν ηθικούς ενδοιασμούς, γέλασα. Αυτοί τη δουλειά τους να κάνουν κι όλα τα άλλα είναι λεπτομέρειες.

—Μα τόση καφρίλα πια!

—Α, δεν ξέρω... Δικοί σου φίλοι είναι.

—Μην είσαι τόσο σνομπ. Οι δικοί σου είναι καλύτεροι;

—Ασύγκριτα!

—Όπως για παράδειγμα;

—Εσύ.

Γέλασε. Της άρεσε.

—Εγώ δεν είμαι φίλη σου... Είμαι ερωμένη σου, είπε με νάζι.

—Και δεν ντρέπεσαι που το ομολογείς, έτσι απροκάλυπτα;

—Καθόλου, είμαι εντελώς ξεδιάντροπη.

—Νά γιατί μ' αρέσεις.

* * *

Από τη φύση μου δεν ήμουν καθόλου κοινωνικός άνθρωπος. Τις παρέες, τις συναναστροφές, τις βαριόμουν όπως βαριόμουν τις ατέλειωτες χαμένες ώρες με κουβέντες του αέρα, που γίνονται απλώς για να μην αφήνουμε να πέφτει αυτή η εφιαλτική σιωπή που μας εξαναγκάζει να ερχόμαστε αντιμέτωποι με τον εαυτό μας. Τη συντροφιά των άλλων μόνο και μόνο για να μην βρεθώ μονάχος δεν την επιδίωξα ποτέ —πόσο μάλλον στο Παρίσι, με τόσα πράγματα να κάνεις και τόσα να δεις. Ειδικά αυτούς τους ενθουσιώδεις πατριώτες δεν τους χρειαζόμουν καθόλου. Μα καθόλου.

Κι έτσι, αντί να χάνω τον καιρό μου και τη διάθεσή μου με τον συρφετό των τριτοκοσμικών συντοπιτών προτιμούσα να κάθομαι με ένα βιβλίο στην ησυχία μου περιμένοντας υπομονετικά την επιστροφή της Κατερίνας. Παλιά μου τέχνη κόσκινο δηλαδή —και δεν το λέω με παράπονο.

Όπως και να 'χε το πράγμα πάντως την είχα δική μου

το βράδυ, όταν κατέφευγε στην αγκαλιά μου και μου μίλαγε για την ημέρα της ανάμεσα σε δυο φιλιά, ανάμεσα σε δυο χάρδια.

Άλλωστε την είχα δική μου ολόκληρο το Σαββατοκύριακο –από την Παρασκευή το βράδυ πιο σωστά– που πιάναμε δουλειά στο «*Café des Amants Perdus*» ακριβώς από κάτω μας, για να βοηθήσουμε τη μαντάμ Σουλβί, που μας είχε πάρει από την αρχή με καλό μάτι, να τα βγάλει πέρα με την αυξημένη πελατεία της, εγώ στο μπαρ και η Κατερίνα στο σερβίρισμα.

Η Σουλβί ήταν μια μπαρουτοκαπνισμένη *Pied Noire*, Γαλλίδα από την Αλγερία, στο πρόσωπο της οποίας μπορούσε να διακρίνει ακόμα κανείς σημάδια μιας παλιότερης ομορφιάς, στραπατσαρισμένης όμως αρκετά από την έντονη ζωή και τις καταχρήσεις. Φοβερός χαρακτήρας γυναίκας που κουμαντάριζε το καφέ σαν κουρσάρικο σκάφος, με σιδερένια πυγμή, πειθώ, χιούμορ και γοητεία. Είχε τους πιστούς της καθημερινούς πελάτες, τους οποίους γνώριζε με τα μικρά τους ονόματα και με τους οποίους καλαμπούριζε αφειδώς, αλλά κι ένα ετερόκλητο πλήθος που προέκυπτε το Σαββατοκύριακο, κατά την παραδοσιακή έξοδο των Παριζιάνων στα καφέ, τα εστιατόρια και τα μπιστρό του *Quartier Latin*.

Ο άντρας της, ο Μωρίς, ήταν ένας σιωπηλός τύπος, παλιός επιλοχίας της Λεγεώνας των Ξένων, μ' ένα *Gauloise* άφιλτρο και μισοσβησμένο μονίμως να κρέμεται στην άκρη των χειλιών του κι ένα βλέμμα χαμένο ποιος ξέρει σε τι αναμνήσεις από ταξίδια και περιπέτειες σε μέρη ξωτικά. Ο Μωρίς είχε αναλάβει την κουζίνα, απ' όπου ξεμύτιζε να πει ένα ποτηράκι με τους φίλους του και να κουβεντιάσει για τις κούρσες στον ιππόδρομο πριν εξαφανιστεί και πάλι στο βασιλείο του.

Στο καφέ τρώγαμε σχεδόν κάθε βράδυ, γιατί το φαγητό ήταν εξαιρετικά φθηνό και νόστιμο και η Σουλβί φρόντιζε να μας σερβίρει ενισχυμένες μερίδες.

—Έχετε ανάγκη από δύναμη εσείς, τα ξεπεταρούδια, έλεγε γελώντας και κλείνοντας μας το μάτι με σημασία.

Σε λίγο οι τακτικοί μας είχαν μάθει κι αυτοί με τα μικρά μας ονόματα και μας είχαν δεχτεί σαν επίτιμα μέλη του κλειστού τους κλαμπ. «Ça va les amoureux?» ήταν ο συνηθισμένος τους χαιρετισμός όταν ξεμυτίζαμε στη γεμάτη καπνούς σάλα. Έτσι η δουλειά του Σαββατοκύριακου ήρθε σαν φυσική συνέπεια κι εμείς νιώθαμε τελείως σπίτι μας. Είπαμε, ήμασταν πολύ τυχεροί στο ξεκίνημά μας σ' αυτή την για πολλούς αφιλόξενη και εχθρική πόλη.

Μια φορά μόνο υπήρξε ένα πρόβλημα μ' έναν λελέ, Σάββατο βράδυ, που είχε γίνει άγαρμπα φορτικός στην Κατερίνα. Έκανα μια κίνηση να φύγω από τον πάγκο του μπαρ, να τον αρπάξω, αλλά με πρόλαβε ο Μωρίς, που ξεπρόβαλε, ως δια μαγείας, από την κουζίνα του, με το αιώνιο *Gauloise* στο στόμα, πήγε γραμμή στο τραπέζι του τύπου, τον βούτηξε από τον γιακά, χωρίς κουβέντα, τον έσουρε χωρίς τσιριμόνιες στην πόρτα και τον πέταξε έξω. Δεν ξέρω αν το συμβάν διαδόθηκε μέσω ενός μεταφυσικού τηλεγράφου πελατών, αλλά έκτοτε δεν συνέβη ποτέ —μα ποτέ— το παραμικρό.

—Τη μικρή και τα μάτια σου! μου είπε μετά η Συλβί. Είδες πώς караδοκούν οι λύκοι στο σκοτάδι.

Αμ δεν το 'ξερα!

Και δεν караδοκούσαν μόνο εδώ. Το πρόσφατο γράμμα της Χριστίνας έδειχνε πως και πίσω στην πατρίδα δεν πήγαιναν πίσω. Είχαν στήσει ξόβεργες και περιμέναν.

Είχαμε αποφασίσει να μη γυρίσουμε στην Αθήνα για τα Χριστούγεννα, επικαλούμενοι τα έξοδα του ταξιδιού, αλλά στην πραγματικότητα ήταν επειδή δεν είχαμε καμιά όρεξη ν' αφήσουμε τον ιδιωτικό μας παράδεισο για μια κατάσταση που σίγουρα προμηνυόταν δύσκολη.

—Μου είναι αδιανόητο να προσποιούμαι πως δεν τρέχει

τίποτα, είπε η Κατερίνα. Να μην μπορώ να τους πω πόσο ευτυχισμένοι είμαστε μαζί... Να κοιμάμαι χωριστά από σένα και να κοιτάζω πάνω από τον ώμο μου στον δρόμο μην μας βλέπει κανείς πριν σ' αγκαλιάσω.

—Αργά ή γρήγορα θα το αντιμετωπίσουμε, απάντησα.

—Όσο πιο αργά, τόσο πιο καλά.

Ήταν όμως μια απλή μετάθεση του προβλήματος για αργότερα, όχι η λύση του. Αλλά λύση υπήρχε άραγε; Θα ήταν λογικό να περιμένουμε να δεχτεί —πόσο μάλλον να καταλάβει— η συντηρητική μας οικογένεια, άσε πια την κοινωνία, μια σχέση που ήταν σημαδεμένη από το βδελυρό στίγμα της «αιμομιξίας»; Ούτε σε χίλια χρόνια... ούτε σε δέκα χιλιάδες χρόνια. Κι αν η κάπως πιο προοδευτική θεία Ειρήνη, με την υποψία και μόνο, όχι τη βεβαιότητα, είχε αντιδράσει ανέλπιστα θετικά, αυτό ήταν επειδή είχε την ελπίδα, για να μην πω τη σιγουριά, πως αν υπήρχε οτιδήποτε —«αν» λέμε— αυτό θα διαλυόταν μόλις αντιμετωπίζαμε τις πρώτες δυσκολίες της κοινής μας ζωής κάτω από πραγματικές συνθήκες. Αν κι εκείνη ήξερε πως αυτό, αντίθετα, θα μας έφερνε πολύ πιο κοντά, θα είχε κάνει τα αδύνατα δυνατά να μας εμποδίσει να φύγουμε. Για τη μάνα μου δεν μιλάω —θα πάθαινε σίγουρα εγκεφαλικό.

Στο πανεπιστήμιο πάλι το κοινό επώνυμο δεν είχε εγείρει υποψίες. Οι περισσότεροι συμπεράναν πως ήμασταν αδέρφια —πιθανόν δίδυμα, εξ' ου και η ιδιαίτερη επαφή που είχαμε— κι εμείς τους αφήναμε να το πιστεύουν.

Με συνέπεια βέβαια να έχουμε τους λιγούρηδες, τους «γαμπρούς», να αλωνίζουν και να μην μπορείς να πεις κουβέντα —σχεδόν όπως τότε, στο σχολείο.

Μικρό το κακό όμως, αν αναλογιστεί κανείς όλα εκείνα τα θετικά που αποκομίσαμε από την απόδραση μας σ' αυτόν τον ευλογημένο τόπο.

—Δεν μπορώ να το πιστέψω πως δεν χρειάζεται να κρυ-

βόμαστε πια, μου είπε μια μέρα η Κατερίνα. Μπορούμε να περπατάμε αγκαλιασμένοι, να φιλιόμαστε μέσα στη μέση του δρόμου και το πολύ να μας χαμογελάσουν μερικοί περαστικοί και να μας πετάξουν εκείνο το «Ah, les amoureux!». Κανείς δεν νοιάζεται και κανείς δεν πρόκειται ν' ασχοληθεί μαζί μας.

—Εκτός κι αν σπάσει ο διάλογος το ποδάρι του και πέσουμε σε κανέναν γνωστό, παρατήρησα.

—Γνωστός στο Παρίσι; Σιγά!

—Χμμ... Μην το λες... Ο κόσμος είναι καμιά φορά μικρός.

—Τόσο μικρός ώστε να μας τύχει εμάς το λαχείο; γέλασε. Ε, τότε μιλάμε για την γκαντεμιά.

—Κι αν συμβεί; επέμεινα.

Με κοίταξε με σοβαρό ύφος.

—Θα το αντιμετωπίσουμε, είπε.

Δεν τη ρώτησα με ποιον τρόπο. Και οι δυο ξέραμε πολύ καλά πως αν το πράγμα έφτανε στην οικογένεια η επιλογή θα ήταν μια και μοναδική. Οριστικό και τελεσίδικο ξέκομμα απ' όλα κι απ' όλους. Ήμασταν έτοιμοι για κάτι τέτοιο; Εγώ ήμουν –τουλάχιστον ήλπιζα πως ήμουν. Η Κατερίνα όμως;

Και πώς θα ζούσαμε, δυο παιδιά δεκαοχτώ χρονών, χωρίς πόρους –έστω, αυτούς τους λίγους που είχαμε; Κι εντάξει, πες πως βρίσκαμε δουλειά –στης Σουλβί ας πούμε– που να μας επιτρέπει να επιζήσουμε... Οι σπουδές μας; Τι θα γινόταν με τις σπουδές; Και καλά για μένα –δεν θα ήταν τρομακτική η απώλεια– αλλά για την Κατερίνα, που τα πήγαινε τόσο καλά, δεν θα 'ταν αμαρτία ν' αναγκαστεί να τα παρατήσει; Εκτός κι αν έβρισκα εγώ μια δουλειά που να μπορεί να συντηρεί και τους δυο μας, οπότε να δοθεί η δυνατότητα, σε κείνη τουλάχιστον, να συνεχίσει. Ναι, αυτό

φαινόταν κάπως πιο επικτό και σίγουρα πιο δίκαιο. Ήδη προετοιμαζόμουν ψυχολογικά για ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Γιατί, για να πω την αλήθεια, στη Χριστίνα δεν είχα καμιά εμπιστοσύνη –ειδικά μετά το τελευταίο της γράμμα. Ήταν θαύμα που δεν είχε μιλήσει ακόμα στους γονείς κι αυτό ίσως να σήμαινε πως δεν ήταν απόλυτα σίγουρη γι' αυτό που υποπτευόταν, αλλά βασιζόταν σε εικασίες και στη διαίσθησή της. Όταν όμως οι υποψίες γίνονταν βεβαιότητα, τότε δεν θα είχε τον παραμικρό δισταγμό να τα κάνει όλα μαντάρα.

Ναι, θα 'πρεπε να είμαι έτοιμος ν' αντιμετωπίσω κάθε ενδεχόμενο. Κι αν το σκεφτόταν κανείς καλά... και τόσο που είχε κρατήσει το «μυστικό μας» πολύ ήταν. Ήμασταν απλά ιδιαίτερα τυχεροί, όμως η τύχη –και στον καλύτερο παίχτη– δεν είναι κάτι που κρατάει για πάντα.

Ανησυχούσα; Ναι, σε υπερθετικό βαθμό. Και το 'κανε ακόμα πιο δυσβάσταχτο το ότι πάσχιζα με νύχια και με δόντια να το κρύβω από την Κατερίνα.

2) Ορίζοντες

Ένα από τα μαθήματα που δεν είχαμε κοινά η Κατερίνα κι εγώ ήταν αυτό της Κοινωνιολογίας της Φιλολογίας (Sociologie de Littérature). Το δίδασκε μια από τις λίγες τότε γυναίκες καθηγήτριες της σχολής, η professeur Noëlle Barillet, ανερχόμενη δύναμη κι εξαιρετικά δημοφιλής στους φοιτητές της. Πενηντατόσα χτυπημένα, δυναμική κι αδίστακτη καριερίστα, ήταν το είδος εκείνο της γυναίκας που οι γυναίκες φέρνουν σαν παράδειγμα και οι άντρες αποφεύγουν όπως ο διάολος το θυμιάμα. Η Κατερίνα έπινε νερό στο όνομά της.

—Είναι απίστευτη γυναίκα! έλεγε και ξανάλεγε. Ένας θησαυρός γνώσεων και μιας μεταδοτικότητας εκπληκτικής!

—Εγώ πάλι γιατί δεν την πάω καθόλου; γκρίνιαζα.

—Γιατί εσύ, αγαπημένε μου, είσαι της παλιάς σχολής, γελούσε η Κατερίνα. Τη γυναίκα τη θέλεις στο σπίτι, σκλάβα, κι όχι εκεί έξω, επιτυχημένη καριερίστα.

—Ναι, δεν βλέπεις πόσο σε καταπιέζω; Κλειδαμπαρωμένη σε κρατάω.

—Επειδή δεν μπορείς, γέλαγε. Αν μπορούσες όμως;

Ο θαυμασμός της Κατερίνας για την καθηγήτρια την έκανε να εντείνει τις προσπάθειές της στο μάθημά της, κάτι

που είχε σαν αποτέλεσμα να ξεχωρίσει γρήγορα από τη μάζα. Και φυσικά, αναπόφευκτα, να τραβήξει την προσοχή του ινδάλματος της.

Ένα απόγευμα γύρισε στο σπίτι λάμποντας ολόκληρη.

—Δεν το πιστεύω! φώναξε αγκαλιάζοντάς με. Δεν το πιστεύω! Η Barillet μου πρότεινε μια θέση βοηθού! Το φαντάζεσαι; Βοηθός καθηγητή, εγώ!

Ήταν πράγματι αξιοσημείωτο, γιατί το να σε επιλέξουν από την πρώτη χρονιά για μια τέτοια θέση ήταν από τα πάρα πολύ σπάνια, ακόμα και για την προοδευτική Γαλλία. Παναπέει πως η αγαπημένη μου είχε κάνει στ' αλήθεια μεγάλη εντύπωση στην καθηγήτρια. Ήλπιζα μόνο να ήταν αυτό για την επίδοσή της στα μαθήματα —γιατί στους πέντε μήνες εδώ είχαν ήδη δει πολλά τα μάτια μου κι ακούσει ακόμα περισσότερα τ' αυτιά μου.

Το ίδιο βράδυ το γιορτάσαμε στο *Café des Amants Perdus* όπου η κατενθουσιασμένη Σουλβί μας πρόσφερε το δείπνο ενώ ο λακωνικός Μωρίς έφερε από την κάβα του τρεις μπουκάλες παλιό *Bordelais* που πρόσφερε σε μας και την ομήγυρη των τακτικών.

—Bien fait, la gamine!

—Tout bonheur aux amoureux.

Και η βραδιά έκλεισε με όλους μας στο τσακίρ-κέφι να τραγουδάμε παλιά σκωπτικά (και τα μάλα αθυρόστομα) άσματα της παλιάς Γαλλίας.

—Τελείως «Casablanca» το σκηνικό! μου είπε σε μια στιγμή η Κατερίνα φιλώντας με.

Ήλπιζα μόνο να μην έχω κι εγώ την τύχη του Ρικ.

* * *

Το θετικό στην καινούργια αυτή ενασχόληση της Κατερίνας ήταν το ξέκομμα από τις παρέες της Ελληνικής παροιχίας. Το αρνητικό ήταν πως, το ήδη φορτωμένο της

πρόγραμμα, επιβαρύνθηκε ακόμα περισσότερο. Ήταν φορές τώρα που επέστρεφε τόσο εξουθενωμένη στο σπίτι ώστε έπεφτε όπως ήταν, με τα ρούχα, στο κρεβάτι, «να ηρεμήσει δυο λεπτά» και βυθιζόταν σε λήθαργο. Την έγδυνα τότε κοιμισμένη και την έβαζα κάτω από τα σκεπάσματα, σαν να ήταν μικρό παιδί. Σιγά-σιγά βέβαια συνήθισε στους καινούργιους ρυθμούς κι έμαθε να κάνει οικονομία δυνάμεων, αλλά η παλιά της ξεγνοιασιά είχε πάει περίπατο.

—Μωρέ, καταλαβαίνω πως σ' αφήνω πολλές ώρες μόνο σου, μου είπε ένα βράδυ. Όμως δεν θέλω να την απογοητεύσω τη γυναίκα, που μου 'δειξε εμπιστοσύνη κόντρα σε κάθε λογική και κανόνα.

—Δεν υπάρχει πρόβλημα, αγάπη μου, απάντησα. Κάνε αυτό που νομίζεις και μη σε νοιάζει για μένα. Έχω, δόξα τω θεώ, ένα σωρό πράγματα να κάνω.

Με κοίταξε διστακτικά.

—Αλήθεια μου λες; Πραγματικά δεν σε πειράζει;

—Πραγματικά, είπα. Είμαι περήφανος για σένα, που σε τόσο μικρό διάστημα τα καταφέρνεις τόσο καλά.

Με αγκάλιασε ενθουσιασμένη.

—Είσαι θησαυρός! φώναξε φιλώντας με θορυβωδώς. Τι θα 'κανα χωρίς εσένα;

Το ίδιο είχα αρχίσει ν' αναρωτιέμαι κι εγώ —αλλά από την ανάποδη.

Έρθε κάποτε η στιγμή να γνωρίσω την περίφημη Νοέλ από κοντά, ένα βράδυ που την έφερε η Κατερίνα, μ' ένα ακόμα ζευγάρι, στο *Café des Amants Perdus*.

—Mon cousin, με παρουσίασε η Κατερίνα, οριοθετώντας —ίσως ασυναίσθητα— τη σχέση μας.

Η καθηγήτρια ήταν αδιαμφισβήτητα γοητευτική και με εξαιρετους τρόπους, χωρίς να 'ναι επιτηδευμένη. Δη-

μιουργούσε μια ατμόσφαιρα άνεσης κρατώντας συγχρόνως και κάποιες αποστάσεις. Με την Κατερίνα μιλούσαν φυσικά στον πληθυντικό. Σίγουρα δεν ήταν από τους ανθρώπους με τους οποίους θα μπορούσε να νιώσει κανείς οικειότητα πριν περάσει πολύς, πολύς καιρός.

Το ζευγάρι που τη συνόδευε όμως ήταν ακριβώς το αντίθετο. Φιλικοί και προσιτοί στο έπακρο σου δημιουργούσαν την εντύπωση πως τους γνώριζες από πάντα και πως δεν έδιναν καμιά σημασία σε ηλικιακές ή κοινωνικές διαφορές. Έλληνες αμφότεροι, με κέρδισαν από την πρώτη στιγμή.

Ο Φάνης Χρονίδης ήταν ένας ψηλός, τελείως αγύμναστος και με αρχές φαλάκρας τριαντάρης, όχι ακριβώς φιγουρίνι περιοδικού, αλλά ευχάριστος και με περίσσια ευφράδεια και στις δυο γλώσσες. Επιμελητής στη Νομική, ήλπιζε σε μια θέση καθηγητή προσεχώς ή –στη χειρότερη των περιπτώσεων– κάτι αντίστοιχο στην Ελλάδα, σε κάποιο από τα άπειρα πανεπιστήμια-φαντάσματα που άνοιγαν οι σοσιαληστάδες, για να βολέψουν τους δικούς τους, ημεδαπής τε κι αλλοδαπής, όπως καλή ώρα...

Φαφλατάς μεν, ευχάριστος φαφλατάς δε. Δεν χρειάστηκε να κάνει κόπο για να με κατακτήσει –πέντε λεπτά έφτασαν. Δεν είχα, βλέπεις, συνηθίσει να με αντιμετωπίζουν οι «πάνω-πάνω» σαν ίσο, αμέσως, με το χαίρετε.

Η Μαρία, η γυναίκα του, ήταν το ακριβώς αντίθετο. Γύρω στα εικοσιπέντε, ψηλή, μελαχρινή, με κορμί όλο καμπύλες, μακριά μαλλιά που έπεφταν ελεύθερα στους ώμους της και υπέροχα, εκφραστικά μάτια, θα μπορούσε κανείς εύκολα να την περάσει για Ιταλίδα ηθοποιό του σινεμά –της προ ανορεξικής εποχής. Η Κατερίνα μου είπε πως είχε ήδη δυο-τρία διπλώματα και πως εκείνη ήταν που ετοίμαζε εργασίες, παραδόσεις, έρευνα κλπ. του υπεράνω τέτοιων τετριμμένων λεπτομερειών Φάνη.

Φιλική κι αυτή, αν και σαφώς πολύ πιο συγκρατημένη

από τον εξωστρεφή σύζυγό της, μιλούσε λίγο, άκουγε πολύ και σου 'δινε την εντύπωση πως η μπαρούφα που ξεφούρνιζες τη στιγμή εκείνη ήταν το πιο σημαντικό πράγμα στον κόσμο. Τη συμπάθησα αμέσως. Για κείνη δεν παίρνω όρκο. Αν δεν με συμπαθούσε δεν υπήρχε περίπτωση να μου το δείξει.

Ήταν μια βραδιά τελείως ξεχωριστή. Είχα προετοιμάσει τον εαυτό μου για το μαρτύριο της βαρεμάρας και βρέθηκα να περνάω καλά.

Όταν χωρίσαμε, το ζεύγος των συμπατριωτών επέμεινε να τους επισκεφτούμε το συντομότερο στο σπίτι τους κι εμείς το υποσχεθήκαμε ευχαρίστως.

—Λοιπόν, πώς σου φάνηκε η Νοέλ, με ρώτησε ανυπόμονα η Κατερίνα όταν βρεθήκαμε μόνοι μας.

—Εξαιρετική, απάντησα επιφυλακτικά. Καλλιεργημένη, ευχάριστη, προσιτή... Μια χαρά.

—Και κόμματος, δεν μπορείς να πεις..., γέλασε η Κατερίνα. Για την ηλικία της σκίζει.

—Καλή είναι, συμφώνησα γενναιόδωρα. Για πες μου όμως για το ζεύγος. Τι σοϊ πράγμα είναι αυτοί;

—Στενοί φίλοι της Νοέλ, απάντησε η Κατερίνα. Ο Φάνης... φαφλατάς –τον είδες– αλλά ευχάριστος και με χιούμορ. Ήρθε για μεταπτυχιακό κι έμεινε. Νομίζω πως είναι και πολιτικοποιημένος στην Αριστερά –αλλά όχι τίποτα μουχλιασμένα πράγματα, παραείναι καλοπερασάκιας για να είναι φανατικός. Η Μαρία πάλι είναι λίγο αίνιγμα. Στη σχιά του αντρού της, δουλεύει πολύ και μιλάει λίγο. Νομίζω πως όλο το κουπί το τραβάει εκείνη –ο Φάνης είναι καλός για να αγορεύει, και για παρέα, αλλά από ουσία...

—Μου 'δωσε την εντύπωση εξαιρετικά έξυπνης γυναίκας, είπα.

Έχανε έναν αστείο μορφασμό και ήρθε να θρονιαστεί στα γόνατά μου.

—Πιο έξυπνη από μένα; ρώτησε με προσποιητό νάζι.
—Καμιά δεν είναι πιο έξυπνη, πιο όμορφη και πιο χα-
ριτωμένη από σένα, αγάπη μου, είπα φιλώντας την.
—Έτσι μπράβο.
Την κοίταζα χαμογελώντας.
—Τι; έκανε.
—«*Mon cousin*»..., είπα μιμούμενος τη φωνή της.
Γέλασε.
—Α, το πρόσεξες!... είπε. Σιγά μην δεν το πρόσεχες!
Και τι ήθελες να πω... «από 'δώ ο... εραστής μου»;
—Χμμμ... Δεν θα με πείραζε...
Μου έδωσε μια δαγκωνιά στον ώμο.
—Και βέβαια δεν θα σε πείραζε, είπε. Κι άντε μετά
εγώ να εξηγήω τη σχέση!... Να φρικόρουν τελείως οι άνθρω-
ποι.
—Οι άνθρωποι μου φάνηκαν αρκετά προοδευτικοί ώστε
να μη φρικόρουν από κάτι τέτοια, είπα. Στα κάτω-κάτω
εδώ είναι Παρίσι κι όχι η Άνω Ραχούλα.
—Ναι, κι επειδή εγώ είπα «*cousin*» νομίζεις ότι όλα
τακτοποιήθηκαν. Ξέρεις τι με ρώτησε σε μια στιγμή η
Νοέλ; «*Vous couchez ensemble?*»
—Μα εγώ τι έλεγα; διαμαρτυρήθηκα. Ότι εδώ κανείς
δεν δίνει δεκάρα τσακιστή για κάτι τέτοιες λεπτομέρειες...
Σήκωσε τα φρύδια της.
—Λεπτομέρεια το ότι είμαστε πρώτα ξαδέρφια, δυο
αδερφών παιδιά, και παρ' όλα αυτά... «*nous couchons
ensemble*»; παρατήρησε.
—Τρόπος του λέγειν λεπτομέρεια.
Με αγκάλιασε.

—Δεν με νοιάζει, είπε φιλώντας με. Αλήθεια δεν με νοιάζει. Στην αρχή μου φαινόταν βουνό, αλλά σιγά-σιγά το ξεπέρασα. Δεν ξέρω πώς μου βγήκε αυτό το καταραμένο το «cousin». Έτσι μου 'ρθε.

—Δεν πειράζει, είπα. Pourvu que nous couchions ensemble.

Έβαλε τα γέλια, μ' έσπρωξε στο κρεβάτι κι έπεσε πάνω μου.

—Έχεις τελείως διεστραμμένο μυαλό, φώναξε. Θα πας κατευθείαν στην Κόλαση. Και το χειρότερο... θα με παρασύρεις και μένα.

—Αν είμαστε μαζί δεν πειράζει καθόλου, είπα αγχαλιάζοντάς την.

* * *

Από κείνο το βράδυ ξεκίνησε η φιλία μας με το ζεύγος Χρονίδη. Στην αρχή ήμουν λίγο επιφυλακτικός, γιατί δεν μπορούσα να καταλάβω τι έβρισκαν αυτοί οι ώριμοι άνθρωποι σε δυο πιτσιρίκια σαν εμάς και το μυαλό μου πήγαινε, αναπόφευκτα, στο πονηρό. Εδώ ήταν Παρίσι, δεν είπαμε;... Και οι ανταλλαγές συντρόφων (το swinging) δεν ήταν καθόλου, μα καθόλου, σπάνιο. Με τον καιρό όμως οι φόβοι μου καταλάγιασαν. Όχι, τούτοι εδώ οι άνθρωποι δεν ήταν αυτού του φυράματος —ακριβώς το αντίθετο μάλιστα. Ούτε σεξουαλικά υπονοούμενα τρύπωναν στην κουβέντα, ούτε κινήσεις ύποπτες γίνονταν, ούτε τίποτα. Απλά, φαίνεται πως τους άρεσε η φρεσκάδα και η αφέλειά μας κι έβρισκαν αποκούμπι στη συντροφιά μας.

Άλλωστε φίλους είχαν ένα σωρό —κι όλων των ειδών. Δεν χρειάζονταν εμάς για kinky κόλπα.

Ο Φάνης ήταν σπουδαίος λογάς και δεν περίμενε να τον παρακαλέσεις για να πάρει μπρος... Ιστορίες, ανέκδοτα και κουτσομπολιά από τη ζωή στο Παρίσι και την Αθήνα, αναφορές σε επώνυμους —που γνώριζε πολύ καλά βέβαια... (ο

Ανδρέας, ο Γιάννης, ο Στέλιος...)... όλα ένας αχταρμάς κι αυτό συνοδεία υπέροχης μουσικής τζαζ, της οποίας ήταν δεινός γνώστης και μανιώδης συλλέκτης.

Έπινε σαν νεροφίδα. Αυτό το θεωρούσε απαραίτητο προσόν για τον σωστό διανοούμενο... «Όλοι οι μεγάλοι έπιναν» έλεγε. «Ο πάπα-Χεμίνγκουαιη, ο Πόε, ο Καραγάτσης...»

Επίσης είχε ένα λεπτεπίλεπτο νευρικό σύστημα. Με το παραμικρό τον έπιαναν τα άγχη του και τότε η Μαρία αναλάμβανε ρόλο κανακεύτριας και μάνας. Υποπτεύομαι πως ο Φάνης δεν είχε κανένα απολύτως ψυχολογικό πρόβλημα κι απλά είχε επινοήσει έναν τρόπο για να κάνει τους άλλους να τρέχουν αντ' αυτού.

Φυσικά είχε γνώμη για όλα κι αυτή ήταν η μόνη έγκυρη. Αν τον αντέκρουες πάθαινε νεύρωση του στομάχου κι άντε να τον συνεφέρεις μετά. Όμως όλα αυτά τα κουσούρια, αν τα δεχόσουν με καλή προαίρεση, ήταν απλά πταισίματα και δεν επισκίαζαν την καθ' όλα ενδιαφέρουσα προσωπικότητά του. Ο Φάνης ήταν Φάνης και ή τον δεχόσουν όπως ήταν και πέραγαν όλοι καλά ή τον στενοχωρούσες και τότε... μαύρη μαυρίλα και καταχνιά.

Καταλήξαμε να τους βλέπουμε σχεδόν καθημερινά. Ήταν και για μας μια απόδραση από τη ρουτίνα. Συνήθως στο σπίτι τους, στην περιοχή της *Place Maubert*, δηλαδή κοντά μας. Άλλοτε πάλι πεταγόμασταν σε κάποιο κοντινό εστιατόριο ή μπιστρό ή σε κάποιον από τους φίλους και ομοϊδέατες τους.

Με κολάκευε η προτίμηση που μου 'δειχνε ο Φάνης. Κοτζάμ επιμελητής, περπατημένος και με τόσους διάσημους γνωστούς, και ν' ασχολείται με ένα «μειράκιον» του τίποτα ήταν μεγάλη υπόθεση, όπως και να το πάρουμε. Δεν μου πέρασε ποτέ από το μυαλό πως ο κάθε φαφλατάς, ειδικά όταν δεν είναι και πολύ σίγουρος για τον εαυτό του, χρειάζεται πάντα φρέσκο αχροατήριο –μιας και οι παλιοί

τον είχαν μάθει πια και δεν τον έπαιρναν και πολύ στα σοβαρά.

Οι φίλοι του τώρα ήταν ό,τι κατακάθι είχε ξεμείνει εδώ από τις ηρωικές εποχές της «αντίστασης» κατά της Χούντας (από την αλλοδαπή). Το όνειρό τους ήταν να επιστρέψουν μια μέρα στα πάτρια εδάφη «τιμή και δόξη» καταλαμβάνοντας τα υψηλά οφίτσια που δικαιωματικά τους ανήκαν και την αμέριστη αναγνώριση από τους (παρακατιανούς πληβείους) συμπατριώτες τους. Τα πιο τσακάλια από δαύτους το 'χαν κιόλας κάνει, με το πρώτο και δεύτερο κύμα εισβολής των σοσιαληστάδων στη μεταπολιτευτική Ελλάδα. Οι υπόλοιποι, οι πιο κατιμάδες, περίμεναν κι αυτοί τη σειρά τους.

—Κοίτα, μου εξήγησε ο Φάνης. Το να τσιμπήσεις μια έδρα σ' ένα από τα πανεπιστήμια μούφες που έστησε ο Αντρίκος, για να βολέψει τους δικούς του, δεν είναι καθόλου δύσκολο. Αλλά γιατί εγώ ν' αφήσω την εδώ βολή μου αν δεν μου προταθεί κάτι το αντίστοιχο εκεί κάτω; Δεν βιάζομαι λοιπόν να περιμένω την κατάλληλη ευκαιρία.

Και περιμένοντας... η Μαρία τράβαγε όλο το κουπί για την πάρτη του.

Τη Μαρία δεν την πολυκαταλάβαινα. Μια τόσο όμορφη κι έξυπνη κοπέλα, που θα μπορούσε να κάνει οτιδήποτε και να έχει οποιονδήποτε, να θάβεται στη σκιά του τεμπελχανά και καλοζωισμένου εαυτούλη Φάνη... δεν κόλλαγε. Εκτός πια κι αν είχε τέτοια συμπλέγματα κι αβεβαιότητες που δεν της επέτρεπαν ν' ανοίξει τα δικά της φτερά και να πετάξει.

Ούτε και τη μυστήρια σχέση τους καταλάβαινα, ειδικά όταν μου την εξήγησε ο λαλίστατος Φάνης, που δεν είχε «προσωπικά» κρυφά από τους κολλητούς του –στην ιδιωτική του ζωή τουλάχιστον, γιατί στη δημόσια αποδείχτηκε πως έκανε τις φοβερές πουστιές για να βολευτεί εις βάρος των άλλων, με κάθε... εχεμύθεια.

—Με τη Μαρία η σχέση μας είναι σχέση συγκατοίκησης, μου εξήγησε σοβαρά ένα βράδυ ο Φάνης μεταξύ δυο ποτηριών κονιάκ κι ένα δίσκο του Sidney Bechet. Καταλαβαίνεις τι εννοώ... Δεν υπάρχει σεξουαλική επαφή... Απλά δεν ταιριάζουμε. Δεν, ρε παιδί μου, πώς να στο πω; Αυτό δεν σημαίνει πως δεν την εκτιμώ και πως δεν θα 'κανα το παν για να της συμπαρασταθώ σε μια δύσκολη στιγμή. Πάντως, βάζοντας το σεξουαλικό στην άκρη... κατά τα άλλα είμαστε μια χαρά.

Με είδε που είχα μείνει αποσβολωμένος... Γέλασε και συνέχισε.

—Α, δεν πάει να πει πως ο Φάνης δεν κάνει τις ταρζανιές του, όταν τυχαίνει κάτι καλό, είπε. Και δόξα τω θεώ οι φοιτητριούλες αποτελούν άφθονο και ανανεώσιμο υλικό προς τέρψη. Δόξα τω θεώ! Αυτό το καλό έχουν οι ανοιχτές σχέσεις, μικρέ. Κάνεις ότι θέλεις και κανείς δεν σου λέει κουβέντα.

—Και καλά, η Μαρία το δέχεται αυτό; απόρησα.

Ο Φάνης έριξε μια κλεφτή ματιά προς τη συμβία του που κουβέντιαζε στην άλλη άκρη του δωματίου με την Κατερίνα.

—Είναι ελεύθερη να κάνει τη ζωή της όπως νομίζει, είπε χαμηλώνοντας τη φωνή του. Άλλο τώρα αν επιλέγει να μην επωφεληθεί... Κατάλαβες;

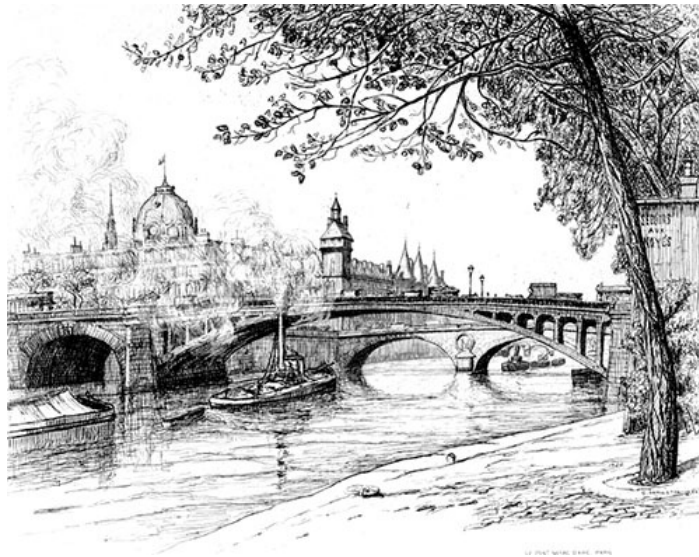
Έβαλε του εαυτού του άλλο ένα ποτήρι κονιάκ.

—Μεταξύ μας, είπε ακόμα πιο χαμηλόφωνα. Έχω σοβαρούς λόγους να πιστεύω πως τη Μαρία το σεξουαλικό δεν την απασχολεί καθόλου. Πώς να στο πω... Ανοργασμική, ρε παιδί μου! Ψυχρή. Και είναι κρίμα, γιατί είναι μια χαρά γκόμενα, όπως βλέπεις...

Ανοργασμική αυτή η γυναικάρα! Δύσκολο να το πιστέψει κανείς, αλλά αφού ο ειδήμων το έλεγε δεν μπορεί παρά να ήταν έτσι —ή σχεδόν έτσι, γιατί με τον Φάνη είχα μάθει να κρατάω και μια πισινή σε ότι έλεγε.

Από τη μέρα εκείνη έβλεπα τη Μαρία με ακόμη μεγαλύτερη συμπάθεια, γιατί είχα την αίσθηση πως την εκμεταλλεύονταν αισχρά και χωρίς την παραμικρή αιδώ. Ωστόσο δεν την άκουσα ποτέ να παραπονιέται ή να βαρυγκωμεί. Κι ούτε ποτέ την άκουσα να λέει κάτι το μειωτικό για τον άντρα βολεψόπουλο που της έλαχε.

Στην Κατερίνα δεν είπα ποτέ τίποτα επί του προκειμένου, γιατί ένιωθα πως το μυστικό –που μόνο μυστικό δεν ήταν για τον Φάνη– δεν μου ανήκε. Αλλά η εκτίμησή μου για τον καινούργιο φίλο είχε πέσει μπόλικους πόντους κάτω.

3) Η Επίσκεψη

Η ιδέα ήταν της Κατερίνας. Πλησίαζε Πάσχα κι έπρεπε ή να κανονίσουμε τα του ταξιδιού μας στην Αθήνα –κάτι που σαν προοπτική μας έβρισκε και τους δυο μουδιασμένους– ή να βρούμε μια δικαιολογία αρκετά πειστική για την οικογένεια ώστε να το αποφύγουμε. Αποφασίσαμε το δεύτερο, επικαλούμενοι φόρτο εργασίας για τις επικείμενες εξετάσεις.

—Σκέφτηκα να καλούσαμε τη Βάσω για τις διακοπές, μου πέταξε ξαφνικά ένα βράδυ η Κατερίνα.

Την κοίταξα κατάπληκτος. Ήξερα πως διατηρούσε αλληλογραφία με την παλιά μας φιλόλογο, αλλά δεν είχα ιδέα ότι η σχέση τους είχε φτάσει σε τέτοιο σημείο οικειότητας που να δικαιολογεί καλέστρες.

—Πώς σου ήρθε αυτό τώρα; μουρμούρισα.

Έκανε μια αόριστη κίνηση με το χέρι.

—Την έχω στο μυαλό μου τελευταία, είπε. Δεν είναι πολύ καλά ξέρεις...

Την κοίταξα ξαφνιασμένος.

—Τι συμβαίνει;...

Η Κατερίνα κούνησε το κεφάλι της.

—Τι να συμβαίνει;... είπε σκυθρωπή. Ο γάμος της πάει κατά διαόλου. Ο απερίγραπτος Μάχος μας βγήκε και ο πρώτος ερωτύλος —αν μπορείς να το φανταστείς! Στα τελευταία βρέθηκε να διατηρεί παράλληλη σχέση με μια πιτσιρίκα ασκούμενη δικηγόρο. Η Βάσω τα πήρε στο κρανίο —και δικαίως— τα μάζεψε κι έφυγε από το σπίτι. Έχει ήδη υποβάλει αίτηση διαζυγίου.

—Δεν κράτησε και πολύ τελικά αυτό το ρομάντζο, μουρμούρισα.

—Και πολύ που κράτησε, είπε η Κατερίνα. Κρίμα το κορίτσι να λες... Τέλος πάντων... τη σκεφτόμουν και είπα μήπως, αν ερχόταν για λίγες μέρες να μας δει, θα της έκανε καλό.

—Πες της το, αλλά αμφιβάλω, απάντησα.

Έπεσα έξω όμως. Η Βάσω δέχτηκε την πρόσκληση με ενθουσιασμό κι έτσι, Μεγάλη Τρίτη, την παραλαμβάναμε από το *Charles de Gaule*, μετά βαΐων και κλάδων.

Ήταν το ίδιο όμορφη και γλυκιά, όπως τη θυμόμουν κι αν μια σκιά μελαγχολίας πέρανε από τα εκφραστικά της μάτια πότε-πότε τίποτ' άλλο δεν πρόδιδε την ψυχολογική πίεση κάτω από την οποία σίγουρα βρισκόταν.

Την πήγαμε στη «φωλιά μας», που βρήκε υπέροχη κι αμέσως κατεβήκαμε στο καφέ για το δείπνο που είχε ετοιμάσει η Σουλβί, ειδικά για την περίπτωση.

—Πώς τα καταφέρνεις και περιστοιχίζεσαι πάντα από τα πιο όμορφα κορίτσια δεν μπορώ να καταλάβω, μου πέταξε η πατρόνα, γελώντας όταν της παρουσιάσαμε τη Βάσω.

Ήταν μια όμορφη, πολύ ευχάριστη βραδιά, που πέρασε με αναπολήσεις από την εποχή του σχολείου, αναφορές σε γνωστούς και φίλους κι άλλα τέτοια ανώδυνα. Το θέμα του άπιστου Μάχου δεν το έθιξε κανείς.

—Κι εσείς; ρώτησε σε μια στιγμή η Βάσω κοιτάζοντάς μας τον ένα μετά τον άλλο.

Της είπαμε για τη ζωή μας εδώ, το πανεπιστήμιο, την επιτυχία της Κατερίνας, το Παρίσι... Σ' αυτό που είχε στην ουσία ρωτήσει δεν απαντήσαμε.

Η Βάσω ήταν η πρώτη μας επαφή με το παρελθόν από τότε που δραπετεύσαμε εδώ κι αυτό έκανε πολύ καλό και στους δυο μας. Μας έκανε να νιώθουμε λιγότερο ξεκομμένοι από τον «έξω κόσμο», λιγότερο ναυαγοί.

Όταν ανεβήκαμε στο σπίτι μας για ύπνο ήμασταν και οι τρεις σε θαυμάσια διάθεση. Κι εκεί βρεθήκαμε αντιμέτωποι με το πρώτο σημαντικό πρόβλημα, που έπρεπε να λυθεί αμέσως. Κάτι που κανείς μας δεν είχε σκεφτεί πιο πριν.

Το βασιλείο μας ήταν βλέπεις όλο κι όλο ένα δωμάτιο, με μια μικρή κουζίνα κι ένα επίσης μικρό μπάνιο. Υπεραρκετό για μας τους δυο, αλλά... πού θα βάζαμε την καλεσμένη μας; Υπήρχε το διπλό κρεβάτι κι ο καναπές.

Κοιταχτήκαμε αμήχανοι. Η Βάσω έβαλε τα γέλια.

—Κανένα πρόβλημα, είπε. Φοιτητική ζωή! Εμένα ο καναπές μου φτάνει και μου περισσεύει.

Κάτι που προκάλεσε τις ουρανομήχεις διαμαρτυρίες, τόσο της Κατερίνας όσο κι εμού του ιδίου.

Τελικά τους βρήκα τη λύση. Οι κοπέλες στο κρεβάτι κι εγώ, ως γνήσιος τζέντλεμαν, στον καναπέ. Σουτ..., δεν δέχομαι αντιρρήσεις. Είπα.

Βουλευτήκαμε, καληνυχτιστήκαμε και οι κοπέλες συνέχισαν την κουβέντα τους ψιθυριστά για κάμποσο, νανουρίζοντας με ευχάριστα, κάτι που είχε σαν συνέπεια να γλιστρήσω πρώτος στην ευεργετική αγκαλιά του ύπνου.

Ξύπνησα στη μέση της νύχτας από κάτι ασυνήθιστους ήχους. Το δωμάτιο ήταν βυθισμένο σ' ένα γλυκό μισοσκόταδο, με μόνη φωτεινή πηγή το φως του δρόμου. Κοί-

ταξα γύρω μου παραζαλισμένος... Τι γύρευα στον καναπέ;
Και στο κρεβάτι... Α, ναι... η Βάσω με την Κατερίνα...

Ξαφνικά τα μάτια μου άνοιξαν διάπλατα.

Οι δυο κοπέλες ήταν αγκαλιασμένες και φιλιόντουσαν παθιασμένα... Αυτό που με ξύπνησε ήταν ο ήχος των φιλιών και τα πνιχτά βογκητά τους. Τρελάθηκα!

Τι γινόταν εδώ!!!... Σε μια στιγμή άκουσα τη φωνή της Κατερίνας να προφέρει λαχανιασμένη το όνομά μου κι άρχισα να καταλαβαίνω τι είχε συμβεί. Μέσα στον ύπνο της νόμιζε πως το κορμί που βρισκόταν δίπλα της ήταν το δικό μου κι όπως η ερωτική επιθυμία φούντωσε σ' αυτό το περιεργο μισούπνι έγινε ότι έγινε –κάτι που μας συνέβαινε συχνά. Η Βάσω ανταποκρινόταν με τον ίδιο τρόπο... μισοκοιμισμένη κι αυτή... Όταν συνέρχονταν οι δυο τους θα πάθαιναν σίγουρα σοκ.

Η Βάσω ήρθε στα συγκαλά της πρώτη. Την είδα να κοιτάζει την Κατερίνα που βρισκόταν κολλημένη πάνω της με μια έκφραση υπέρτατης κατάπληξης και μετά να προσπαθεί να την απωθήσει μαλακά. Μια ματιά πανικού προς το μέρος μου... Προσποιήθηκα τον βαθιά κοιμισμένο. Σιγά-σιγά η Κατερίνα πήρε να βυθίζεται και πάλι σε ύπνο βαθύ. Γλίστρησε από την αγκαλιά της Βάσως και μ' ένα ακατάληπτο μουρμουρητό της γύρισε την πλάτη. Η Βάσω έμεινε να την κοιτάζει για λίγο σκεπτική κι αμήχανη. Μετά, με μια τρυφερή κίνηση, τράβηξε τις κουβέρτες και τη σκέπασε. Την είδα να μένει με τα μάτια ανοιχτά κοιτάζοντας το ταβάνι, μετά η ανάσα της έγινε ρυθμική... αποκοιμήθηκε.

Ήταν αδύνατον να κλείσω μάτι μετά απ' αυτό. Κάμποση ώρα αργότερα η Κατερίνα γύρισε πάλι πλευρό και χώθηκε στην αγκαλιά της Βάσως, χωρίς ερωτικές διαθέσεις όμως τη φορά αυτή –ήταν η συνήθεια που είχε αποκτήσει να κοιμάται στην αγκαλιά μου. Διέκρινα τη δασκάλα να χαμογελάει. Μετά, αναστενάζοντας, πέρασε το μπράτσο

της γύρω από τους ώμους του κοιμισμένου κοριτσιού κι αποκοιμήθηκε ξανά και κείνη.

Για μένα η νύχτα ήταν εφιαλτική. Ελάχιστον ύπνο κατάφερα να ξεκλέψω κι ο άβολος καναπές δεν βοηθούσε καθόλου. Σηκώθηκα πρώτος, ντύθηκα αθόρυβα και κατέβηκα για croissants στη μαντάμ Μαρτίν, τη φουρνιάρου.

—Ça va les amoureux? με χαιρέτησε εκείνη χαμογελώντας.

—Bonjour, madame Martine, απάντησα.

Αγόρασα croissants και ζεστά ψωμάκια, ένα πακέτο *Gitanes* για τη Βάσω, που είχε αρχίσει το κάπνισμα πρόσφατα, κι εφημερίδες από τον papa-Matthieu, τον tabacconiste της γωνίας, ανταλλάξαμε τετριμμένα καλαμπούρια με τον Ζαν-Μισέλ, τον σκουπιδιάρη από τη Γκαμπόν, κι ανέβηκα πάλι πάνω.

Τις βρήκα ξύπνιες και σε θαυμάσια διάθεση. Αν έκρινα από τα χαχαχά και χουχουχού τους θα πρέπει ήδη να είχαν κουβεντιάσει τα νυχτερινά συμβάντα —αστείο κι αυτό, ε!

—Καλώς τον κουβαλητή μας! με υποδέχτηκαν γελώντας.

Είχαν φτιάξει καφέ και στρωθήκαμε να καταβροχθίσουμε το πρωινό μας με όρεξη ανθρώπων που δεν έχουν το παραιμικό πρόβλημα στον κόσμο αυτό.

—Κοιμηθήκατε καλά τα κορίτσια; ρώτησα.

Κοιτάχτηκαν και ξέσπασαν σε γέλια.

—Ούουου! έκανε η Κατερίνα. Μαχάρι να 'ταν κι άλλο!

Αλλά δεν μου είπαν τίποτα. Γυναικεία μυστικά αυτά βλέπεις.

—Κι εσύ, στον καναπέ; ενδιαφέρθηκε η Βάσω. Θα πρέπει να ταλαιπωρήθηκες, καημένε μου!...

—Μπα, δεν έχω ανάγκη εγώ, γέλασα. Αντέχω.

Γυρίσαμε με τη Βάσω παντού. Στη *Notre Dame*, στα μουσεία, στη Μονμάρτρη, κατεβήκαμε τον Σηκουάνα σ' ένα *bateau-mouche*, τσιμπήσαμε κάτι σ' ένα μπιστρό στο *boulevard St Michel* και ήπιαμε τον καφέ μας στο «*Café de Flore*», στο *Saint Germain des Prés*. Ήταν υπέροχα και η Βάσω κατενθουσιασμένη.

—Είχες δίκιο, είπε σε μια στιγμή στην Κατερίνα. Αυτό το ταξίδι είναι τελικά το καλύτερο φάρμακο για την κατάθλιψη.

—Και πού να δεις αύριο, που θα σε πάω για ψώνια! γέλασε η Κατερίνα.

Μου έκανε εντύπωση να τις βλέπω τόσο κοντά –και δεν αναφέρομαι στιγμή στο τυχαίο κάζο της νύχτας. Πάντα είχα την εντύπωση πως εγώ ήμουν εκείνος που είχε τη στενότερη σχέση με την παλιά μας καθηγήτρια. Και να που τώρα οι δυο τους συμπεριφέρονταν σαν επιστήθιες φίλες που αντάμωναν μετά από καιρό. Είπαμε, οι γυναίκες είναι μυστήρια πλάσματα.

Το βράδυ καταλήξαμε στο «*Café des Amants Perdus*». Σε μια στιγμή, που η Κατερίνα πήγε κι έπιασε κουβέντα με τη Σουλβί, η Βάσω με κοίταξε πάνω από το τραπέζι και χαμογέλασε.

—Λοιπόν, πώς είσαι εσύ; ρώτησε. Είναι όλα όπως ήλπιζες να είναι;

—Για να πω την αλήθεια πολύ καλύτερα, απάντησα. Στην αρχή φοβόμουν πως η αλλαγή του περιβάλλοντος, του τρόπου ζωής κι όλα αυτά θα μας επηρέαζαν, αλλά έγινε ακριβώς το αντίθετο.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Ναι, είπε. Το βλέπω. Η Κατερίνα βρίσκει στον έβδομο ουρανό και δεν το κρύβει. Εσύ είσαι λίγο πιο δύσκολος να σε καταλάβει κανείς, γι' αυτό και σε ρώτησα. Και το πανεπιστήμιο πώς σου φαίνεται;

—Βαρετό, ομολόγησα. Αλλά είναι η αρχή... Θα συνηθί-
σω.

—Θυμάμαι όταν μου απάγγειλες από τον «Hassan»
του James Elroy Flecker, είπε χαμογελώντας.

—*The morning light is clear and cold,
I dare not in that light behold
A deeper light, a deeper gold
a glory too far shed, Yasmin, ξεκίνησα.*

—*But when the deep red eye of day
is level with the lone highway,
And some to Mecca turn to pray,
and I toward thy bed, Yasmin, τελείωσε εκείνη.*

Γελάσαμε.

Η Κατερίνα ήρθε να καθίσει μαζί μας.

—Τι λέγατε εσείς οι δυο, με κουτσομπολεύετε; ρώτησε
γελώντας.

—Θυμήθηκα τα ποιήματα που μου απάγγειλε ο Άρης
στο καφεενεδάκι μας, είπε η Βάσω.

—Το καφεενεδάκι σας;...

Η Βάσω της είπε για τις συναντήσεις μας στο καφεενείο
των απομάχων, κάτι που ο ίδιος είχα παραλείψει τε-
χνηέντως να κάνω, μην και το πάρει στραβά.

Η Κατερίνα γύρισε και με κοίταξε με μια «ώστε έτσι;»
έκφραση στο μουτράκι της.

—Όστε έτσι, κύριε Άρη! είπε. Είχαμε και κρυφά ραντε-
βουδάκια με την καθηγήτρια μας! Αμ, καλά λέω εγώ πως
τα σιγανά ποτάμια πρέπει να φοβάται κανείς...

Η Βάσω έβαλε τα γέλια.

—Ε, όχι και ραντεβουδάκια και μάλιστα κρυφά, αναφώνησε. Απλά φιλολογικά απογεύματα ήταν.

—Ναι, γι' αυτό σε κοίταζε μετά στην τάξη λες και ήσουν η τελευταία γυναίκα στη Γη! αστειεύτηκε η Κατερίνα.

—Βαράτε, δεν πειράζει... Αντέχω εγώ, μουρμούρισα.

—Γιατί, ψέματα λέω;

—Μα πού να κοίταζα; ανέκραξα. Η Βάσω παρέδιδε μάθημα, δεν παρέδιδες εσύ –τουλάχιστον όχι ακόμη...

—Δεν ξέρω... Ας κοίταζες τη Μυρτώ που καθόταν και δίπλα σου. Μια χαρά κορίτσι ήταν.

—Πού τη θυμήθηκες τώρα τη Μυρτώ; απόρησε.

—Άλλη μια από τις... απιστίες σου, προσποιήθηκε η Κατερίνα την πικαρισμένη.

—«Απιστία»! διαμαρτυρήθηκα. Μα, αφού...

Η Κατερίνα σήκωσε το χέρι της επιτακτικά.

—Πρόσεξε τι θα πεις, με προειδοποίησε. Ότι πεις θα καταγραφεί και θα χρησιμοποιηθεί εναντίον σου.

—Αλήθεια, μπήκε στη μέση η Βάσω. Μιας και ήρθε η κουβέντα... Τη Μυρτώ τη συναντήσατε καθόλου;

Την κοιτάξαμε παραξενεμένοι.

—Η Μυρτώ είναι εδώ; απόρησα.

—Ναι, στη Σχολή Καλών Τεχνών, είπε η Βάσω. Μου έστειλε μια-δυο κάρτες και της έγραψα πως είσατε κι εσείς στο Παρίσι. Είχα την εντύπωση πως είχατε βρεθεί.

Η Κατερίνα στράφηκε προς το μέρος μου με μια έκφραση προσποιητής ζήλιας.

—Βρε Κυανοπώγωνα, ως κι εδώ σ' ακολουθούν οι ερωμένες σου; είπε.

—Α, εμένα παρακαλώ να μ' εξαιρέσετε, γέλασε η Βάσω. Εγώ δεν ακολούθησα, με καλέσατε.

—Αυτό ήταν πριν μάθω και τις δικές σου πομπές, με τα κρυφά ραντεβουδάκια σε απόμερα καφεενδάκια, είπε η Κατερίνα.

Οι δυο κοπέλες ξέσπασαν σε βροντερά γέλια. Αναγκάστηκα κι εγώ να χαμογελάσω. Η Μυρτώ στο Παρίσι! Τι άλλο θα άκουγα;

Το εξάισιο φαγητό της Σουλβί και το υπέροχο *beaujolais nouveau* του Μωρίς ζέσταναν ακόμα περισσότερο την ήδη ζεστή ατμόσφαιρα. Η Κατερίνα ειδικά δεν κρατιόταν.

—Ποιος θα μας το 'λεγε, έναν χρόνο πριν, πως μια μέρα θα βρισκόμασταν οι τρεις μας έτσι, στο Παρίσι! είπε σε μια στιγμή.

—Εγώ πάντως ούτε στα πιο μύχια όνειρά μου, ομολόγησα.

—Ναι, είδες πώς τα φέρνει καμιά φορά η μοίρα; χαμογέλασε η Βάσω.

Η Κατερίνα στράφηκε προς το μέρος μου πιάνοντας το χέρι μου πάνω στο τραπέζι.

—Τώρα που είμαστε όλοι μαζί και που δεν έχουμε πια τίποτα να κρύψουμε, ειλικρινά... ήσουν ή δεν ήσουν ερωτευμένος με τη Βάσω; ρώτησε. Και μην προσπαθήσεις να ξεγλιστρήσεις μ' ένα «Κατερίνα σύνελθε» γιατί αυτό δεν περνάει.

Κοίταξα τη Βάσω... Είχε κοκκινίσει... Χαμογελούσε.

—Πώς είναι δυνατόν να μην ερωτευθεί κανείς τη Βάσω; είπα μαλακά.

—Ορίστε! Το 'ξερα! Αναφώνησε η Κατερίνα. Μα φαινόταν το πράγμα, παιδί μου! Φως-φανάρι!

Η Βάσω κούνησε το κεφάλι της πέρα-δώθε.

—Ο Άρης είναι γεννημένος τζέντλεμαν, είπε. Δεν θα μπορούσε ποτέ να σου απαντήσει αλλιώς. Εγώ όμως ξέρω πως όλον αυτό τον καιρό στο σχολείο, και πολύ πολύ πριν, άλλη αγαπούσε. Και την αγάπη αυτή, που του ήταν απαγορευμένη, προσπαθούσε απεγνωσμένα να ξορκίσει. Απ' ότι φαίνεται δεν τα κατάφερε...

Ήταν η σειρά της Κατερίνας να κοκκινίσει. Η Βάσω άπλωσε το χέρι και της χαϊδεψε το μάγουλο.

—Δεν ξέρω αν πρέπει να χαίρομαι ή να λυπάμαι βλέποντάς σας τόσο κοντά, τόσο υπέροχα ευτυχισμένους, είπε. Χαίρομαι, ναι, γιατί αυτό που έχετε ξεβάφει γύρω σας, στην ατμόσφαιρα, στους άλλους —δες πώς σας αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι όπου κι αν πάτε— αλλά, από την άλλη μεριά, όταν σκέφτομαι τι έχετε ν' αντιμετωπίσετε... την προκατάληψη, τη στενοκεφαλιά, τους νόμους και τους κανόνες της κοινωνίας... με πιάνει σύγκρουο.

Τα μάτια της είχαν δακρύσει ή μου φάνηκε;

—Καταλαβαίνεις όμως, είπε χαμηλόφωνα η Κατερίνα.

—Ναι, καταλαβαίνω.

Ήταν η πρώτη φορά που παραδεχόμασταν ανοιχτά τη σχέση μας.

Αλλά η νύχτα επιφύλασσε κι άλλες εκπλήξεις.

Όταν ανεβήκαμε πάνω η Βάσω έθεσε πάλι θέμα καναπέ.

—Απόψε είναι η σειρά μου, ανακοίνωσε.

—Μπα; αστειεύτηκε η Κατερίνα. Φοβάσαι μην σου την πέσω κι απόψε;

Βάλαν τα γέλια ενώ προσποιήθηκα τον έκπληκτο.

—Μη ρωτήσεις..., προειδοποίησε η Βάσω. Κάτι δικά μας...

—Καλώς, είπα. Αλλά τον καναπέ μου δεν τον αφήνω.

Οι δυο τους αντάλλαξαν ένα βλέμμα συνεννόησης.

—Κοίτα, μου κάνει η Κατερίνα. Αν υποσχεθείς πως θα είσαι κύριος μπορείς να 'ρθεις κι εσύ στο κρεβάτι μας.

—Δεν είμαστε καλά!... ξεκίνησα να λέω.

—Αλλιώς εγώ στον καναπέ, απείλησε η Βάσω.

—Μα, κορίτσια...

—Έλα τώρα! Άσε τις ντροπές, με αποπήρε η Κατερίνα. Δεν λες που σου 'φεξε; Πότε θα σου ξαναδοθεί η ευκαιρία να κοιμηθείς με δυο θεές σαν εμάς;

Κι έτσι βρέθηκα ανάμεσά τους.

—Ας ελπίσουμε πως απόψε όλοι θα κοιμηθούμε καλύτερα, είπε με σημασία η Βάσω προκαλώντας μια έκρηξη γέλιου στην Κατερίνα.

—Αμφιβάλω, αλλά τέλος πάντων, μουρμούρισα.

Αλλά και πάλι έπεσα έξω.

Κοιμήθηκα σαν άγγελος κι όταν ξύπνησα είδα πως και οι δυο είχαν οικειοποιηθεί από έναν ώμο μου και κοιμόντουσαν εκεί πάνω του καλού καιρού. Δεν τόλμησα να κάνω την παραμικρή κίνηση ώσπου να ξυπνήσουν.

—Ποιος είσαι εσύ; αστειεύτηκε νυσταγμένα η Κατερίνα όταν άνοιξε τα μάτια της.

—Δεν έχω ιδέα, ομολόγησα με άκρα εντιμότητα.

Μετά το πρωινό οι κοπέλες με παράτησαν σύζυλο και ξαμολήθηκαν για ψώνια, όπως είχε υποσχεθεί η Κατερίνα στη Βάσω. Μια καθαρά γυναικεία ενασχόληση την οποία κανένας σωστός άντρας, όσο ερωτευμένος κι αν είναι, δεν μπορεί να αντέξει.

Και ήταν ευχής έργο, γιατί είχα ανάγκη να μείνω μόνος μου για λίγο ώστε να προσπαθήσω να επεξεργαστώ καταστάσεις και πληροφορίες που με μπέρδευαν και με τάλαιπωρούσαν.

Η περίπτωση της Βάσως, όπως εξελισσόταν, ήταν το πιο σημαντικό απ' όλα βέβαια. Ας το πάρουμε από την αρχή.

Η Κατερίνα ήξερε την αδυναμία που είχα στην παλιά μας φιλόλογο. Η ίδια δε μάλλον ήταν σίγουρη πως κάτι είχε συμβεί μεταξύ μας πίσω στο σχολείο. Και τι κάνει; Ρίχνει την ιδέα να την καλέσουμε εδώ, στο Παρίσι, στο καταφύγιό μας! Και σαν να μην έφτανε αυτό τη φέρνει στο κρεβάτι μας, σαν να μην συμβαίνει τίποτα. Αυτό τώρα τι ήταν; Τεστ; Επίδειξη δύναμης; Προειδοποίηση; Τι;

Και το κάζο της πρώτης νύχτας; Όταν οι δυο τους, στην παραζάλη του μισοϋπνιού κόντεψαν να... Είναι δυνατόν να μην είχε αντιληφθεί καμιά από τις δυο τους το «λάθος»; Γιατί οι εναγκαλισμοί κράτησαν πάνω από δυο λεπτά –απ' τη στιγμή που εγώ το πήρα είδηση. Και πριν απ' αυτό; Πόση ώρα;

Αμ η άνεσή τους την επομένη, όταν διαπίστωσαν τι είχε συμβεί; Μα τόσο απελευθερωμένες πια, τόσο προχωρημένες, σε μια Ελλάδα όπου κάθε στάση πέραν του «ιεραποστολικού» λογίζεται διαστροφή; Με την Κατερίνα δεν μιλάγαμε ποτέ για σεξ. Δεν μας χρειαζόταν. Συνειδητοποιούσαμε πως ήταν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της σχέσης μας –κι ευτυχώς εδώ ήμασταν απόλυτα συμβατοί και σε τέλεια αρμονία– αλλά μέχρι εκεί. Δεν ήξερα τις απόψεις της λοιπόν πάνω σ' αυτό το θέμα, αλλά θεωρούσα πως θα 'πρεπε να είναι μάλλον συντηρητικές. Δύσκολο να πιστέψω πως σ' αυτόν τον τομέα είχε πια τόσο ανοιχτό μυαλό.

Κι άσε το λεσβιακό κατά μέρος –ας παραδεχτούμε πως ήταν ένα ακούσιο «ατύχημα». Εμ βάζεις τον λύχο ποτέ μαζί με τα πρόβατα; Είναι δυνατόν; Και μάλιστα όταν δεν έχω κρύψει ποτέ την έλξη που ένιωθα για τη Βάσω –ψυχική και σωματική; Στο κρεβάτι μας; Και οι τρεις;!!! Θα έφταιγα δηλαδή αν, πάνω στο μισούπνι μου, συνέβαινε και σε μένα κανένα «ακούσιο ατύχημα»; Θα βρισκόταν δικαστής στην οικουμένη να με καταδικάσει;

Εκτός κι αν...

Εκτός κι αν η Βάσω ήταν η δοκιμασία που έπρεπε να περάσω, σαν άλλος Ηρακλής. Ένα παρακινδυνευμένο τεστ αφοσίωσης; Κι αν δεν πετύχαινε; Αν έχανα τα συλλοϊκά μου και είχαμε παρατράγουδα;

Αλλά ίσως αυτό ακριβώς να επεδίωκε. Έναν τρόπο να δώσει τέλος στη σχέση μας χωρίς να πληγωθεί κανείς. Εγώ έπαιρνα τη Βάσω, σαν δώρο παρηγοριάς, κι εκείνη... Εκείνη τι;

Όχι... Παρατραβηγμένο. Αλλά πάλι... ποιος μπόρεσε ποτέ να μπει στο μυαλό μιας γυναίκας;

Η αλήθεια είναι πως η παρουσία της Βάσως εδώ με είχε αναστατώσει και με είχε βγάλει τελείως έξω από τα νερά μου. Γιατί βλέπεις, ακόμα και τώρα που ζούσα ένα παραμύθι με την Κατερίνα, ήταν στιγμές που τη σκεφτόμουν. Τις κουβέντες μας, τις κρυφές συναντήσεις στο καφενείο των απομάχων, το περπάτημα χέρι-χέρι, τα αθώα, αλλά τόσο τρυφερά φιλιά που ανταλλάσσαμε για καληνύχτα, το χαμόγελό της, το βλέμμα της το γεμάτο κατανόηση, τον ήχο της φωνής της... Ναι, μου είχαν λείψει όλα αυτά. Και τώρα που τη έβλεπα και πάλι, ανέλπιστα, μαζί μας ένιωθα ένα περίεργο σκίρτημα και συγχρόνως ένα γαλήνεμα. Ήξερα πως την αγαπούσα τη Βάσω. Μ' έναν τρόπο τελείως διαφορετικό απ' αυτόν της Κατερίνας, λίγο ακαθόριστο και συγκεχυμένο είναι η αλήθεια, αλλά την αγαπούσα. Και το περίεργο είναι πως διαισθανόμουν ότι και η Κατερίνα της είχε αδυναμία. Ανακατεμένη με ζήλια; Ίσως, τότε στο σχολείο που δεν ήταν ακόμη σίγουρη για τα αισθήματά της για μένα. Όχι πια. Δεν το νόμιζα. Αλλιώς δεν θα το διακινδύνευε να τη φέρει εδώ. Ή θα το διακινδύνευε;

Μπέρδεμα. Αλλά μπέρδεμα μάλλον ευχάριστο.

Θα δούμε...

Το άλλο ήταν το μαντάτο πως η Μυρτώ βρισκόταν στο

Παρίσι. Αυτό κι αν ήταν σοκ! Η Μυρτώ στην *École des Beaux Arts*! Δεν είχα ιδέα ότι ζωγράφιζε. Εκτός πια κι αν κάνει γλυπτική ή... Μα και βέβαια!... Αρχιτεκτονική! Πώς δεν το σκέφτηκα πιο πριν; Ο πατέρας της δεν ήταν αρχιτέκτων; *Elementary, my dear Watson!*

Πώς τα έφερε η τύχη έτσι και δεν συναντηθήκαμε ποτέ;

Τα βήματά μου με οδήγησαν στη *rue Bonaparte*, στον δρόμο των *Beaux Arts*. Δεν υπήρχε περίπτωση βέβαια να βρω κανέναν εκεί αυτές τις μέρες, πόσο μάλλον τη Μυρτώ, αφού όλες οι σχολές είχαν κλείσει για το Πάσχα, αλλά...

Κάθισα σ' ένα *café* και ξεφύλλισα κάτι βιβλία που πέτυχα σε εξευτελιστικές τιμές στους *bouquinistes* της προκουμαίας καθώς ερχόμουν –μια από τις μικρές, ανώδυνες απολαύσεις αυτής της άγριας πόλης. Χάζεψα τους λιγοστούς περαστικούς –οι περισσότεροι είχαν αποδράσει, ελέω Πάσχα.

Πού να βρίσκονταν οι κοπέλες μου την ώρα αυτή άραγε; Πού αλλού, στα μαγαζιά –η καλύτερή τους! *Vanitas vanitatum et omnia vanitas!* Όσο καλλιεργημένη, όσο μορφωμένη, όσο έξυπνη κι όσο επαναστατημένη κι αν είναι μια γυναίκα τον φυσικό της ναρκισσισμό αδύνατον να τον κουμαντάρει!

—*Vous me faites les yeux, j'espère?* μ' έβγαλε από την ονειροπόληση μου η συμπαθητική φωνή της σερβιτόρας που ένωσε την ανάγκη να αστείευτεί μαζεύοντας τα άδεια ποτήρια από το τραπέζι μου.

—*Hélas non, mademoiselle, απάντησα στον ίδιο τόνο. Je pensais tout justement à mes femmes.*

—*Vos femmes!* αναφώνησε σηκώνοντας τα φρύδια. *Et combien vous en avez, si je ne suis pas indiscrete?*

—*Que deux!* αναστέναξα θεατρικά.

Έβαλε τα γέλια.

—Gourmet alors, pas gourmant! είπε φεύγοντας με τον δίσκο.

* * *

Βρήκα τα κορίτσια αργότερα, το βραδάκι, μέσα στην καλή χαρά. Είχαν αλωνίσει το Παρίσι, είχαν ψωνίσει... ήταν πανευτυχείς. Ναι, όσο έξυπνες κι αν είναι οι γυναίκες, στο σημείο αυτό έχουν όλες την ίδια ψυχοσύνθεση.

Πήγαμε για φαγητό σ' ένα ωραίο restaurant στην *Place Maubert*, που είχα μάθει από τον Φάνη, θεές και οι δυο με τα καινούργια τους φορέματα —κάτι που μου εξασφάλισε τα βλέμματα ζήλιας των μπουρζουάδων συνδαιτυμόνων και τον σεβασμό των γκαρσονιών και του μαίτρ.

Ήταν μια υπέροχη βραδιά, με τις δυο τους να μιλούν ασταμάτητα, διηγούμενες τις περιπέτειες της ημέρας κι εμένα ν' ακούω, μαγεμένος από την ομορφιά και τη γοητεία τους.

Τους έδωσα τα βιβλία που είχα βρει για κείνες. Παλιές δερματόδετες εκδόσεις που ξετρύπωσα ψάχνοντας πόρτα-πόρτα τα παλαιοβιβλιοπωλεία της *Rive Gauche*. Τον «Hassan» του James Elroy Flecker για τη Βάσω και τον «Cyrano de Bergerac» του Edmond Rostand για την Κατερίνα. Ξετρελάθηκαν!

—Ο ζαχαροπλάστης της Βαγδάτης κι ο θυελλώδης ξιφομάχος-ποιητής του Παρισιού! Και οι δυο με αγάπες που δεν θα είχαν ανταπόδοση, είπε η Βάσω.

—Για τον Χασάν δεν ξέρω, απάντησε η Κατερίνα χαμογελώντας. Αλλά για τον Συρανό, σαν να μου φαίνεται πως στην παρούσα συγκυρία δεν τα καταφέρνει κι άσχημα..

Η Βάσω έβαλε τα γέλια.

—Βλέπεις τον εαυτό σου στη Ρωζάνη τώρα να υποθέσω; είπε.

—Αν εσύ είσαι Γιασμίν... γιατί όχι;

—Οπότε εγώ βρίσκομαι με διχασμένη προσωπικότητα; παρατήρησα. Από τη μια ο μεσόκοπος χοντρο-Χασάν κι από την άλλη ο άσχημος μυτόγκας Συρανό... τη στιγμή που για τις αφεντιές σας εξασφαλίσατε τους ρόλους των καλλονών; Χμμ... δεν μπορώ να πω... ωραία τα καταφέρατε!

—Εμείς ή εσύ που μας διάλεξες; γέλασε η Κατερίνα.

—Η Μοίρα, διόρθωσα. Όχι εγώ, η Μοίρα.

Κοιτάχτηκαν κι έβαλαν τα γέλια.

—Τραβάτε με κι ας κλαίω; είπε η Βάσω.

—Δεν τον βλέπεις που παραπονιέται αντί να ευχαριστεί γονατιστός τον καλό θεό, νύχτα μέρα, για την τύχη του! συμπλήρωσε η Κατερίνα.

Όταν αργότερα βρεθήκαμε στο ίδιο κρεβάτι οι τρεις μας υπήρχε σαφώς λιγότερη αμηχανία από χθες.

—Αν μας έβλεπαν από καμιά μεριά οι γονείς μας θα πάθαιναν ανήκεστο βλάβη, είπε γελώντας σε μια στιγμή η Κατερίνα.

—Αμ, η διεύθυνση του σχολείου; σιγοντάρισε η Βάσω.

—Ναι, ζούμε στην παρανομία, μουρμούρισα χαμογελώντας.

—Γιατί, θα το φανταζόσουν αυτό ένα χρόνο πριν; είπε η Κατερίνα.

—Ούτε για αστείο, παραδέχτηκα.

Η Κατερίνα με φίλησε.

—Νά που όλα γίνονται τελικά, είπε. Άντε τώρα, ώρα για ύπνο. Καληνύχτα.

—Καληνύχτα, απάντησα.

Ανασηκώθηκε στον αγκώνα της και με κοίταξε.

—Τι; απόρησα.

—Περιμένω να καληνυχτίσεις και τη γειτόνισσα για να κοιμηθώ ήσυχη, είπε. Μην έχουμε τίποτα παρατράγουδα ερήμην μου...

Η Βάσω κι εγώ βάλουμε τα γέλια. Μετά ανταλλάξαμε ένα πεταχτό φιλί, στα χείλη.

—Καληνύχτα, Βάσω μου.

—Καληνύχτα, Άρη μου.

Η Κατερίνα αφέθηκε να πέσει και πάλι στα μαξιλάρια της.

—Έτσι μπράβο, είπε. Ύπνο τώρα.

Δεν ήταν όμως τόσο εύκολο απόψε όπως χθες. Τα κορμιά τους, ζεστά, τόσο κοντά στο δικό μου, τα γυμνά μας πόδια ν' αγγίζουν σ' όλο τους το μήκος... Όχι, δεν ήταν καθόλου εύκολο.

Στράφηκα προς τη Βάσω. Είχε τα μάτια της ανοιχτά. Μου χαμογέλασε.

—Δεν κοιμάσαι; ψιθύρισα.

—Σκέφτομαι...

—Τι;

—Όλα αυτά. Εσάς... Εμάς...

—Είναι στ' αλήθεια παράξενο πώς ήρθαν τα πράγματα, δεν είναι;

—Ναι, πολύ...

Αναζήτησα το χέρι της. Τα δάχτυλά μας πλέχτηκαν τρυφερά...

—Κοιμήσου, ψιθύρισα.

—Ναι...

Η Κατερίνα ακούμπησε το κεφάλι της στον ώμο μου.

—Κι εσείς αϋπνίες, ε; είπε χαμηλόφωνα.

—Το παλεύουμε...

Την ένωση να χαμογελάει στο μισοσκόταδο.

—Δεν παλεύεται, είπε μετά. Και οι τρεις σκεφτόμαστε το ίδιο πράγμα.

Έπεσε μια ένοχη σιωπή.

—Δεν είναι έτσι; επέμεινε.

—Ναι, απάντησε η Βάσω μαλακά. Έτσι ακριβώς είναι.

Ήταν η πιο παράξενη, η πιο αλλόκοτη, η πιο συναρπαστική, γεμάτη αισθησιασμό και τρυφερότητα νύχτα που πέρασα ποτέ —από κείνη την αξέχαστη της πρώτης φοράς με την Κατερίνα.

Αποκοιμηθήκαμε αγκαλιασμένοι, εξουθενωμένοι και πανευτυχείς λίγο πριν χαράξει η μέρα.

Ευπνήσαμε περασμένο μεσημέρι και —πράγμα παράξενο— κανείς από τους τρεις μας δεν ένιωθε άβολα! Φτιάξαμε καφέ κι επιστρέψαμε στο κρεβάτι, σαν να μην θέλαμε ν' αποκοπούμε ακόμη από τα γεγονότα της νύχτας.

—Ένα μικρό βήμα για την ανθρωπότητα, ένα τεράστιο για μας, είπε σε μια στιγμή η Κατερίνα παραφράζοντας τον Neil Armstrong όταν πατούσε για πρώτη φορά στο φεγγάρι.

—Κανονικά εγώ δεν θα 'πρεπε να ντρέπομαι; αναρωτήθηκε φωναχτά η Βάσω.

—Ντρέπεσαι; γέλασε η Κατερίνα.

—Όχι.

—Κανονικά εγώ δεν θα 'πρεπε να ζηλεύω; συνέχισε στο ίδιο πνεύμα η Κατερίνα.

—Όχι, απαντήσαμε με μια φωνή η Βάσω κι εγώ.

Βάλαμε και οι τρεις τα γέλια. Αγκαλιαστήκαμε.

Περάσαμε τη μέρα στο κρεβάτι και ήταν υπέροχα, όπως η νύχτα που προηγήθηκε.

—Δεν είναι τελικά ένα μαγικό πράγμα ο έρωτας, όταν βγαίνουν από τη μέση φραγμοί και προκαταλήψεις; παρατήρησε σε μια στιγμή η Κατερίνα.

—Ίσως, όμως όχι για όλους, απάντησε σκεπτική η Βάσω. Βλέπεις, εμείς οι τρεις έτυχε να είμαστε συναισθηματικά δεμένοι —με όποιον τρόπο— από πριν. Και συμβατοί επίσης. Γι' αυτό και μας φαίνεται τούτο το απίστευτο συμβάν φυσιολογικό.

—Ναι, δεν έχει να κάνει μόνο με τη φυσική έλξη, είπα. Το ότι αγαπιόμαστε κάνει τα πράγματα —όσο πολύπλοκα, έως απαράδεκτα, κι αν φαντάζουν σ' έναν τρίτο— απολύτως φυσιολογικά.

—Μας αγαπάς δηλαδή; με πείραξε η Κατερίνα.

—Σας λατρεύω, απάντησα χαμογελώντας. Αλλιώς τικα την καθεμιά σας, αλλά σίγουρα είναι αγάπη.

—Κι εμείς το ίδιο, νομίζω... Ε, Βάσω;

Η Βάσω χαμογέλασε.

—Λες και είναι εύκολο να μην αγαπάει κανείς ένα αγόρι σαν τον Άρη, είπε.

—Κι εμένα; τη ρώτησε η Κατερίνα. Μ' αγαπάς;

Η Βάσω ακούμπησε το βλέμμα της πάνω της με τρυφερότητα.

—Δεν φαίνεται; είπε.

—Μ' αρέσει να το ακούω...

—Φυσικά και σ' αγαπώ, γλυκιά μου.

—Κι εγώ σ' αγαπώ.

Φιλήθηκαν με μια τρυφερότητα που μ' έκανε να λιώσω.

—Ο όποιος θεός παρακολουθεί ας βάλει το χέρι του, μουρμούρισα.

Οι δυο τους γέλασαν.

—Έχουν λοιπόν και οι άθεοι τις στιγμές τους; με πείραξε η Κατερίνα.

* * *

Κατεβήκαμε για φαγητό στης Σουλβί...

Μετά, πίσω στον παράδεισό μας...

4) Όνειρο για Τρεις

Ήξερα ότι η Βάσω ήταν όμορφη, αλλά δεν είχα ιδέα πως το κορμί της θα ήταν τόσο απίστευτα ελκυστικό. Πιο ψηλή από την Κατερίνα, είχε υπέροχα πόδια (κι αυτή), με γεμάτους, σκληρούς μηρούς κι εξαιρετικά καλλίγραμμες γάμπες. Στήθη βαριά και γεμάτα, με μεγάλες ωρεόλες και ρώγες ορθωμένες, που φαινόταν πάντα ερεθισμένες, ίσιο στομάχι με κοιλιά και γοφούς αφρικάνας χορεύτριας... ένα κορμί φτιαγμένο για έρωτα! Μου ήταν αδύνατον να κρατάω τα χέρια μου μακριά της για πολύ και –το παράξενο!– κι η Κατερίνα το ίδιο!

—Δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ πως θα ένιωθα τέτοια έλξη για... γυναίκα, μου εκμυστηρεύτηκε σε μια στιγμή που ήμασταν μόνοι μας. Αυτό τώρα πάει να πει πως είμαι... λεσβία;

—Αυτό πάει να πει πως είσαι ένα ιδιαίτερα αισθησιακό πλάσμα, γέλασα.

—Εμ βέβαια, εσένα σε βολεύει.

—Δεν θα μου πέραγε από το μυαλό αν δεν ήμασταν οι δυο μας σ' αυτό, είπα.

—Πώς έρχονται τα πράγματα όμως καμιά φορά!

—Ναι...

Αλλά και η Βάσω ήταν το ίδιο έκπληκτη με τη δική της ευκολία αποδοχής της παράξενης αυτής κατάστασης.

—Το πιο περίεργο για μένα δεν είναι το ότι βρέθηκα μαζί σας έτσι, είπε σε μια στιγμή που ξεκουραζόμασταν οι τρεις μας στο κρεβάτι. Αυτό πες πως θα μπορούσε να συμβεί... Η μαγεία του Παρισιού, λίγο κρασί παραπάνω, ο διάχυτος ερωτισμός αυτού του τόπου... συν όλα εκείνα που μας έφεραν κοντά... Ναι, θα μπορούσε να συμβεί. Το περίεργο είναι ότι δεν ένιωσα κανενός είδους τύψεις ή μετάνοιας μετά! Κι όχι μόνο αυτό, αλλά αφήνομαι να βουλιάξω ευχαρίστως βαθύτερα και βαθύτερα...

—Όπως είπες όμως υπήρχε κάποιος σπόρος από πριν, παρατήρησα.

—Ναι... Μαζί σου. Όχι όμως και με την Κατερίνα! Πού να το φανταστώ αυτό!

—Μην ξεχνάμε πως εγώ σου την έπεσα πρώτη, αστειεύτηκε η Κατερίνα. Το πρώτο βράδυ... στον ύπνο μου.

—Ναι και σιγά τώρα μην δεν μπορούσα να σε σπρώξω πιο κει ή να σε ξυπνήσω!... Αντί γι' αυτό όμως σε φιλούσα, λέγοντας στον εαυτό μου πως το κάνω για να μην ξυπνήσει ο Άρης. Στην πραγματικότητα όμως είχα ξετρελαθεί. Πρώτη φορά βρέθηκα έτσι με γυναίκα και η διαπίστωση πως μου άρεσε έφερε τα πάνω-κάτω στο κεφάλι μου. Γι' αυτό σου το είπα την επομένη. Για να το ξορκίσω και να το βγάλω από πάνω μου... Δεν έφυγε όμως...

—Δηλαδή τώρα εμείς είμαστε λεσβίες; αστειεύτηκε η Κατερίνα.

Η Βάσω χαμογέλασε και της χάρειψε το στήθος.

—Όχι περισσότερο από τις άλλες, τις «φυσιολογικές» γυναίκες, γλυκιά μου, είπε. Φαίνεται πως το φαινόμενο είναι πιο συχνό απ' ό,τι ο κοινωνικός μας καθωσπρεπισμός αφήνει να παραδεχτούμε. Έχω ακούσει φοβερές ιστορίες από φίλες και γνωστές, που μέχρι τώρα θεωρούσα υπερβολές και φαντασιώσεις.

—Η αλήθεια είναι πως υπάρχει μεγαλύτερη ερωτική καταπίεση στις γυναίκες απ’ ότι στους άντρες, είπα. Μου έκανε πάντα εντύπωση το ότι οι γυναίκες αποζητούν τη φυσική επαφή μεταξύ τους, κάτι που δε συμβαίνει σε μας, εκτός βέβαια κι αν πρόκειται για... χμμμ... «ευαίσθητα αγόρια»...

—Ναι, αυτό ισχύει, είπε η Βάσω. Βλέπεις, όταν δυο γυναίκες κάνουν έρωτα δεν χρειάζεται ν’ αλλάξουν φύση ή ρόλους... Δεν νιώθουν πως κάνουν κάτι καθοριστικό για τη μετέπειτα σεξουαλική και συναισθηματική τους συμπεριφορά. Το αντιμετωπίζουν σαν ένα ευχάριστο, πιπεράτο, ερωτικό διάλειμμα.

—Σχεδόν όλες μου οι φίλες το έχουν κάνει μεταξύ τους ή με κάποια άλλη, είπε ξαφνικά η Κατερίνα, που μας άκουγε ως τη στιγμή εκείνη σιωπηλή.

Στραφήκαμε να την κοιτάξουμε ξαφνιασμένοι.

—Το «σχεδόν» αφορά εσένα να υποθέσω; αστειεύτηκα μουδιασμένα.

Γέλασε και κυλώνοντας στο κρεβάτι πήγε να χωθεί στην αγκαλιά της Βάσως.

—Σωστά, είπε. Αλλά το σκεφτόμουν... Είχα την περιέργεια.

—Και τώρα;

Φίλησε τη Βάσω στον γυμνό της ώμο.

—Τώρα είμαι ακόμα πιο μπερδεμένη, ομολόγησε. Γιατί αυτή η εμπειρία δεν είναι έτσι, ένα τυχαίο, κάπως έξω από τα συνηθισμένα, περιστατικό.

—Δεν είναι όμως περίεργο που δεν υπάρχει ίχνος ζήλιας ανάμεσά μας; ρώτησε η Βάσω χαϊδεύοντας τα μαλλιά της.

—Α, υπήρχε άλλοτε..., γέλασε η Κατερίνα. Τότε, στο σχολείο... Που ήξερα πως ο Άρης είχε πάθει ζημιά μαζί

σου... Ζήλευα του θανατά, αλλά ήμουν τόσο μπερδεμένη με τα δικά μου αισθήματα για κείνον –που δεν τολμούσα να ξεκαθαρίσω μέσα μου– ώστε θύμωνα περισσότερο με τον εαυτό μου παρά με σένα. Τώρα όμως... Ναι, έχεις δίκιο... Δεν υπάρχει το παραμικρό αγκάθι. Ίσως επειδή ο καθένας μας αγαπά τους άλλους δυο –με όποιον τρόπο– και ξέρουμε πως δεν υπάρχει διεκδίκηση, μόνο ευγνωμοσύνη γι' αυτό που μας δόθηκε.

Η Βάσω τη φίλησε και χαμογέλασε.

—Και να σκεφτείς πως σκόπευα να σας κάνω κήρυγμα για τη δική σας σχέση, είπε. Να προσπαθήσω να σας νουθετήσω, επισημαίνοντας τις καχοτοπιές...

—Κι αντί γι' αυτό σε παρασύραμε στην ακολασία.

—Μου ανοίξατε τα μάτια, ψιθύρισε η Βάσω. Με αναγκάσατε να δω και να νιώσω πράγματα που ούτε ήθελα να ξέρω πως υπάρχουν.

—Θα 'ναι πολύ δύσκολα όταν φύγεις, αναστέναξε η Κατερίνα.

—Εσείς έχετε ο ένας τον άλλο... Τι να πω εγώ;...

—Ναι, ενθουσιάστηκε η Κατερίνα. Μείνε.

Η Βάσω χαμογέλασε.

—Πιστεύετε πως δεν θα το 'θελα σαν τρελή; είπε. Όμως, το ξέρετε πολύ καλά πως πρέπει να γυρίσω πίσω.

Έπεσε μια μελαγχολική σιωπή.

—Και μένουν δυο μήνες ως το καλοκαίρι..., μονολόγησε η Βάσω. Θα επιστρέψετε για τις διακοπές;

Με την Κατερίνα ανταλλάξαμε ένα βλέμμα.

—Πρέπει, μουρμούρισα. Αν δεν το κάνουμε οι γονείς ενδέχεται ν' αρχίσουν να βάζουν διάφορα με το μυαλό τους.

—Θα σας είναι δύσκολο να προσαρμοστείτε πάλι, είπε η Βάσω σκεφτική.

—Κόλαση θα είναι, αλλά δεν γίνεται αλλιώς, απάντησε η Κατερίνα συνοφρυωμένη.

—Θα 'ρθείτε να με δείτε τουλάχιστον; ρώτησε η Βάσω χαμογελώντας.

Την αγκαλιάσαμε με την ίδια αυθόρμητη κίνηση.

—Θα μετράμε τις μέρες, της είπε η Κατερίνα.

—Εκτός κι αν στο μεταξύ το ξανασκεφτείς και μετανοήσεις, πρόσθεσα.

Η Βάσω αναστέναξε.

—Πολύ φοβάμαι πως το 'χω ξεπεράσει πια αυτό το στάδιο, είπε. Ανεπιστρεπτί.

* * *

Βγήκα το απόγευμα να κάνω μερικά ψώνια στη γειτονιά και βρέθηκα να σουλατσάρω ώρες στις προκυμαίες του ποταμιού πασχίζοντας να βάλω σε μια τάξη τα μυαλά μου.

Το πράγμα είχε ξεφύγει πια τελείως από τον έλεγχό μας —δεν χρειαζόταν ειδικός για να μου δώσει να το καταλάβω αυτό. Μια απίστευτη σχέση μέσα σε μια σχέση που ήταν ήδη αδιανόητη! Πόσο δρόμο είχαμε κάνει στ' αλήθεια η Κατερίνα κι εγώ! Χρειάστηκε η Βάσω για να συνειδητοποιήσω το μέγεθος και τις συνέπειες της βδελυρής —για όλους τους άλλους, ευτυχώς ανίδεους, για την ώρα— παρασπονδίας μας. Αν οι γονείς μάθαιναν ποτέ κάτι...

Αλλά μέχρι τότε θα μπορούσαμε να κρύβουμε κάτι τόσο σημαντικό, κάτι τόσο βαθύ; Πόσον καιρό θα έπαιρνε στους ενδιαφερόμενους τρίτους ν' αντιληφθούν αυτό που στ' αλήθεια συνέβαινε ανάμεσά μας; Η Χριστίνα το είχε ήδη καταλάβει. Ενστικτωδώς ίσως, αλλά το κατάλαβε. Πόσο θ' αργούσαν οι υπόλοιποι ν' ακολουθήσουν την ίδια συλλογιστική διαδικασία; Και πόσο θα άντεχε η Κατερίνα στην πίεση όταν όλα αυτά ξεσκεπάζονταν; Τι θα έκανε όταν έμπαινε το δίλημμα, η επιλογή ανάμεσα στην σιγουριά της οικογένειας και στην αβεβαιότητα που πρόσφερα εγώ;

Κι όσο για το μέλλον μας... Αν χρειαζόταν να ξεκόψουμε από τις ρίζες μας... Θα άντεχε στην ιδέα; Μια ζωή να κρυβόμαστε; Μια ζωή κυνηγημένοι;

Είχα άσχημα προαισθήματα.

* * *

Τις βρήκα αγκαλιασμένες στο κρεβάτι, μισοναρκωμένες, μ' αυτή τη γλυκιά νάρκη που έρχεται μετά τον έρωτα. Ήταν ένας εξαίσιος, πανέμορφος πίνακας ζωγραφικής, έτσι όπως τις τύλιγε απαλά το τελευταίο φως της ημέρας που γλιστρούσε από το παράθυρο.

Τι θα γινόταν όταν έφευγε η Βάσω;

Η σκέψη μ' έκανε ν' ανατριχιάσω.

Τις έπεισα να κατέβουμε στις Σουλβί για φαγητό. Από τότε είχαμε να φάμε αλήθεια;

Είχε λίγο κόσμος –οι τακτικοί μόνο. Φάγαμε με όρεξη, ήπιαμε το *beaujolais nouveau* του Μωρίς, χαζολογήσαμε με τους φίλους και μετά πάλι πίσω, στο καταφύγιό μας.

Άλλη μια νύχτα ονειρεμένη.

* * *

Οι μέρες που απόμειναν πέρασαν σαν σε άλλον κόσμο. Τώρα πια ξέραμε και οι τρεις πως αυτό που βιώνουμε δεν ήταν μια περαστική τρέλα, η πραγματοποίηση μιας φαντασίωσης. Καταλαβαίναμε πως είχαμε μπει σε μια κατάσταση για την οποία δεν υπήρχαν λόγια να οριστεί.

Η Κατερίνα ήταν η πρώτη που το έβαλε σε λέξεις.

—Αν αυτό που είχα με τον Άρη ως τώρα ήταν αδιανόητο, αυτό εδώ πώς να το χαρακτηρίσω; είπε. Και μην μου πείτε πως είμαι η μόνη που νιώθει ότι εδώ έγινε κάτι το πάρα πολύ σημαντικό.

—Όχι, δεν είσαι η μόνη, αναστέναξε η Βάσω. Ναι, αυτό που συνέβη εδώ ήταν –είναι– και σημαντικό και πάρα

πολύ ασυνήθιστο. Κι αυτό ακριβώς είναι που καθιστά τη διαχείρισή του αδύνατη.

—Γιατί; ρώτησα. Ξέρουμε και οι τρεις τι θέλουμε. Γιατί να μην μπορούμε να το έχουμε;

—Ménage à trois? γέλασε η Κατερίνα.

—Νά που η αγάπη δεν είναι κάτι που μετριέται με νούμερα, είπα. Αυτό δεν μάθαμε όλοι μας τις μέρες ετούτες;

—Και οι... «έξω»; ρώτησε η Βάσω. Η αντίδραση της κοινωνίας;

—Τι δουλειά έχουν οι απέξω με τα δικά μας αισθήματα; είπα. Δεν θα ζήσουμε τη ζωή μας όπως τη θέλει η απολιθωμένη κοινωνία, αλλά όπως τη θέλουμε εμείς.

—Εμείς ήδη το κάνουμε, είπε η Κατερίνα. Όμως, για τη Βάσω, ίσως να είναι ακόμα πιο δύσκολο.

Στραφήκαμε να την κοιτάζουμε.

—Δεν ξέρω πόσο δύσκολο μπορεί να είναι, μονολόγησε εκείνη. Αυτό που ξέρω είναι πως είμαι μπερδεμένη όσο ποτέ άλλοτε στη ζωή μου —κι όσο ποτέ άλλοτε ευτυχισμένη.

Η Κατερίνα της πήρε το χέρι στο δικό της.

—Θέλω να καταλάβεις πως σε αγαπάμε, είπε. Και πως αυτό δεν είναι κάτι περιστασιακό.

—Το ξέρω, ψιθύρισε εκείνη. Κι εγώ το ίδιο νιώθω.

* * *

Όταν επιστρέψαμε από το αεροδρόμιο η Κατερίνα δεν μιλιόταν.

—Πάρε με αγκαλιά και κράτα με απόψε, μου ψιθύρισε. Νιώθω σαν να έχασα κάτι το πολύτιμο.

Οι μέρες που ακολούθησαν μέχρι ν' αρχίσουν και πάλι τα μαθήματα πέρασαν μέσα σ' ένα βαρύ κλίμα. Το περίμενα πως η αναχώρηση της Βάσως θα μας επηρέαζε αλλά δεν

φανταζόμενοι πως η Κατερίνα θα το 'παιρνε τόσο κατάκαρ-
δα.

—Ξέρεις τι με φοβίζει περισσότερο; μου εκμυστηρεύτη-
κε ένα βράδυ. Πως επιστρέφοντας στην Αθήνα, μακριά πια
από τη μαγεία του Παρισιού και της ιστορίας που είχαμε,
θα καθίσει να το σκεφτεί αλλιώς. Θα συνειδητοποιήσει το
μέγεθος του όλου πράγματος και θα κάνει πίσω.

— Η ίδια είπες πως για κείνη θα είναι πολύ πιο δύσκο-
λο απ' ότι για μας, της θύμισα.

—Ναι... Αλλά δεν θέλω να την χάσω...

—Ούτε κι εγώ. Όμως τα πράγματα δεν έρχονται
πάντα όπως τα θέλουμε.

Με κοίταξε και χαμογέλασε.

—Για μας ήρθαν όμως.

—Ναι, για μας ήρθαν, γιατί αποφασίσαμε ν' αφηφή-
σουμε τα πάντα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Δεν το πιστεύω! μονολόγησε. Δεν το πιστεύω! Είμαι
ερωτευμένη με τον ξάδερφό μου και σαν να μην έφτανε
αυτό, τώρα ερωτεύομαι και μια... γυναίκα!

—Ναι, είναι μια κάποια πρόοδος, γέλασα.

Με αγκάλιασε.

—Εσένα δεν σε πειράζει αυτό; ρώτησε.

—Όχι. Γιατί ξέρω πως αλλιώς αγαπάς εμένα κι αλλιώς
εκείνη, απάντησα.

— «*There is love and love and love...*», απάγγειλε την
αγαπημένη μου αποστροφή από το «*Once and Future
King*».

—Ακριβώς!

—Κι εσύ; Πώς την αγαπάς; ρώτησε.

—Αλλιώς, απάντησα χωρίς δισταγμό. Αλλιώς από σένα.

—Όμως τα χαρακτηριστικά είναι τα ίδια.

—Ναι, σε πρώτη ματιά...

—Σου λείπει όμως...

—Πάρα πολύ, παραδέχτηκα.

* * *

Η επάνοδος στο πανεπιστήμιο και η επιστροφή των εκδρομέων φίλων μας έβγαλε κάπως από τη μελαγχολία που άφησε πίσω της το κενό της Βάσως.

Επέστρεψαν και οι Χρονίδηδες, κατενθουσιασμένοι από την πασχαλινή τους εξόρμηση στα πάτρια εδάφη.

—Μου πρότειναν έδρα στο Πανεπιστήμιο Ξάνθης, ανακοίνωσε ο Φάνης. Δεν λέω, καλά είναι, αλλά έχω βάλει λυτούς και δεμένους για κάτι καλύτερο.

—Στην Ξάνθη! αναφώνησα. Θα πας να μείνεις στην Ξάνθη... μετά το Παρίσι;!!!

Ο Φάνης έβαλε τα γέλια.

—Μη λες κουταμάρες, ρε, είπε. Μια στις δεκαπέντε θα πετάγομαι –αεροπορικώς– και πίσω το ίδιο βράδυ. Αυτά τα «πανεπιστήμια» είναι μεγάλη μπλόφα, δεν το 'χεις πάρει χαμπάρι;

—Μα τότε τι σε νοιάζει πού θα βρίσκεται η έδρα σου; απόρησα.

—Ε, πώς... Το prestige! Δεν μπορώ τώρα, εγώ, από τη Σορβόνη να βρεθώ στην... Ξάνθη! Από τη Ρεάλ Μαδρίτης στον Οδυσσέα Μουδανιών! Δεν είναι ό,τι καλύτερο για το βιογραφικό μου... Κι αν αύριο, μεθαύριο, θελήσω να κατέβω και στον πολιτικό στίβο... ε, αυτά μετράνε.

—Σχέφτεσαι να πολιτευθείς; ρώτησα έκπληκτος.

Χαμογέλασε.

—Μου έγινε μια νύξη, είπε. Ένας παλιός γκόμενος της Μαρίας γαμεί και δέρνει στην τωρινή κυβέρνηση. Να σου πω την αλήθεια... το σκέφτομαι σοβαρά.

Ξέχλεψα μια ματιά προς τη Μαρία, που κουβέντιαζε πιο κει με την Κατερίνα. Ανατρίχιασα.

—Και η Μαρία τι λέει;

Ο Φάνης έκανε μια πλατιά κίνηση.

—Η Μαρία... εντάξει... Έχει τους φίλους της... Κάτι θα βρει να κάνει και στην Αθήνα. Στην ανάγκη την προσλαμβάνω και στο πολιτικό μου γραφείο —δικαιολογούνται αυτά τα κονδύλια— αλλά καλύτερα να το αποφύγω...

—Γιατί; απόρησα.

Μου έριξε ένα βλέμμα εκ των άνω.

—Α, ρε Αρούλη! είπε. Τι αθώς που είσαι! Μα δεν καταλαβαίνεις πως με τη Μαρία μέσα στα πόδια μου δεν θα μπορώ να κινούμαι ελεύθερα; Τι, θες, να στο συλλαβίσω;

Μάλιστα.

Εξακολουθούσα να μην καταλαβαίνω πώς μια τέτοια γυναίκα ανεχόταν αυτή την κατάσταση.

Αργότερα το έφερα με τρόπο στην Κατερίνα.

—Από τους δυο τους ποιος νομίζεις πως έχει αξία; ρώτησα.

—Η Μαρία, απάντησε χωρίς δισταγμό. Ο Φάνης είναι συμπαθέστατος βέβαια και μέγας μάστορας του λόγου, αλλά από ουσία μηδέν. Γιατί ρωτάς;

—Αναρωτιόμουν...

Με κοίταξε λοξά και χαμογέλασε.

—Κάτι σου είπε ο Φάνης, ε;

—Μμμ... Ξέρεις... Τους συνηθισμένους φανφαρονισμούς.

—Δεν σου έχει πει πως πάει καιρός που δεν έχουν πια σχέσεις; Μεταξύ τους εννοώ.

Την κοίταξα κατάπληκτος.

—Το... ήξερες;

Γέλασε.

—Μα δεν μιλάνε μόνο οι άντρες γι' αυτά, γλυκέ μου, είπε. Μιλάνε και οι γυναίκες.

—Μάλιστα...

—Κοίτα... Ο Φάνης μου είναι συμπαθής, αλλά δεν είναι για εμπιστοσύνη. Λίγο παλιανθρωπάκος μου κάνει. Η Μαρία πάλι είναι αλλιώς. Δεν μιλάει πολύ, αλλά έχει πάντα κάτι το ουσιαστικό να πει... Δεν μου λες;... Σου αρέσει μήπως;

—Ποιος; Η Μαρία;

—Ναι, δεν μοιάζει λίγο της Βάσως;

—Κατερίνα!

Έβαλε τα γέλια.

—Μην ανησυχείς, αγάπη μου, είπε. Δεν άρχισα να κοιτάζω γυναίκες τώρα...

Αργότερα, στο κρεβάτι με ρώτησε ξαφνικά.

—Σου λείπει;

Ήξερα για ποια ρωτούσε.

—Πολύ. Εσένα;

—Πάρα πολύ...

—Θα ξαναβρεθούμε σύντομα οι τρεις μας, είπα.

Φιληθήκαμε.

—Στο έχω πει πολλές φορές, αλλά θα στο πω μια ακόμη, είπε. Είμαι πάρα πολύ τυχερή που σ' έχω.

—Όχι όσο τυχερός είμαι εγώ...

Γέλασε.

—Μην το λες αυτό, είπε. Η παράσταση δεν τελειώνει πριν τραγουδήσει η χοντρή κυρία.

* * *

Κάτι είχε αλλάξει στην Κατερίνα. Δεν ήξερα τι ακόμη, αλλά αυτό το κάτι είχε ξεκινήσει λίγο καιρό πριν έρθει η Βάσω. Απλά, τώρα, μετά τα σημαντικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της επίσκεψης, αυτό το κάτι, το απροσδιόριστο γινόταν όλο και πιο έντονο, όλο και πιο ανησυχητικό. Διαισθανόμουν το πρόβλημα, αλλά δεν είχα το κουράγιο να τη ρωτήσω. Υποθέσεις έκανα μόνο —κι όπως απεδείχθη αργότερα δεν υπέθετα λάθος.

Ένα βράδυ μου άρχισε μια περίεργη κουβέντα.

—Πώς βρίσκεις τη Μαρία; με ρώτησε ξαφνικά. Εννοώ σαν γυναίκα.

—Μ' έχεις ξαναρωτήσει, απάντησα. Και σου απαντώ το ίδιο με τότε. Πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά και απόμακρη.

—Σαν γυναίκα λέω, όχι σαν χαρακτήρα.

—Πολύ όμορφη, απάντησα αυθόρμητα. Κι εδώ που τα λέμε δεν τον καταλαβαίνω τον Φάνη.

Με κοίταξε για κάμποσο σκεφτική.

—Μπορεί να μην φταίει ο Φάνης, είπε τέλος.

Ήταν η σειρά μου να εκπλαγώ.

—Δηλαδή;

—Ίσως η Μαρία να είναι εκείνη που τον κρατάει σε απόσταση, είπε διστακτικά.

—Μα τότε γιατί διάολο τον παντρεύτηκε;

Σήκωσε τους ώμους της.

—Δεν ξέρω, είπε. Αλλά μπορεί να υπάρχουν πολλοί λόγοι. Οικονομικοί, επαγγελματικοί... Μπορεί πάλι να βολεύονται και οι δυο τους σ' αυτό το είδος σχέσης.

—Εξακολουθώ να μην καταλαβαίνω...

Αναστέναξε.

—Ο Φάνης θέλει να 'ναι ελεύθερος για να κάνει το κομμάτι του στις φοιτητριούλες, είπε. Η Μαρία πάλι... Δεν ξέρω... μου φαίνεται λίγο περίεργη...

—Δηλαδή;

—Μπορεί να κάνω και λάθος βέβαια...

Την κοίταξα έκπληκτος.

—Μην μου πεις ότι... σου την έπεσε! φώναξα.

Γέλασε.

—Όχι, μωρέ... Αντίθετα, η συμπεριφορά της είναι άψογη, αλλά...

—Αλλά πιστεύεις πως προτιμά τις... γυναίκες;...

Με κοίταξε λοξά.

—Είπα, μπορεί να κάνω και λάθος...

Σήκωσα τα μάτια στο ταβάνι.

—Ορίστε! είπα. Τώρα θ' αρχίσουμε να βλέπουμε λεσβίες παντού!

—Ναι, κοίτα ποιος μιλάει! γέλασε. Και μετά... δεν ήξερα ότι οι σεξουαλικές προτιμήσεις των ανθρώπων σ' ενοχλούν.

—Φυσικά και δεν μ' ενοχλούν, διαμαρτυρήθηκα.

—Τότε τι σε πειράζει αν η Μαρία είναι λεσβία;

—Δεν με πειράζει... Απλά, δεν κολλάει...

—Γιατί, τι νόμιζες, ότι λεσβίες είναι μόνο οι άσχημες ανδροπρεπείς με τη βαριά φωνή;

—Κατά πως με δίδαξες όλες οι γυναίκες το 'χουν λίγο-πολύ μέσα τους αυτό, μουρμούρισα.

Γέλασε.

—Και οι άντρες το βρίσκουν αυτό πολύ ερεθιστικό, έτσι δεν είναι; Αλλά δεν μιλάω γι' αυτό... Λέω για αμιγώς αντεστραμμένη σεξουαλική συμπεριφορά.

—Τα 'χω μπερδέψει λίγο, ομολόγησα.

—Είναι μπερδεμένα, από μόνα τους, είπε η Κατερίνα. Επειδή η κοινωνία στην οποία ζούμε είναι και η ίδια μπερδεμένη. Πώς νομίζεις ότι θα 'βλεπαν οι περισσότεροι τη σχέση μας αν τη γνώριζαν; Ακόμα κι εδώ, στο προηγμένο Παρίσι...

—Δεν θα 'διναν δεκάρα τσακιστή, είπα.

—Α, ναι; Και τότε γιατί το κρύβουμε; Γιατί δεν λέμε σε όλους πως είμαστε πρώτα ξαδέφια;

Παρέμεινα σιωπηλός. Είχε δίκιο.

—Είδες; αναφώνησε θριαμβευτικά. Το καταλαβαίνεις κι ο ίδιος. Σκέψου λοιπόν πόσο δύσκολο είναι για τους ανθρώπους με... χμ... ιδιαίτερες προτιμήσεις να επιβιώσουν σε μια τέτοια κοινωνία. Είμαστε όλοι υποκριτές. Δεν μας πειράζει όταν κάτι γίνεται κρυφά, μόλις όμως αυτό βγαίνει στην επιφάνεια διαρρηγνύουμε τα ιμάτιά μας.

Κούνησα το κεφάλι μου.

—Εξακολουθώ να δυσκολεύομαι να φανταστώ τη Μαρία από την «άλλη μεριά», είπα.

—Είναι το ένστικτο του άντρα-κυνηγού που σ' εμποδίζει. Δεν σας αρέσει να χάνετε ένα θήραμα.

—«Θήραμα» η... Μαρία!

Χαμογέλασε.

—Για τους άντρες όλες οι όμορφες γυναίκες είναι εν δυνάμει θηράματα, είπε.

—Ακόμη και για κείνους που είναι αθεράπευτα ερωτευμένοι με το ένα, το μοναδικό κορίτσι στον κόσμο; ρώτησα.

Με κοίταξε.

—Το «ένα κορίτσι»; έκανε.

—Ξέρεις τι πιστεύω, είπα χαϊδεύοντας τον γυμνό της ώμο. Για κάθε άντρα υπάρχει ένα και μοναδικό κορίτσι κάπου στον κόσμο. Αυτό το κορίτσι είναι που ψάχνουμε απελπισμένα, από τότε που συνειδητοποιούμε πού βρισκόμαστε. Αυτό το κορίτσι προσπαθούμε να δούμε στη μορφή όλων των άλλων κοριτσιών που μας προσπερνούν. Μερικοί —ελάχιστοι— καταλήγουν να το βρουν. Οι άλλοι... απλά βολοδέρνουν.

Μου χαμογέλασε.

—Να υποθέσω πως εσύ το βρήκες; ρώτησε.

—Ναι, απάντησα φιλώντας απαλά τα χείλη της. Εγώ το βρήκα.

Με αγκάλιασε και με τράβηξε πάνω της.

—Είναι ώρες που νιώθω τόσο ευτυχισμένη ώστε να θέλω να πεθάνω εκείνη τη στιγμή, ψιθύρισε φιλώντας με. Μετά, όταν συνειδητοποιώ τι ακριβώς συμβαίνει, τρομάζω.

Άφησα τα ακροδάχτυλα μου να τρέξουν πάνω στο κορμί της και την ένιωσα ν' ανατριχιάζει κάτω από το άγγιγμα μου.

—Έναν χρόνο πριν δεν θα τολμούσα καν να φανταστώ πως κάποια στιγμή θα ήμασταν έτσι οι δυο μας, είπα.

—Έναν χρόνο πριν είχαμε ήδη αρχίσει να συνειδητοποιούμε αυτό που μας συνέβαινε, είπε γελώντας.

—Ξέρεις τι θέλω να πω...

—Ναι. Κι όταν το σκέφτομαι παραλύω.

Τη φίλησα.

—Δεν θα 'ναι καθόλου εύκολο όταν επιστρέψουμε, μουρμούρισα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Ναι, δεν θα 'ναι εύκολο, είπε. Αλλά πρέπει να το κάνουμε.

—Δεν θα πρέπει να καταλάβουν το παραμικρό, είπα.

Χαμογέλασε.

—Η Χριστίνα είναι σχεδόν σίγουρη, είπε. Η μητέρα μου διαισθάνομαι πως το υποπτεύεται από καιρό, αλλά αρνείται πεισματικά να το παραδεχτεί. Μένουν ο πατέρας μου, ο Κώστας και η μητέρα σου —αλλά αυτοί έχουν, ευτυχώς, μαύρα μεσάνυχτα.

—Μην ξεχνάς τον υπόλοιπο συρφετό, της υπενθύμισα. Το σόϊ.

—Που, έτσι κι αλλιώς, εμάς τους δυο μας είχε πάντα στη μπούκα, γέλασε η Κατερίνα.

—Και που μπορεί να κάνει ζημιά όμως, είπα. Αυτοί οι μίζεροι άνθρωποι είναι ανίκανοι να κατανοήσουν οτιδήποτε ξεφεύγει από τη δική τους θλιβερή πραγματικότητα.

Η Κατερίνα αναστέναξε.

—Όσο μικρότερη η επαφή μαζί τους λοιπόν τόσο το καλύτερο, είπε.

Τη φίλησα.

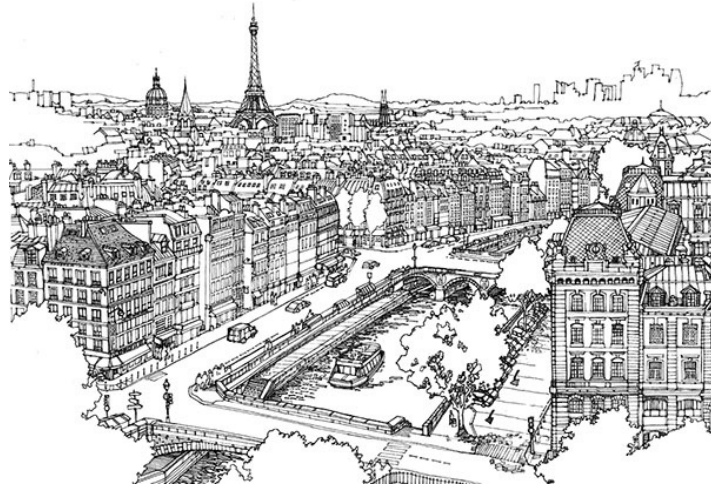
—Καταλαβαίνεις πως αυτό που μας συμβαίνει έχει άπειρα κοινά σημεία με τον «Ρωμαίο και την Ιουλιέτα»; είπα.

Γέλασε.

—Και η οικογένεια Καπουλέτοι και Μοντέκοι σε ένα!
είπε. Ναι, μόνο που το δικό μας τέλος θα είναι διαφορετικό
—ελπίζω.

—Στο χέρι μας δεν είναι;

—Και της Τύχης, αναστέναξε η Κατερίνα. Και της Τύ-
χης, αγαπημένε μου.

5) Το Κενό

Με τις εξετάσεις να πλησιάζουν ολοταχώς ο ρυθμός της καθημερινότητάς μας απογειώθηκε. Τα μαθήματα, το διάβασμα, οι υποχρεώσεις της Κατερίνας με τη Mme Noëlle, συν τις βραδιές στο «*Café des Amants Perdus*», δεν άφηναν μεγάλα περιθώρια για ανάσες και χαζολογήματα.

Με είχε πιάσει ένα άγχος πρωτόγνωρο να περάσω τα μαθήματα, που τελευταία είχα φορτώσει στον κόκορα. Δεν γινόταν αλλιώς. Δεν ήθελα να έχω εκκρεμότητες, σαν εκείνους τους αιώνιους, που κουβαλάνε χρεωστικά από χρονιά σε χρονιά. Έπεσα λοιπόν με τα μούτρα στο διάβασμα κι αυτό ήταν από μια μεριά καλό, γιατί έδιωχνε από το μυαλό μου εκείνες τις άλλου είδους ανησυχίες, για το αύριο, που προμηνυόταν δύσκολο, και που γλίστραγαν σαν βραχνάς πάνω μου τις νύχτες και κάναν τον ύπνο μου κόλαση.

Με την Κατερίνα βλεπόμασταν πια το πρωί, πριν φύγουμε για το Πανεπιστήμιο, και το βράδυ, όταν επιστρέφαμε. Ούτε βόλτες, ούτε café, ούτε σινεμά, ούτε τίποτα. Κατέληξαν οι βάρδιες μας στην Σουλβί τα Σαββατοκύριακα να είναι οι μοναδικές κοινωνικές μας εκδηλώσεις –και τις απολαμβάναμε. Ακόμα και τους Χρονίδηδες είχαμε να δούμε βδομάδες τώρα.

Κείνο το απόγευμα, επιστρέφοντας, πέρασα από του *Gibert Jeune* στο *Boul Mich*, να ψάξω για ένα-δυο βιβλία που μου χρειαζόνταν. Στο ταμείο έπεσα πάνω στη Μαρία.

—Τι γίνατε εσείς; αναφώνησε. Εξαφανιστήκατε από προσώπου Γης!

Της εξήγησα πώς είχαν τα πράγματα και κούνησε το κεφάλι της με κατανόηση.

—Ναι, ξέρω, είπε. Ο εφιάλτης των εξετάσεων! Ακόμα τις βλέπω στον ύπνο μου και τινάζομαι. Ειδικά στο πρώτο έτος είναι τυραννική εμπειρία... Μετά συνηθίζεις. Η Κατερίνα πώς τα πάει;

—Ευτυχώς πολύ καλύτερα από μένα, είπα. Μόνο που είναι πάρα πολύ φορτωμένη.

—Ναι... assistante της Noëlle... Πάντως αυτή είναι σπουδαία τύχη για κείνη, ξέρεις. Να σε επιλέξουν από πρωτοετή... Δεν το συζητάω! Τεράστια ευκαιρία! Θα βοηθήσει πολύ αργότερα. Η Noëlle έχει φοβερές διασυνδέσεις.

Βγήκαμε στο δρόμο μαζί.

—Τι κάνεις τώρα; με ρωτάει ξαφνικά.

—Σπίτι... διάβασμα...

Γέλασε. Και περνώντας το μπράτσο της κάτω από το δικό μου με παρέσυρε σ' ένα κοντινό café.

—Σου χρειάζεται ένα διάλειμμα, είπε. Κερνάω καφεδάκι.

Παραγγείλαμε δυο ζεστούς *au lait* και βαλθήκαμε να χαζεύουμε τους περαστικούς μέσα από τη τζαμαρία. Ένωθα σαν να είχα κάνει σκασιαρχείο και της το είπα. Γέλασε.

—Καμιά φορά χρειάζεται κι αυτό, είπε. Για να γεμίζουν οι μπαταρίες. Θα κατεβείτε Ελλάδα μετά;

—Ναι..., είπα διστακτικά.

Με κοίταξε ερευνητικά.

—Δεν φαίνεται να σ' ενθουσιάζει η προοπτική, παρατήρησε.

—Χμμμ... Δεν ξέρω... Ίσως υπάρξουν προβλήματα.

—Με την οικογένεια;

Την κοίταξα σαστισμένος. Το είπε φυσικά, αλλά υπήρχε κάτι στον τόνο της φωνής της που με ξάφνιασε.

Χαμογέλασε.

—Ναι, είπε απαλά. Ξέρω. Μου το είπε η Κατερίνα. Αλλά μην ανησυχείς, δεν πρόκειται να μου ξεφύγει λέξη πουθενά –ούτε στον Φάνη βέβαια.

Ένωσα αμήχανος. Κι απροετοίμαστος. Η Κατερίνα δεν μου είχε πει τίποτα γι' αυτό. Αλλά πάλι οι γυναίκες κουβεντιάζουν μεταξύ τους ένα σωρό πράγματα που δεν σκέφτονται να μας τα πουν.

—Τότε καταλαβαίνεις ποιο είναι το πρόβλημα, μουρμούρισα.

Κούνησε το κεφάλι της κι άναψε τσιγάρο.

—Ότι υπάρχει πρόβλημα υπάρχει, είπε. Όμως σημασία έχει το πώς εσείς θα το αντιμετωπίσετε.

—Δεν υπάρχουν πολλοί τρόποι –για την ώρα τουλάχιστον, αναστέναξα. Θα χρειαστεί απλά να προσέχουμε πολύ.

—Μέχρι πότε όμως; Ξέρεις... τίποτα δεν μένει κρυφό για πάντα. Και ειδικά κάτι το τόσο... ιδιαίτερο.

—Όσο πιο αργά, τόσο πιο καλά, απάντησα. Όσον χρόνο κερδίσουμε σε όφελός μας είναι.

Με κοίταξε σκεπτική.

—Είναι λοιπόν τόσο σοβαρό αυτό που έχετε οι δυο σας; ρώτησε.

Μου φαινόταν τουλάχιστον παράξενο που είχα μια

τέτοια κουβέντα μ' αυτήν ακριβώς τη γυναίκα. Εκεί που δεν είχαμε άλλη επαφή πέρα από τα τυπικά, νά που βρίσκεται ξαφνικά κοινωνός του μυστικού μας!

—Ναι, είπα. Έτσι νομίζω.

—Νομίζεις;!

—Μπορώ να μιλώ με σιγουριά μόνο για ότι με αφορά, της εξήγησα. Για μένα είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή μου. Δεν μπορώ όμως να μιλήσω και για λογαριασμό της Κατερίνας.

—Σκέφτεσαι πως για κείνη αυτό είναι κάτι που έχει μικρότερη σημασία απ' ότι για σένα; ρώτησε.

—Δεν ξέρω..., ομολόγησα. Βλέπεις, ακόμα δυσκολεύομαι να πιστέψω πως είμαστε μαζί έτσι. Πριν δεν μου περνούσε καν από το μυαλό, ούτε καν σαν μια απειροελάχιστη πιθανότητα. Είχα συνηθίσει να ζω μ' αυτό το βάρος —τη φαντασίωση που δεν είχε μέλλον.

—Για πόσο καιρό μιλάμε δηλαδή;

—Από τότε που την αντίκρισα για πρώτη φορά, είπα.

Άνοιξε τα μάτια της διάπλατα.

—Θεέ και κύριε! αναφώνησε. Αν είναι δυνατόν! Όλη σου τη ζωή δηλαδή!

Κούνησα το κεφάλι μου.

—Και κείνη; Το ήξερε; Το είχε καταλάβει;... Δεν μπορεί!...

—Όχι. Τουλάχιστον δεν νομίζω... Δεν της το είπα ποτέ... Δεν την άφησα να το καταλάβει... Με πάγωνε η ιδέα πως θα την έχανα.

Αφέθηκε πίσω στο κάθισμά της και με κοίταξε σκεπτική.

—Θα πρέπει να πέρασες δύσκολες στιγμές, είπε τέλος.

—Ήμασταν πάντα πολύ κοντά, είπα. Αυτό βοήθησε κάπως... Αλλά, ναι, υπήρξαν στιγμές αφόρητες...

—Απίστευτη ιστορία! Μονολόγησε η Μαρία. Απίστευτη!

Χαμογέλασα άθελά μου.

—Αφού είναι στιγμές που κι εγώ ο ίδιος δυσκολεύομαι να την πιστέψω, είπα.

Έσβησε το τσιγάρο της στο τασάκι.

—Το ότι μπορέσατε να φύγετε ήταν μεγάλο ευτύχημα, είπε.

—Ναι, σταθήκαμε τυχεροί —ως τώρα.

Χαμογέλασε.

—Όλα θα πάνε καλά, είπε αγγίζοντας μου το χέρι σε μια αυθόρμητη κίνηση.

Κάτι όμως μέσα μου μου έλεγε πως ούτε κι αυτή το πολυπίστευε.

* * *

Το ίδιο βράδυ μίλησα στην Κατερίνα για την απροσδόκητη συνάντηση.

—Μπα; χαμογέλασε. Και κρυφά ραντεβουδάκια τώρα;

—Ε, πώς... Να μην το ρίξω κι εγώ λίγο έξω; αστειεύτηκα.

—Να το ρίξεις, αλλά όχι με όμορφες.

—Καλά, την επόμενη φορά θα βρω μια πατσούρω, υποσχέθηκα.

Έβαλε τα γέλια και ήρθε να καθίσει στα γόνατά μου.

—Λοιπόν; Τι λέγατε;

—Α, δεν μπορώ να σου πω...

—Θα σου βγάλω τα μάτια!

—Καλά, τότε θα σου πω.

—Με λεπτομέρειες.

Τη φίλησα.

—Η Μαρία ξέρει για μας, είπα κοιτάζοντάς την κατάματα.

Την είδα να κομπιάζει. Άφησε έναν αναστεναγμό.

—Είχα την ανάγκη να μιλήσω σε κάποιον, είπε απολογητικά.

—Δεν πειράζει... Καλά έκανες. Η Μαρία δεν είναι από τους ανθρώπους που μιλάνε.

—Αλήθεια δεν σε πειράζει;

—Αλήθεια.

Μ' αγκάλιασε.

—Μ' αγαπάς; ρώτησε.

—Σε λατρεύω.

—Κι εγώ.

Βολεύτηκε πιο αναπαυτικά στην αγκαλιά μου. Το πρόσωπό της είχε πάρει μια παιχνιδιάρικη έκφραση που γνώριζα πια πολύ καλά.

—Είχα κι εγώ αναπάντεχες συναντήσεις, είπε συνωμοτικά.

—Ωχ!

Γέλασε.

—Αυτό είπα κι εγώ όταν την είδα, είπε.

—«Την»;

—Τη Μυρτώ.

Έμεινα ξερός. Είδε την έκφρασή μου κι έβαλε τα γέλια.

—Σου ήρθε κεραμίδα, ε; Να πέσω πάνω στην παλιά σου αγάπη!...Σουτ! Μην πεις λέξη. Ότι πεις θα χρησιμοποιηθεί εναντίον σου.

—Μα...

—Σουτ!... Τσιμουδιά! Άκου μόνο.

—Ακούω, αναστέναξα.

—Συναντηθήκαμε στον δρόμο. Αγκαλιές, φιλιά... «Και συ εδώ;»... τα συνηθισμένα. Έκανα πως δεν είχα ιδέα. Μην καρφώσουμε τη Βάσω... ξέρεις... Πήγαμε για καφέ... Μου είπε πως κάνει αρχιτεκτονική... της είπα πως είμαι στη Σορβόνη... Χαρές... αναπολήσεις... Τα συνηθισμένα... Και ναι... με ρώτησε για σένα.

—Α!

—Σιγά μην δεν ρώταγε!

—Και τι της είπες;

—Φυσικά πως δεν έχω ιδέα για το πού βρίσκεσαι και τι κάνεις.

Ήταν η σειρά μου να βάλω τα γέλια.

—Καλά, δεν παίζεσαι! φώναξα. Δεν παίζεσαι!

—Και πού ν' ακούσεις το καλύτερο!...

—Για να δούμε...

—Θα τη δούμε απόψε.

Έμεινα να την κοιτάζω σαν χαμένος, ξανά.

—Μα...

Έκανε μια γκριμάτσα.

—Ε, είπα να της κάνω έκπληξη, είπε γελώντας. Είδες όμως τι καλή ξαδέρφη είμαι, άμα θέλω;

—Όσο γι' αυτό...

Με φίλησε γελώντας.

—Ένας από τους καθηγητές της κάνει έκθεση ζωγραφικής σε μια γκαλερί στη *Rive Gauche* και τα εγκαίνια είναι γι' απόψε, είπε. Με κάλεσε και της υποσχέθηκα πως θα πάω. Πού να φανταστεί τι κελεπούρι θα της κουβαλήσω!

—Είσαι τελείως για δέσιμο, μουρμούρισα.

—Δεν είμαι η μόνη εδώ μέσα...

—Και δεν θα καταλάβει όταν μας δει μαζί ότι...;

—Η Κατερίνα γέλασε και μου ανακάτεψε τα μαλλιά.

—Τι στοίχημα ότι εκείνη το ήξερε πριν ακόμα το μάθω εγώ; είπε.

—Από ποιον;

—Μα, από σένα, αγάπη μου! Από το φέρσιμό σου. Τελικά όλοι το είχαν καταλάβει εκτός από μένα —το ζώνον!

Προσπάθησα να ελιχθώ.

—Να πω την αλήθεια δεν έχω όρεξη για κοσμικότητες, μουρμούρισα. Έχω κι ένα κάρο διάβασμα...

Πήδηξε στο πάτωμα και με τράβηξε να σηκωθώ.

—Το διάβασμα μετά, είπε. Πριν όμως θα με κυκλοφορήσεις στο καλλιτεχνικό γίγνεσθαι του Παρισιού. Άντε, ντύσου...

—Μα...

—Ντύσου.

* * *

Η γκαλερί ήταν από τις «in» της εποχής εκείνης. Και το vernissage του κυρίου καθηγητού είχε μαζέψει ό,τι κατακάθι γεμίζει τις σελίδες των φυλλάδων για κουφιοκέφαλες νωθρές κυράτσες, μόδιστρους και κουνιστούς esthètes της Παρισινής κοινωνίας.

Σαν κακογυρισμένη ταινία του Louis de Funès, χωρίς τον Louis de Funès.

—Θα μου το πληρώσεις αυτό, σφύριξα μέσα από τα δόντια μου της Κατερίνας, που κρεμασμένη στο μπράτσο μου υποδούταν, επιτυχέστατα, τον ρόλο της κοσμικής κότας.

—Όποτε θες, μου απάντησε μοιράζοντας χαμόγελα δεξιά κι αριστερά.

Μας πρόσφεραν σαμπάνια –μιλάμε δηλαδή για κάργα νεοπλουτισμό– και μας άφησαν να θαυμάσουμε τα ταμπλώ του μαιτρ. Κάτι τεράστιους καμβάδες με μια κόκκινη, κίτρινη, μπλε ή πράσινη γραμμή πάνω σ' έναν αχανή, ουδέτερο φόντο. Μιλάμε δηλαδή και γαμώ την Τέχνη!

—Εμείς γιατί δεν γίναμε καλλιτέχνες; ψιθυρίζω της Κατερίνας.

—Σώπα, βάρβαρε, μου κάνει χαμογελώντας. Απόλαυσε το.

Όσο για απόλαυση!...

Η αίθουσα γεμάτη γέρους, γριές, αδερφές, λεσβίες, φλώρους, γλάστρες, παραλήδες, μπατίρηδες, που προσποιούνταν τους παραλήδες, μόδες βγαλμένες από τον τελευταίο εφιάλτη υστερικών μόδιστρων, πόζα, ύφος, σαπουνόφουσκες... Μια κενότητα απίστευτη! Διανόηση!

Πρόσεξα πως η Κατερίνα είχε αρχίσει να συγκεντρώνει πάνω της πολλές κλεφτές ματιές –ήταν το φρέσκο πρόσωπο βλέπεις σ' αυτόν τον απίστευτο συρφετό. Εμένα, ευτυχώς, ούτε που με πρόσεξε κανείς.

Η Μυρτώ δεν φαινόταν πουθενά, να μας σώσει. Ήδη ο τόπος δεν με χώραγε.

—Εσύ σεμνά, ψιθύρισα στο αυτί της Κατερίνας. Οι πορνόγεροι έχουν αρχίσει να ψάχνονται για κάρτες...

—Ζηλιάρη! Να μη δει κανείς άσπρη μέρα!

—Εγώ!... Αντίθετα, σε καμαρώνω. Με τέτοιους θαυμαστές μακάρι και πάντα.

Την έπιασαν τα γέλια.

—Ποιος λες να είναι ο εκτιθέμενος μαιτρ; με ρώτησε.

—Όλοι υποψήφιοι είναι. Διαλέγεις και παίρνεις.

—Κακίες!

Την είδα να έρχεται προς το μέρος μας χαμογελαστή. Άψογα ντυμένη για την περίσταση, φρέσκια και λαμπερή. Είχα ξεχάσει πόσο όμορφο ήταν αυτό το κορίτσι.

—Τι καλά που ήρθες! είπε της Κατερίνας αγκαλιάζοντας και φιλώντας την. Συγγνώμη που άργησα, αλλά...

Το βλέμμα της έπεσε πάνω μου αφηρημένα —δεν με είχε πάρει είδηση— και η φράση της έμεινε στη μέση. Είδα τα ζεστά της μάτια ν' ανοίγουν διάπλατα, ενώ η έκφραση του προσώπου της ήταν κάτι το απερίγραπτο.

—Άρη!...

Έπεσε στην αγκαλιά μου γελώντας.

—Αν είναι δυνατόν!... Αν είναι δυνατόν!

—Σιγά, λέει η Κατερίνα γελώντας. Θα σας παρεξηγήσουν.

Η Μυρτώ με κράτησε στο μάκρος των χεριών της επιθεωρώντας με από πάνω μέχρι κάτω με μια έκφραση δυσπιστίας στο όμορφο πρόσωπό της.

—Δεν το πιστεύω! έλεγε και ξανάλεγε. Ο Άρης στο Παρίσι! Ω, θεέ μου!

Στράφηκε στην Κατερίνα.

—Είσαι φοβερή, της λέει. Γιατί δεν μου είπες τίποτα;

—Ήλπιζα μήπως και πάθαινες τίποτα από το ξαφνικό και γλιτώναμε από σένα, απάντησε εκείνη.

Τα κορίτσια ξέσπασαν σε γέλια.

Μετά η Μυρτώ στράφηκε και πάλι προς το μέρος μου.

—Τι κάνεις εσύ εδώ; με ρώτησε.

—Ότι κι εσείς, απάντησα.

Το βλέμμα της πήγε από μένα στην Κατερίνα και πάλι σε μένα.

—Ωστε...;

Η Κατερίνα έκανε «ναι» με το κεφάλι.

Είδα τα μάτια της παλιάς μου φίλης να βουρκώνουν. Μας αγκάλιασε.

—Θεέ μου, είπε με φωνή σπασμένη από συγκίνηση. Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο χαίρομαι...

Είδα κατάπληκτος πως και της Κατερίνας τα μάτια είχαν υγρανθεί. Τι συνάντηση κι αυτή!

Μέσα σε μια στιγμή η γελοία ατμόσφαιρα της μοδάτης γκαλερί διαλύθηκε. Σαν μια μάγισσα να είχε αγγίξει τον συρφετό με το ραβδί. Οι τρεις μας περάσαμε σε μια άλλη διάσταση τώρα... Πίσω στον χρόνο, σε άλλον τόπο... σε άλλες αναμνήσεις...

Ξαφνικά η Μυρτώ χτύπησε το μέτωπό της σαν μόλις να θυμήθηκε κάτι.

—Διάολε! Τον ξέχασα τον άνθρωπο! αναφώνησε.

Ο άνθρωπος ήταν ένας φλώρος που κοντοστεκόταν λίγο παραπέρα και χαμογελούσε αμήχανα στριφογυρίζοντας το ποτήρι του στο χέρι.

—Bernard, viens que je te présente mes amis de l'école, του λέει η Μυρτώ αδράχνοντάς τον από το μμανίκι.

Έγιναν οι συστάσεις, χαρήκαμε... Ο Μπερνάρ ήταν συμφοιτητής της στη Σχολή. Έχω την εντύπωση πως η αντιπάθεια που ένιωσα ενστικτωδώς για δαύτον ήταν αμοιβαία.

Μετά η Μυρτώ μας γνώρισε στον εκτιθέμενο καθηγητή της, ένα απερίγραπτο σούργελο που φάνηκε να εντυπωσιάζεται από την Κατερίνα, κάτι που εμφανώς δυσαρέστησε την καραφτιασιδωμένη μπίμπο που τον συνόδευε.

Ε, ρε γλέντια!

Γνωρίσαμε κι άλλους. Κριτικούς Τέχνης, συλλέκτες και συλλέκτριες (όχι αναγκαστικά πινάκων), κάτι δευτεράτζες βετεράνους ηθοποιούς, συναδέλφους του μαιτρ... Τέτοιους.

—Μην τολμήσεις να σκεφτείς να δραπετεύσεις, ακούω σε μια στιγμή τη φωνή της Μυρτώς στο αυτί μου.

—Μα, Μυρτώ μου, πώς θα μπορούσα; γέλασα.

—Άσε και σε ξέρω...

Την αγκάλιασα από τους ώμους.

—Χαίρομαι που σε ξαναβρίσκω, είπα.

—Κι εγώ... Το ξέρεις... Μου έλειψες.

—Και σε μένα.

Μου 'δωσε ένα φιλί στο μάγουλο.

—Είσαι καλά; με ρώτησε.

—Πάρα πολύ. Κι εσύ;

—Κι εγώ.

Αργότερα ο ενθουσιώδης μαιτρ μας κάλεσε όλους στο «Café de Flore», στο *Saint Germain de Près*, όπου έδωσε μια ακόμη παράσταση κοινωνικότητας απευθυνόμενος στα γκαρσόνια με το μικρό τους όνομα.

Βρέθηκα καθισμένος δίπλα στη Μυρτώ, κάτι που δεν άρεσε στον φλώρο.

—Θυμάσαι την αγαπημένη σου... μας... σκηνή στην «Casablanca»; με ρώτησε ξαφνικά.

— «*Here's looking to you kid*»...

—Θυμάσαι όταν την αποχαιρετούσε που της είπε:
«*We'll always have Paris*»;

—Κάτι που παίρνει νόημα τώρα, γέλασα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Νά κι ένας άλλος λόγος που μ' έφερε εδώ, είπε.

—Ας ελπίσουμε πως το τέλος θα είναι αλλιώτιχο από
της ταινίας για όλους μας, είπα.

Με κοίταξε με κείνα τα πανέμορφα μάτια.

—Γιατί να μην είναι; είπε. Μήπως δεν έχουμε τελικά
αυτό που θέλαμε;

Κούνησα το κεφάλι μου.

—Πες μου για σένα..., είπα.

Σήκωσε τους ώμους της.

—Ξέρεις... Τα συνηθισμένα. Η Σχολή... Το Παρίσι...
Όλα καλά.

Έδειξα με το βλέμμα τον φλώρο.

—Κι ο έτσι;...

—Ο Μπερνάρ; χαμογέλασε. Παρέα. Τίποτα το αξιο-
μνημόνευτο.

Ένιωσα ένα μυστήριο σφίξιμο στο στομάχι.

—Σε γενικές γραμμές ευχαριστημένη δηλαδή; ρώτησα.

Χαμογέλασε.

—Σε γενικές γραμμές... ναι.

—Αλλά...;

Έβαλε τα γέλια.

—Αδιόρθωτος! είπε. Πάντα να τρυπώνεις στο μυαλό
των ανθρώπων. Εντάξει... Τι να σου πω...; Δεν είναι όλα
ιδανικά, αλλά πάλι... ίσως να φταίω και η ίδια. Ίσως να
έχω βάλει τον πήχη πολύ ψηλά.

—Δεν είναι καθόλου κακό αυτό.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Κακό μπορεί να μην είναι, αλλά δυσκολεύει τη ζωή. Μην σου το εξηγήσω, εσένα ειδικά, αυτό. Το ξέρεις. Αυτό δεν είχες κάνει ο ίδιος;

—Ήμουν πολύ τυχερός, ομολόγησα.

—Ναι... Κι αυτός είναι ένας από τους λόγους που χάρηκα τόσο πολύ βλέποντας σας μαζί.

Αναστέναξα.

—Δεν είναι χωρίς δυσκολίες αυτό το ταξίδι, Μυρτώ μου, είπα.

Με αγκάλιασε από τους ώμους.

—Ναι, αλλά πόσο συναρπαστική η διαδρομή, είπε χαμηλόφωνα.

* * *

Αργότερα, περπατώντας χέρι-χέρι με την Κατερίνα στους ερημωμένους δρόμους της πόλης, σχολιάσαμε με ανέμελη διάθεση την αλησμόνητη αυτή βραδιά.

—Να με ξαναπάς σε τέτοιες ωραίες εκδηλώσεις, της είπα γελώντας. Εξαιρετικά διδακτική εμπειρία!

—Ναι, γιατί κακοπέρασες! Όλη νύχτα πίτσι-πίτσι με τη Μυρτώ σου.

—Τη Μυρτώ μου!!!

Έβαλε τα γέλια.

—Καλά, πώς κάνεις έτσι; είπε. Δεν σου κάναμε δα και σκηνές!

—Χάρηκα που την είδα, ομολόγησα.

—Το ξέρω, απάντησε σφίγγοντας το χέρι μου. Κι εγώ το ίδιο. Πρόσεξες πόσο ομόρφηνε;

—Πάντα ήταν όμορφη.
—Σύμφωνοι, αλλά το Παρίσι φαίνεται να την ωφέλησε.
Πώς σου φάνηκε αυτός ο Μπερνάρ;
—Α, ούτε εσένα σου άρεσε, ε;
Γέλασε.
—Μα τι να μ' αρέσει απ' αυτό το κνώδαλο; Όλο για αυτοκίνητα μιλούσε. Πλούσιος μπαμπάς κι έτσι...
—Ε, δεν είναι όλες τυχερές να τις αγαπάει το πτωχό πλην τίμιο παληκαράκι, γέλασα.
Έγειρε στον ώμο μου θεατρικά.
—Εσένα και μίαν καλύβην, αγάπη μου, είπε.
Σταμάτησα και την πήρα στην αγκαλιά μου.
—Το εννοείς αυτό; τη ρώτησα.
Με κοίταξε κατάματα. Χαμογέλασε.
—Το ξέρεις αυτό, δεν το ξέρεις; ψιθύρισε.
—Μ' αρέσει να το ακούω, είπα.
—Όπως και σε μένα, όταν μου λες πως μ' αγαπάς.
Φιληθήκαμε κάτω από ένα τεράστιο φεγγάρι που ανέβαινε σιγά-σιγά από τις στέγες της πόλης.

* * *

Οι εξετάσεις μας κάταν να ξεχάσουμε για λίγο τα προβλήματα μας, μιας και το μοναδικό που μέτραγε άμεσα τώρα ήταν να περάσουμε τα ρημαδομαθήματα. Κι αν αυτό για την Κατερίνα αποδείχτηκε σχετικά εύκολη υπόθεση, για μένα —που είχα χάσει για κάμποσο την επαφή μου με την πραγματικότητα— ήταν σωστός εφιάλτης. Τα καταφέραμε ωστόσο και οι δυο, προς μεγάλη μας ανακούφιση.

Τώρα είχε έρθει η ώρα να επικεντρωθούμε στο άλλο πρόβλημα —το τεράστιο. Την επιστροφή στα πατρώα

εδάφη. Γιατί αυτό είχε ήδη αποφασιστεί κι ας μην το είχαμε κουβεντιάσει. Θα έπρεπε να πάμε...

—Και τώρα τα δύσκολα..., είπε η Κατερίνα ένα βράδυ. Τι κάνουμε;

—Έχουμε περιθώρια επιλογής; ρώτησα.

—Όχι.

—Τότε;

—Μην το παίζεις τόσο άνετος, μου πέταξε εκνευρισμένη. Εκτός κι αν δεν συνειδητοποιείς τι μας περιμένει εκεί.

Ήταν ιδιαίτερα ευέξαπτη τις μέρες αυτές. Με το παραμικρό αρπαζόταν.

—Δεν το παίζω άνετος και ξέρω πολύ καλά τι έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε, είπα. Όμως είναι κάτι που δεν μπορούμε ν' αποφύγουμε. Θα πρέπει λοιπόν να παίζουμε τους ρόλους μας σωστά.

—Ω, τι απλό! Λες κι έχουμε διακόπτες on-off και μπορούμε να τους ανοιγοκλείνουμε κατά παραγγελία.

Πήγα κοντά της και την αγκάλιασα από τους ώμους.

—Δεν πρέπει να υποψιαστεί κανείς τίποτα, γλυκιά μου, είπα φιλώντας τα μαλλιά της. Θα χρειαστεί απλά να είμαστε πολύ προσεκτικοί.

—Ναι... Γιατί οι άλλοι τρώνε κουτόχορτο βλέπεις...

Ήξερα ποιον είχε στο μυαλό της.

—Σκέφτεσαι τη Χριστίνα, είπα.

Έκανε μια ανυπόμονη κίνηση με το χέρι.

—Η Χριστίνα είναι το λιγότερο, είπε. Και να 'χει καταλάβει κάτι δεν θα πει τίποτα —δεν είναι τόσο απαίσια. Οι άλλοι είναι που με φοβίζουν.

—Αν παίζουμε σωστά δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα και κανέναν.

Έγειρε πάνω μου.

Μακάρι να έχεις δίκιο, μουρμούρησε. Αλλά έχω κακό προαίσθημα.

—Δεν είναι προαίσθημα. Είναι φόβος.

—Ωραία... Τώρα παρηγορήθηκα!

* * *

Κανονίσαμε με τη Συλβί, που ήταν η σπιτονοικοκυρά μας, να κρατήσουμε το διαμέρισμα και για την επόμενη χρονιά πληρώνοντας το μισό ενοίκιο για τους μήνες του καλοκαιριού, που θα λείπαμε, βγάλαμε εισιτήρια με το αεροπλάνο κι ετοιμάσαμε τα λιγοστά μπαγκάζια μας.

Μέχρι να φθάσουμε στην Αθήνα η Κατερίνα δεν άφησε στιγμή το χέρι μου. Το δικό της ήταν ιδρωμένο κι έτρεμε.

6) Μεθ' Επαινων

Η υποδοχή που μας επιφύλαξε η οικογένεια ήταν εξαιρετική. Μετά από ένα χρόνο νά που επέστρεφαν τα ξενιτεμένα παιδιά και μάλιστα νικητές και τροπαιούχοι (αυτό το τελευταίο όσον αφορά την Κατερίνα κυρίως βέβαια). Χαρές, αγκαλιές, φιλιά, έπαινοι και γενική θυμηδία. Ευτυχώς η Χριστίνα δεν είχε επιστρέψει ακόμα –έδινε πτυχιακές– κι έτσι είχαμε ν’ αντιμετωπίσουμε μόνο τον Κώστα, που κοιμόταν με τα τσαρούχια (σε ό,τι μας αφορούσε), και φυσικά τους γονείς. Ένωσα σαν να είχα λάβει αναβολή της εκτέλεσης μου.

Το πρώτο βράδυ μας βγάλαν για φαγητό, να εορτάσουμε τον ερχομό και «μια επιτυχημένη χρονιά». Οι ερωτήσεις βέβαια έπεφταν βροχή. Πώς είναι η ζωή στο Παρίσι, τα μαθήματα, η Σορβόνη, τι κάναμε για φαγητό, αν δημιουργήσαμε φιλίες... Όλο το ρεπερτόριο!

—Κοίτα όμως ένα μυστήριο πράγμα, είπε σε μια στιγμή ο θείος Μιλτιάδης. Όλοι περιμέναμε πως ο Άρης ήταν εκείνος που θα διέπρεπε, αλλά τελικά φαίνεται πως η ξαδέρφη του του έβαλε τα γυαλιά.

—Η Κατερίνα μπήχε πολύ πιο γρήγορα στο ρυθμό και το πνεύμα των μαθημάτων, είπα. Εγώ δυσκολεύτηκα.

—Μήπως επειδή εσύ είχες κι «άλλες» ασχολίες; πέταξε γελώντας το υπονοούμενο ο Κώστας.

—Ναι, απάντησα. Πού μ' έχανες, πού μ' έβρισκες στα ταβερνεΐα και στα υπόγεια καπηλειά.

—Αφήστε βρε το παιδί, μπήκε στη μέση ο θείος Μιλτιάδης. Όλοι ξέρουμε πως τ' αγόρια σ' αυτή την ηλικία είναι πιο ζωηρά από τα κορίτσια.

—Τι θα πει αυτό; πετάχτηκε η μάνα μου που δεν διακρινόταν για το χιούμορ της. Θ' αφήσουμε τα μαθήματα να τρέχουμε πίσω από τις σουρλουλούδες;

Άλλο που δεν ήθελε η Κατερίνα!

—Από σουρλουλούδες άλλο καλό, θεία, της λέει. Ουρά κάναν για τον κανακάρη μας! Αφού, να φανταστείς, δεν πρόφταινα να τις διώχνω.

—Κι εσύ, χρυσό μου; τη ρώτησε η μητέρα της. Πώς τα πήγαμε από κατακτήσεις;

—Πανικός! πετάγομαι εγώ. Έπρεπε να κυνηγάω τους μνηστήρες με το σκουπόξυλο παριστάνοντας τον σκληρό αδερφό. Νά, γιατί έμεινα πίσω στα μαθήματα.

Οι γονείς γέλασαν, ο Κώστας όχι και τόσο.

—Δηλαδή ο ένας σαμποτάριζε τα γχομενικά του άλλου; πέταξε σαρχαστικά.

—Μα αυτός δεν ήταν ο ρόλος μας; του πέταξε η Κατερίνα. Ο ένας χωροφύλακας στον άλλον.

—Δεν φαντάζομαι να μαλώνατε;..., η μάνα μου.

—Κάναμε και μια βδομάδα να μιλήσουμε κάτι φορές, της λέω εγώ.

Η μάνα μου στράφηκε στην Κατερίνα ανήσυχη.

—Αλήθεια, Κατερίνα μου; Σου έκανε τη ζωή δύσκολη αυτός ο αγροίκος;

—Αφόρητη, θεία μου! απάντησε εκείνη θεατρικά. Αφόρητη!

Με την άκρη του ματιού μου έπιασα τη θεία Ειρήνη να κουνάει το κεφάλι της χαμογελώντας και κοιτάζοντας αφηρημένα το πηρούνι της.

—Ωραία, είπε ο θεός. Μια χαρά τα πήγατε για πρώτη χρονιά σε ξένο τόπο και οι δυο σας. Τώρα σας αξίζει να ξεκουραστείτε και να ξεχάσετε μαθήματα, διαβάσματα και εξετάσεις. Κι εδώ σταθήκατε τυχεροί. Γιατί φέτος μας έχει καλέσει όλους ο θεός σας ο Χαρίλαος στο εξοχικό του στη Νάξο. Εγώ βέβαια δεν θα μπορέσω ν' αφήσω τη δουλειά μου παρά μόνο για μια βδομάδα, αλλά εσείς, τα γυναικόπαιδα... ποιος τη χάρη σας!

Είδα στο πρόσωπο της Κατερίνας την ίδια απόγνωση και πανικό που θα πρέπει να ζωγραφιζόταν και στο δικό μου. Τα πράγματα έτρεχαν πιο γρήγορα απ' ό,τι τα είχαμε υπολογίσει.

Ο θεός Χαρίλαος ήταν αδερφός του Μιλτιάδη και της μάνας μου κι ένας μούχλας και τσιφούτης απερίγραπτος! Παντρεμένος με μια αγέλαστη Ναξιώτισσα και με δυο πανάσχημες κόρες στο ράφι ήταν ο χειρότερός μας εφιάλτης, που έπαιρνε σάρκα και οστά. Συντάξιούχος χρηματιστής, ο πιο εύπορος της οικογένειας και συγχρόνως ο πιο τσιγκούνης, είχε σαν μοναδική του ασχολία τώρα τη συνεχή βελτίωση κι επέκταση του προικώου στη Νάξο, όπου πέραναγε τον περισσότερο του καιρό. Η προοπτική της συγκατοίκησης με όλους αυτούς, για οποιοδήποτε διάστημα πάνω από μισή μέρα, φάνταζε χειρότερη τιμωρία κι από καταναγκαστικά έργα σε φυλακές υψίστης ασφαλείας.

—Μα πού θα χωρέσουμε τόσοι άνθρωποι σ' ένα σπίτι; δοκίμασε να ξεφύγει η Κατερίνα.

—Α, μα δεν το έχεις δει τελευταία, γι' αυτό, γέλασε ο πατέρας της. Έχει γίνει σωστή στρατώνα! Ο Χαρίλαος συνέχεια το μαστορεύει —σε δουλειά να βρίσκεται. Τόσους κι άλλους τόσους χωράει. Θα δεις... Θα περάσετε μπέικα!

—Ναι, αλλά δεν θα τους γίνουμε φόρτωμα; δοκίμασα την τύχη μου εγώ.

—Τι φόρτωμα; απάντησε ο θείος. Ο Χαρίλαος πετάει τη σκούφια του για συντροφιά. Όσο πιο πολλοί, τόσο πιο καλά.

—Εγώ έχω κανονίσει με κάτι παιδιά από το πανεπιστήμιο να πάμε Κρήτη για δεκαπέντε μέρες, το ξεκαθάρισε ο Κώστας.

—Πότε λέτε να πάτε; ρώτησε ο πατέρας του.

—Αρχές Αυγούστου...

—Ου, προφταίνεις άνετα. Μέχρι τότε έχουμε ενάμιση μήνα μπροστά μας...

—Α, τι χαρά! άκουσα τον ξάδερφο να μουρμουράει μέσα από τα δόντια του.

—Και πότε με το καλό η αναχώρηση;

—Δευτέρα, πρωί-πρωί, ανακοίνωσε ο θείος με χαμάρι. Έχω ήδη τακτοποιήσει τα εισιτήρια.

Σε τέσσερις μέρες! Η έκφραση της Κατερίνας ήταν απερίγραπτη!

* * *

Ήταν το πρώτο βράδυ που κοιμόμασταν χώρια. Μου τηλεφώνησε, όπως τότε, στο σχολείο.

—Μου λείπεις, είπε.

—Κι εμένα...

—Την πατήσαμε, ε;

—Πολύ άσχημα, αναστέναξα. Αλλά υπομονή... Θα περάσει.

—Θα περάσει; Δυο μήνες μ' όλους αυτούς; Στην εξορία του θεού; Τρελάθηκες;

—Τουλάχιστον θα 'μαστε μαζί.
—Ναι, υπό αυστηρή επιτήρηση.
—Θα έρθει και η Χριστίνα; αποτόλμησα την ερώτηση.
—Εσύ τι λες; Καταφθάνει μεθαύριο κιόλας.
—Ωχ!
—Εσύ να τα βλέπεις αυτά, που κάνεις τον αισιόδοξο.
—Ομολογώ πως δεν περίμενα τέτοια εξέλιξη...
—Ούτε κι εγώ. Ας ελπίσουμε πως είναι τυχαίο...
—Θες να πεις...
—Μπορεί να κανονίστηκε έτσι επίτηδες. Η θειά σου μου έκανε διάφορες ερωτήσεις που δεν μ' άρεσαν καθόλου.
—Τι ερωτήσεις;
—Νά... ξέρεις... Αν έχω κανένα «αίσθημα» στο Παρίσι... Αν εσύ έχεις φιλενάδα... Τέτοια.
—Και τι είπες;
Γέλασε.
—Επινόησα έναν φανταστικό Jean-Paul από τη σχολή, είπε. Όσο για σένα... καλά, σου βρήκα το καλύτερο... Τη Μυρτώ!
—Θαύμα! Συγχαρητήρια! Μας αποκατέστησες μια χαρά! Και... το 'χαψε;
Υπήρξε ένας μικρός δισταγμός.
—Έτσι έδειξε, είπε μετά. Αλλά δεν το πιστεύω.
—Θα 'χουμε πολλή δουλειά μπροστά μας, αναστέναξα.
—Και μην ξεχνάς τον Χαρίλαο με την Πελαγία και τις ξαδέρφες, είπε γελώντας. Εκεί είναι το μεγάλο γλέντι!
—Μα τι αμαρτίες!..., ξεκίνησα να λέω και σταμάτησα.
Έβαλε τα γέλια.

- Είναι ρητορική ερώτηση ή θες να σου εξηγήσω; είπε.
- Άσε...
- Πήρα τηλέφωνο τη Βάσω, είπε ξαφνικά.
- Α... Καλά είναι;
- Ναι, χάρηκε που είμαστε εδώ. Της είπα πως θα πάμε να τη δούμε αύριο τ' απόγευμα. Εκτός κι αν... έχεις αντίρρηση.
- Κατερίνα!...
- Γέλασε.
- Καλά... Αν δεν σε πειράξω και λίγο θα μου στρίψει. Πώς θα κοιμηθώ μόνη μου εγώ απόψε;
- Αμ, εγώ;!...
- Μ' αγαπάς;
- Το ξέρεις.
- Πες μου το.
- Σ' αγαπώ.
- Κι εγώ... Καληνύχτα, γλυκέ μου.

* * *

Η Βάσω ήταν ακόμα πιο όμορφη απ' όσο τη θυμόμαστε. Και το σπίτι της άσκη ηρεμίας για μας μετά το σοκ της χθεσινής υποδοχής από την οικογένεια.

Και όχι... Δεν κάναμε τίποτα το επιλήψιμο. Νομίζω πως κανείς από τους τρεις μας δεν ήθελε να ευτελίσει τη χαρά της επανασύνδεσης μετά το Παρίσι. Απλά, περάσαμε τρεις ώρες ξέγνοιαστες, κουβεντιάζοντας για ένα σωρό πράγματα, αλλά κυρίως γι' αυτό που μας περίμενε.

—Νομίζετε πως κανονίστηκαν αυτές οι διακοπές επίτηδες; ρώτησε η Βάσω.

—Ναι, είπε χωρίς δισταγμό η Κατερίνα.

—Όχι, είπα εγώ.

—Ένας-ένας, χαμογέλασε η Βάσω. Εσύ, Κατερίνα, πιστεύεις πως κάτι έχουν καταλάβει;

—Η Χριστίνα και η μάνα μου σίγουρα, οι άλλοι δεν νομίζω. Δεν εξηγείται όμως αλλιώς... Να μας μαντρώσουν αμέσως μόλις επιστρέψαμε.

—Δεν θα ήταν όμως πιο λογικό να σας χωρίζαν;

—Μπορεί να θέλουν να μας παρακολουθήσουν «κατ' αντιπαράσταση», είπε η Κατερίνα. Να σιγουρευτούν.

—Εγώ πάλι πιστεύω πως απλά θέλουν να μας έχουν υπό έλεγχο, είπα. Μας θεωρούν ακόμα πιτσιρίκια χρίζοντα προστασίας. Αυτό είναι όλο.

—Είσαι πολύ αθώος, καχομοίρη μου, είπε η Κατερίνα. Κανείς δεν θα 'μπαινε στον κόπο να πείσει αυτόν τον σπάγκο, τον Χαρίλαο, να μας φιλοξενήσει αν δεν υπήρχε σοβαρός λόγος.

—Μα ο μόνος που έχει εκφράσει ανοιχτά τις υποψίες του είναι η Χριστίνα, της είπα. Κι εσύ μου είπες πως δεν πιστεύεις να έχει μιλήσει σε άλλον γι' αυτό.

—Μπορεί να το πίστευα μέχρι χθες, παραδέχτηκε η Κατερίνα συνοφρυωμένη. Μετά απ' αυτή τη μανούβρα όμως δεν είμαι καθόλου σίγουρη.

—Μα τότε... θα 'χετε πρόβλημα να σας αφήσουν να ξαναφύγετε, παρατήρησε η Βάσω.

Η Κατερίνα συννέφιασε.

—Δεν θα με παραξένευε καθόλου αυτό, μουρμούρισε.

Πήγα κοντά της και την αγκάλιασα.

—Ακόμα κι αν γίνει κάτι τέτοιο κανείς δεν θα μπορέσει να μας κρατήσει μακριά τον ένα από τον άλλο, της είπα.

Με κοίταξε και είδα πως τα μάτια της είχαν βουρκώσει.

—Αλήθεια μου λες;

Τη φίλησα.

—Αλήθεια.

Φεύγοντας η Βάσω μας φίλησε τον καθένα χωριστά και το φιλί της ήταν οικείο, όπως τότε στο Παρίσι.

—Ότι κι αν συμβεί μην ξεχνάτε πως το σπίτι μου είναι και δικό σας, είπε.

Ας ελπίσουμε πως δεν θα φτάναμε ως εκεί.

* * *

Η Χριστίνα κατέφθασε σαν ανεμοστρόβιλος ανεμίζοντας θριαμβευτικά το πτυχίο. Άλλες χαρές και πανηγύρια στην οικογένεια! Κι άλλη βραδινή έξοδος για να γλεντήσουμε το γεγονός.

Μέσα στη γενική ευθυμία το δικό μας «θέμα» ξεχάστηκε. Ήταν όμως, δυστυχώς, μόνο κάτι το προσωρινό.

Μόλις είχα ντυθεί την επομένη το πρωί όταν άκουσα κουβέντες στο living. Η μάνα μου και... Αυτή την ώρα δεν θα μπορούσε να 'ναι άλλος από την Κατερίνα. Πετάχτηκα από το δωμάτιό μου και... μου κόπηκαν τα γόνατα.

Η Χριστίνα με ατένιζε μ' ένα χαμόγελο ως τ' αυτιά.

—Καλώς τονε, τον πρίγκιπα, κι ας άργησε! αναφώνησε. Κι ότι σε χρειαζόμουν επειγόντως.

—Εμένα;!!!

—Εσένα. Κατεβαίνω για ψώνια και μου χρειάζεται ένας βαστάζος. Άντε, ξεκουνήσου, θα κεράσω καφέ έξω.

—Μα...

—Δεν έχει μα και ξεμά. Άντε, πάμε... Γειάσου θείτσα μου... Θα σε δω μετά.

Μόλις βρεθήκαμε στον δρόμο κατάλαβα πως τα ψώνια ήταν η πρόφαση. Η αντιπαράθεση που φοβόμουν τόσο καιρό ήταν πια γεγονός.

—Θέλω να σου μιλήσω, μου πέταξε κοφτά.

Δεν απάντησα. Δεν θα ωφελούσε. Την ακολούθησα στην καφετέρια που με οδήγησε, παραγγείλαμε καφέ και περιμέναμε να φύγει το γκαρσόνι. Η Χριστίνα άναψε τσιγάρο, χωρίς να μου προσφέρει, και φύσηξε τον καπνό στην τέντα που είχαν για σκιά.

—Πώς ήταν το Παρίσι; με ρώτησε.

—Μια χαρά. Νομίζω πως για πρώτη χρονιά δεν τα καταφέραμε κι άσχημα. Η Κατερίνα ειδικά.

—Ναι. Το να σε παίρνει καθηγητής για βοηθό από το πρώτο έτος είναι σπανιότατο φαινόμενο και φυσικά μεγάλη τύχη.

—Το άξιζε, είπα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Κι εσύ; ρώτησε. Σκέφτεσαι να συνεχίσεις;

Την κοίταξα έκπληκτος.

—Γιατί; έκανα. Έδωσα την εντύπωση πως σκέφτομαι να τα παρατήσω και να γίνω πιτσαδόρος;

—Όχι, αλλά μπορεί στο μεταξύ να σκέφτηκες και να διαπίστωσες πως αυτού του είδους οι σπουδές δεν αντικατοπτρίζουν τις επιδιώξεις σου εκατό τα εκατό. Εδώ που τα λέμε, με την ευχέρεια που έχεις στις γλώσσες, απορώ πώς δεν αποφάσισες να κάνεις κάτι σχετικό μ' αυτό. Γλωσσολογία, για παράδειγμα... ή διερμηνεία... γιατί όχι; Οι προοπτικές στον τομέα αυτό είναι φοβερές. Ενώ στη Γαλλική Φιλολογία... τι να ελπίζει κανείς; Μια θέση καθηγητή σ' ένα Γυμνάσιο ή ένα Φροντιστήριο;

—Δεν υπάρχει περίπτωση δηλαδή κάποιος να ενδιαφέρεται για το αντικείμενο που σπουδάζεις; ρώτησα μαλακά.

—Μα και ποιος σ' εμποδίζει να το κάνεις για... χόμπυ; είπε. Φροντίζεις για τον επαγγελματικό σου προσανατολι-

σμό και μετά διαβάξεις όσα μυθιστορήματα τραβάει η καρδιά σου. Κοίτα... ζούμε σε δύσκολες εποχές. Αν κάποιος δεν έχει τα κατάλληλα εφόδια για την επιβίωσή του θα συναντήσει παλούκια στον δρόμο του. Και μην κοιτάς η Κατερίνα τι κάνει. Αυτή είναι κορίτσι, αύριο-μεθαύριο θα παντρευτεί, θα κάνει οικογένεια και δώθε πάνε οι άλλοι. Ενώ εσύ, μόνο στις δικές σου δυνάμεις μπορείς να βασίζεσαι για το μέλλον σου.

Ήταν αριστοτεχνικός ο τρόπος που μου 'μπηγε το μαχαίρι στα πλευρά.

—Εσύ αυτό σκοπεύεις να κάνεις, Χριστίνα μου; τη ρώτησα μαλακά. Να παντρευτείς, να κάνεις παιδιά και να ξεχάσεις σπουδές, πτυχία, καριέρα κι ανεξαρτησία;

Έκανε μια ανυπόμονη κίνηση με το τσιγάρο της.

—Άσε με εμένα, είπε. Εγώ είμαι άλλο. Για σένα μιλάμε τώρα... Πόσες γλώσσες κατέχεις ήδη απταιστω; Τέσσερις, πέντε;... Δεν είναι αμαρτία αυτό σου το ταλέντο να πάει χαμένο; Σε ρωτάω.

—Είναι, ε;

—Εμ! Εγώ στη θέση σου θα το ξανασκεφτόμουν σοβαρά, όσο είναι ακόμα καιρός. Υπάρχει ένα καταπληκτικό πανεπιστήμιο στη Σκωτία...

Και για πάνω από μισή ώρα βάλθηκε να μου εκθειάζει τα πλεονεκτήματα του σκωτσέζικου πανεπιστήμιου! Ήταν εκπληκτικό το τι έρευνα είχε κάνει επί του προκειμένου!

—Και η Κατερίνα; τη ρωτάω αφού τελείωσε. Πώς θα τα βγάλει πέρα μόνη της στο Παρίσι; Ξέρεις πόσα είναι τα έξοδα μόνο για το διαμέρισμα;

Πλατύ χαμόγελο.

—Κανένα πρόβλημα! αναφωνεί. Κι εδώ είναι το ωραίο της υπόθεσης. Αποφάσισα να κάνω το μεταπτυχιακό μου στο Παρίσι. Πώς σου φαίνεται αυτό;

—Έχω τρελαθεί από τη χαρά μου, μουρμούρισα.

—Οπότε, βλέπεις τι ωραία που έρχονται τα πράγματα; Κάνουμε όλοι αυτό που θέλουμε και μας ταιριάζει και είμαστε ευχαριστημένοι.

Ευχαριστημένοι μόνο; Εκστατικοί!

Έβγαλε από την τσάντα της μια δεσμίδα φυλλάδια και μου τα έδωσε. Ήταν του πανεπιστήμιου στη Σκωτία!

—Ρίξε μια ματιά σ' αυτά εδώ και σκέψου το, είπε. Σου λέω πάντως ότι αυτή είναι η πιο έξυπνη απόφαση που θα πάρεις. Πρέπει να σκεφτείς σοβαρά το μέλλον σου.

Την κοίταξα αποσβολωμένος. Άλλα περίμενα ν' ακούσω κι άλλα άκουγα. Η κοπέλα δεν παιζόταν, την είχαμε υποτιμήσει!

—Τι να σου πω, Χριστίνα μου!... Το ενδιαφέρον σου με σκλαβώνει.

Γέλασε (δεν έπιασε τον σαρκασμό;).

—Ε, μια οικογένεια είμαστε, είπε. Να μην βοηθάμε ο ένας τον άλλο;

—Σωστά. Αλίμονο!...

Έσκυψε προς το μέρος μου εμπιστευτικά.

—Δεν ήθελα να στο πω πριν αποφασίσεις, είπε. Αλλά δεν κρατιέμαι. Σου έχω ήδη κλείσει θέσει στο *St Andrews University*. Επικοινωνήσα μαζί τους και σε δέχονται με ανοιχτές αγκάλες. Σήμερα-αύριο θα λάβεις την επίσημη αποδοχή της υποψηφιότητάς σου.

Ναι, δεν παιζόταν αυτή η κοπέλα! Δεν παιζόταν!

* * *

Η Κατερίνα παραξενεύτηκε βλέποντας την έκφρασή μου κείνο το απόγευμα.

—Τι χαζογελάς έτσι εσύ; με ρώτησε. Τι έγινε;

—Τίποτα... Σήμερα το πρωί πήρα τον καφέ μου με την αγαπημένη μου Χριστίνα, είπα.

Τινάχτηκε όρθια.

—Τη Χριστίνα! φώναξε. Πες μου... Σου είπε τίποτα;

—Πολλά, αλλά όχι αυτά που περιμέναμε...

Ήρθε κοντά μου και μ' άδραξε από το μπράτσο.

—Δεν είναι ώρα γι' αστεία, είπε. Πες μου τι έγινε.

Χαμογέλασα.

—Την είχα παρεξηγήσει, είπα. Ως τώρα νόμιζα πως δεν με χώνευε, αλλά νά που βγήκα τελείως λάθος. Όχι μόνο με χωνεύει, αλλά κι ενδιαφέρεται για το μέλλον μου όσο κανείς άλλος.

Με κοίταξε χωρίς να καταλαβαίνει.

—Τι;!!!

—Διαπίστωσε πως ακολουθώ λάθος σπουδές σε λάθος τόπο, εξήγησα.

—Α!...

—Οπότε το πήρε πάνω της να με βάλει στον σωστό δρόμο.

Η Κατερίνα εκνευρίστηκε.

—Δεν καταλαβαίνω Χριστό, είπε. Τι μου λες εκεί;

—Με στέλνει στη... Σχωτία, είπα.

Η Κατερίνα άνοιξε τα μάτια της διάπλατα.

Της μετέφερα την κουβέντα που είχα με τη Χριστίνα όσο καλύτερα μπορούσα και της έσκασα το καλύτερο στο τέλος.

—Και δεν χρειάζεται ν' ανησυχείς για το πώς θα τα βγάλεις πέρα μόνη σου στο Παρίσι, γιατί δεν θα 'σαι μόνη σου. Θα έρθει εκείνη να μείνει μαζί σου μιας κι αποφάσισε να κάνει το μεταπτυχιακό της εκεί.

—Τι;!!!

Με κοίταξε με το στόμα ανοιχτό.

—Α, την πουτάνα! είπε μετά.

Κι αυτή ήταν από τις εκφράσεις που η Κατερίνα δεν χρησιμοποιούσε ποτέ. Είδα κι έπαθα να τη συγκρατήσω, να μην ορμήσει δίπλα, ν' αρπάξει την ανακατωσούρα αδερφή της από τα μαλλιά.

—Δεν βγαίνει τίποτα με την ευθεία αντιπαράθεση τη στιγμή αυτή, της εξήγησα. Το μόνο που θα καταφέρουμε είναι να κάνουμε τα πράγματα χειρότερα. Πρέπει να σκεφτούμε πώς θα το αντιμετωπίσουμε αυτό το καινούργιο.

—Δεν έχει κανένα δικαίωμα ν' ανακατεύεται στη ζωή των άλλων, φώναξε η Κατερίνα εκτός εαυτού.

—Η ίδια πιστεύει πως το έχει, είπα. Εσένα δεν σου έκανε καμία νύξη σχετικά;

—Ας τολμούσε, αν είχε τα κότσια!

—Ούτε για τα σχέδιά της για το μεταπτυχιακό υποθέτω...

—Τίποτα. Η υποκρίτρια! Όλο Κατερινάκι μου και Κατερινάκι μου... Και πίσω από την πλάτη μου...

Ξέσπασε σε κλάματα. Την πήρα στην αγκαλιά μου.

—Δεν φτάνουν όλα... έχουμε κι αυτό τώρα, έλεγε μέσα από τ' αναφιλητά της.

Τρόμαξα να την ηρεμήσω —τρόπος του λέγειν... τα χέρια της έτρεμαν για ώρα.

—Μην της πεις τίποτα, είπα χαϊδεύοντας το μουσκεμένο της πρόσωπο. Κάνε πως δεν έχεις ιδέα... Αν σου πει κάτι προσπάθησε να μην αντιδράσεις... Άστο σε μένα.

—Τι θα κάνεις; Θα την πετάξεις σε κανέναν γκρεμό;

—Θα βρω έναν τρόπο να της αλλάξω τα μυαλά, είπα χωρίς να το πιστεύω.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Δεν την ξέρεις τη Χριστίνα, είπε. Αν με θεωρείς εμένα πεισματάρη, αυτή είναι τρισχειρότερη. Αν της κόλλησε στο ξερό της το κεφάλι να με... «σώσει», δεν θα ησυχάσει αν δεν το καταφέρει.

—Οι άνθρωποι αλλάζουν γνώμη, είπα μαλακά. Κανείς δεν μένει αιώνια αμετακίνητος.

—Μόνο που εμείς δεν έχουμε αιώνες μπροστά μας για να της αλλάξουμε τη γνώμη, είπε η Κατερίνα σκυθρωπή. Κι αν έχει καταλάβει τι συμβαίνει ανάμεσά μας δεν πρόκειται να τα παρατήσει μακάρι και τι.

—Θα δούμε..., είπα. Για την ώρα θα παίζουμε στον ρυθμό που μας δίνει. Poker face.

—Κι αν το τραβήξει ως το τέλος;

—Τότε δεν θα 'χουμε άλλη επιλογή παρά να την αντιμετωπίσουμε ευθέως, είπα.

—Θα είναι εφιαλτικό αυτό το καλοκαίρι, αναστέναξε.

Την έσφιξα στην αγκαλιά μου.

—Όχι υποχρεωτικά, είπα. Τουλάχιστον θα 'μαστε μαζί.

—Ναι, αλλά με όλους πάνω από τα κεφάλια μας, να μας παραμονεύουν.

—Γι' αυτό και μεις δεν πρέπει να τους δώσουμε κανένα δικαίωμα, είπα.

Με κοίταξε συνοφρυωμένη.

—Εσύ το έχεις εύκολο αυτό; ρώτησε. Γιατί για μένα δεν είναι καθόλου.

—Ούτε για μένα, αναστέναξα. Όμως το ότι θα σε βλέπω κάθε μέρα είναι απείρως καλύτερο από το να μην σε έβλεπα καθόλου.

Ξαφνικά το πρόσωπο της Κατερίνας φωτίστηκε. Χτύπησε το μέτωπό της με την παλάμη της.

—Πώς δεν το σκέφτηκα πιο πριν! αναφώνησε. Τι ηλίθια! Τι ζών!

Την κοίταξα χωρίς να καταλαβαίνω.

—Απόψε είναι τα γενέθλια του Κώστα, μου εξήγησε. Αυτό ερχόμουν να σου πω, όταν μου πρόφτασες τα συχαρίκια. Θα μαζευτούν πεντέξι ζευγάρια φίλων του και της Χριστίνας στο σπίτι... Όχι ακριβώς πάρτυ... μια μικρή συγκέντρωση. Είσαι φυσικά καλεσμένος.

—Α, ωραία! είπα. Αυτό θα λύσει σίγουρα το πρόβλημα.

Χαμογέλασε πλατιά.

—Μπορεί να μην το λύσει, αλλά θα τους ρίξουμε στάχτη στα μάτια, ανάγγειλε θριαμβευτικά.

—Και με ποιον τρόπο παρακαλώ;

—Απλό, απλούστατο και με φτύνω κατάμουτρα που δεν το σκέφτηκα τόση ώρα... Αλλά μέσα στην αναμπουμπούλα... Θα έρθεις με τη Βάσω.

—Ε;!!!

—Μα δεν είναι απλό; Ορίστε, από 'δώ το κορίτσι του Άρη. Τρελά ερωτευμένοι οι δυο τους —έρωτας μιλάμε, όχι αστεία! Κι έτσι θεογκόμενα που είναι δεν πρόκειται να μείνει κανείς με την αμφιβολία.

Χαμογέλασα.

—Υπάρχει μια μικρή λεπτομέρεια, της υπενθύμισα. Η Βάσω ήταν καθηγήτρια μας στο σχολείο.

—Και λοιπόν; αναφώνησε η Κατερίνα. Ποιος τη θυμάται; Οι γονείς μου δεν την έχουν συναντήσει ποτέ. Η μάνα σου;

—Ούτε.

—Ορίστε. Σου βρήκαμε γυναίκα! Θα ήθελα να 'βλεπα τα μούτρα που θα κάνει η Χριστίνα όταν σκάσει η βόμβα.

Η ιδέα δεν ήταν καθόλου κακή, αλλά δίσταζα.

—Μην μπλέξουμε τη Βάσω σ' αυτή την ιστορία..., είπα.

—Θα τη ρωτήσουμε.

Έπιασε το τηλέφωνο και πήρε τη φίλη μας. Και βέβαια δεχόταν να λάβει μέρος σ' αυτή την παράσταση με μεγάλη της χαρά. Η δολοπλοκία ήταν έτοιμη να μπει σε ενέργεια.

Σκέφτηκα τι πανικός θα 'πιανε τη μάνα μου στην ιδέα πως μια «σουρλουλού» ξεμυάλισε τον κανακάρη της και μ' έπιασαν τα γέλια. Να γλιτώσουμε από τη μια γκρίνια και να πέσουμε στην άλλη. Το είπα στην Κατερίνα και γέλασε.

—Σκέψου όμως να τη συμπαθήσει, είπε. Όμορφη, καλλιεργημένη, μορφωμένη, με τρόπους... Ό,τι ονειρεύεται η κάθε μάνα για τον γιο της. Άντε μετά να της αλλάξεις το μυαλό!

—Χμμ..., έκανα. Αυτό μας ανοίγει κι άλλες προοπτικές.

Με κοίταξε απορημένη.

—Όπως;...

—Θα μπορούσα να παντρευτώ τη Βάσω και να σε... υιοθετήσουμε, είπα ξεσπώντας σε γέλια.

Αναγκάστηκε να χαμογελάσει.

—Ναι... το σκέφτεσαι; Κι όσο για κουμπάρα... Μην ψάχνεις, θα τρέξει ολοπρόθυμη η Χριστίνα.

* * *

Η επιτυχία της μηχανής που στήσαμε ξεπέρασε τις προσδοκίες μας.

Η Βάσω έσκασε πράγματι σαν βόμβα χιλίων μεγα-

τόνων στο συντηρητικό περιβάλλον της οικογένειας. Όλοι έτριβαν τα μάτια τους και περισσότερο απ' όλους βέβαια η Χριστίνα.

Πρέπει να πω πως «η καλή μου» είχε βάλει τα δυνατά της απόψε και το αποτέλεσμα υπήρξε εκθαμβωτικό. Με δυο λόγια «η φίλη του Άρη» έκλεψε την παράσταση.

Ο θεός Μιλτιάδης και η θεία Ειρήνη εντυπωσιάστηκαν από την πρώτη στιγμή, ο Κώστας σφύριξε σιγανά για να εκφράσει τον θαυμασμό του, όσο για τη μάνα μου... μετά το πρώτο σοκ κι αφού την πέρασε από εξονυχιστικό έλεγχο, δήλωσε και η ίδια μαγεμένη.

—Πού μας τον έκρυβες, βρε αγόρι μου, αυτόν τον θησαυρό; με ρώτησε σε μια στιγμή η θεία Ειρήνη (ανακουφισμένη μου φάνηκε).

Της είπα πως μόνο η Κατερίνα το ήξερε, αλλά της είχα ζητήσει να το κρατήσει μυστικό (κι αυτό της έριξε ακόμη περισσότερη στάχτη στα μάτια).

—Τώρα να δούμε πώς θα με εξαφανίσετε πάλι, μουρμούρισε σε μια στιγμή που χορεύαμε cheek-to-cheek η Βάσω.

—Γιατί να σε εξαφανίσουμε; γέλασα. Πήρες τη θέση που πάντα ονειρεύσουν —δίπλα μου. Κράτησε την.

—Μη με βάζεις σε πειρασμό...

—Γιατί, σκέφτεσαι να με χωρίσεις πριν καν λογοδοθούμε; τη ρώτησα.

Έβαλε τα γέλια.

—Και πού να 'ξεραν!... ψιθύρισε.

—Μα δεν τους είπαμε ψέματα, απάντησα χαμηλόφωνα. Μήπως δεν είμαστε τρελοί και παλαβοί ο ένας για τον άλλο;

—Και η Κατερίνα;

—Θα την υιοθετήσουμε, είπα. Αποφασίστηκε.

Έκρυψε το πρόσωπό της στον ώμο μου για να γελάσει χωρίς να τη βλέπουν.

—Είμαστε όλοι μας για δέσιμο, είπε μετά. Τελείως για δέσιμο!

—Σ' αυτόν εδώ τον κόσμο είμαστε οι μόνοι λες;

—Ίσως είμαστε από τους λίγους που δεν κάνουμε ζημιιά στους άλλους, είπε.

Φυσικά και την πλεύρισε η Χριστίνα στην πρώτη ευκαιρία που της δόθηκε. Είχα τοποθετηθεί σε στρατηγικό σημείο και δεν έχασα την παραμικρή λεπτομέρεια αυτής της κοσμοϊστορικής συνάντησης.

—Φοιτήτρια κι εσύ; τη ρώτησε η ξαδέρφη.

—Σχεδόν, απάντησε η Βάσω. Κάνω το μεταπτυχιακό μου. Είμαι λίγο μεγαλύτερη από τον Άρη... Πειράζει;

—Όχι, όχι... καθόλου, βιάστηκε να την καθησυχάσει η Χριστίνα. Τι σπούδασες;

—Φιλολογία... Τώρα μεταπτυχιακό στη Γαλλική Φιλολογία, στο Παρίσι.

Η έκφραση στο πρόσωπο της Χριστίνας ήταν όλα τα λεφτά!

—Πού;!!!..., αναφώνησε.

—Στο Παρίσι. Εκεί γνωρίστηκα με τα παιδιά.

Η Χριστίνα ήταν σαν να 'φαγε το ταβάνι στο κεφάλι.

—Α! μπόρεσε να πει μόνο.

—Την Κατερίνα δεν την έβλεπα πολύ, γιατί είχε τις δικές της παρέες, αλλά με τον Άρη πολύ γρήγορα γίναμε αχώριστοι.

Τεράστια ηθοποιός! Παξινού, Λαμπέτη, Κοτοπούλη και βάλε!

—Δεν ξέραμε τίποτα, ψέλλισε η ξαδέρφη.

Η Βάσω έκανε μια κίνηση με το χέρι.

—Ε, τον ξέρεις τον Άρη τώρα τι μυστικοπαθής είναι, είπε.

—Ναι... Βέβαια...

Η Χριστίνα ξερόβηξε για να καθαρίσει τον λαιμό της.

—Και δεν μου λες... Η σχέση σας... Θέλω να πω... Είναι κάτι το σοβαρό ή...

—Α, είμαστε τρελά ερωτευμένοι, αναστέναξε η Βάσω. Ένα χρόνο τώρα ζω ένα όνειρο! Δεν ξέρω πού θα μας βγάλει αυτό, αλλά σίγουρα είναι μια ξεχωριστή εμπειρία.

—Εύχομαι τα καλύτερα, ψιθύρισε η Χριστίνα σαν χαμένη. Τα καλύτερα.

Αργότερα, όταν τη συνόδευα στο σπίτι της δεν μπορούσαμε να περπατήσουμε ίσια από τα γέλια. Τέτοια παράσταση ούτε επαγγελματίες!

—Πέρασα θαυμάσια και νομίζω πως κάτι καταφέραμε, είπε όταν φτάσαμε έξω από την πόρτα της.

—Ευχαριστώ, Βάσω.

Με φίλησε.

—Θα σας δω όταν επιστρέψετε, είπε. Ντρέπομαι που το παραδέχομαι αλλά μου λείψατε πάρα πολύ.

—Κι εσύ σε μας.

Χαμογέλασε και μου ανακάτεψε τα μαλλιά.

—Σύντομα, είπε.

Η μάνα μου με περίμενε να γυρίσω, δήθεν ελέγχοντας τα ήδη έτοιμα μπαγκάζια για το αυριανό ταξίδι.

—Εξαιρετικό κορίτσι η Βάσω, μου είπε. Όμορφη, καλλιεργημένη, με τρόπους... Φαίνεται πως είναι από καλό σπίτι. Πολύ τη συμπάθησα.

—Κι εκείνη το ίδιο, της είπα χαμογελώντας.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Τέτοια κορίτσια είναι σπάνια στις μέρες μας, φιλοσόφησε.

—Εδώ συμφωνούμε εκατό τοις εκατό, μαμά, είπα. Είναι είδος προς εξαφάνιση.

* * *

Το τηλεφώνημα που περίμενα όταν όλοι είχαν κοιμηθεί ήρθε στην ώρα του.

—Καλά, τους πήραμε τα σώβρακα! είπε γελώντας η Κατερίνα. Η άμοιρη η Χριστίνα έχει πάθει ταράκουλο. Όλο για τη Βάσω μιλάει. Παραμιλάει θα 'λεγα!

Της είπα για τη στιχομυθία που κρυφάκουσα κι έσκασε στα γέλια.

—Φοβερό! είπε. Τούτο 'δώ πια τ' αλλάζει όλα. Τι έμπνευση! «Ονειρεμένη χρονιά στο Παρίσι»...!

—Ε, καλά, δεν είπε ψέματα... Αν όχι για ολόκληρη χρονιά... δυο βδομάδες σίγουρα, είπα γελώντας.

—Ναι... Δεν ήταν; Γιατί δεν έμεινες μαζί της απόψε; Ξέρεις πως δεν θα με πείραζε.

—Θα ήταν παρατραβηγμένο. Και μετά... Είναι καλύτερα όταν είμαστε οι τρεις μας.

—Ναι... Ίσως... Αλλά δεν θα με πείραζε.

—Το ξέρω, γλυκιά μου.

—Και τώρα; Τι λες να κάνει η Χριστίνα;

Γέλασα.

—Θα έχει ενδιαφέρον, είπα. Μπορεί να το ξανασκεφτεί και ν' αποφασίσει να μη με στείλει στη Σκωτία τελικά. Λίγο βαρύ δεν θα 'ταν να με χωρίσει από την... καλή μου;

—Οπότε μπορεί ν' αναθεωρήσει και τα του μεταπτυ-
χιακού της στο Παρίσι...

—Τίποτα δεν αποκλείεται τώρα. Τα καταφέραμε μια
χαρά.

—Είδες όμως ιδέες που κατεβάζω;

—Εδώ οφείλω να υποκλιθώ. Τούτη εδώ ήταν ιδιοφυής.

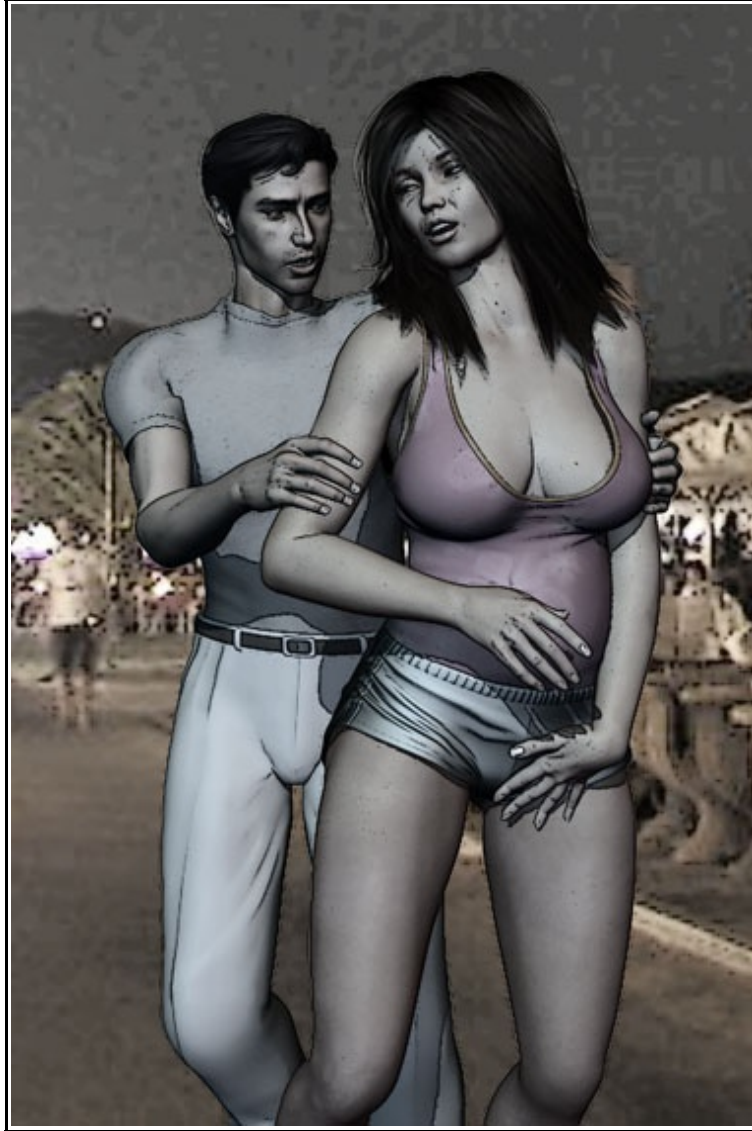
—Να δούμε... Αύριο αρχίζουν άλλα δύσκολα.

—Θα τα καταφέρουμε, αγάπη μου.

—Αμήν.

7) Διακοπές στην Κόλαση

Το «παλατάκι» του θείου Χαρίλαου ήταν σ' ένα χωριό, χαμένο από τον χάρτη, στο πίσω μέρος του νησιού. Το χωριό ήταν παλιά υποστατικά των χωριάτων που έχτισαν και διαμόρφωσαν σύμφωνα με το κραυγαλέο γούστο τους οι παλιννοστούντες μετανάστες της Αυστραλίας και της Αμερικής. Ο παράδεισος του αυθαίρετου! Μια απελπισία πέρα από κάθε περιγραφή! Το προικώ ήταν άλλοτε σταύλος για τα γίδια και χτίστηκε με το «μεράκι» του Χαρίλαου, «λιθαράκι-λιθαράκι», όπως καυχιόταν, μέχρι που πήρε διαστάσεις караβασαρά. Ένα ανεκδιήγητο διώροφο κτίσμα όλο τσιμεντόλιθο και μπετόν, το όλα πασαλειμμένο με ασβέστη, για το «νησιώτικο look».

Ο τόπος ήταν μια ξεραίλα της συμφοράς και μόνο η θάλασσα και δυο-τρεις κοντινές παραλίες πρόσφεραν μια κάποια παρηγοριά. Το καλοκαίρι τα αυθαίρετα μεταμορφώνονταν σε «Rooms to let», για τους τουρίστες, ενώ το καφενείο του Σωτήρχου, καμιά εικοσαριά λεπτά δρόμο έξω από τον συνοικισμό, μετατρέποταν σε... ντίσκο! Αν ήσουν πολιτικός εξόριστος και σ' έστελναν εκεί θα έκανες αίτηση να σ' εκτελέσουν αμέσως, για να μην υποφέρεις τζάμπα.

Ο υπέροχος θείος Χαρίλαος μας υποδέχτηκε με ανοιχτές αγκάλες.

—Καλώς τους! φώναξε τρέχοντας να μας προϋπαντήσει.
Καλώς τους στον επίγειο παράδεισο.

Η Πελαγία, με μια γκριμάτσα που περνούσε για χαμόγελο στο αγέλαστο πρόσωπό της, μοίραζε ψόφιες χειραψίες δεξιά κι αριστερά, ενώ οι μεσόκοπες ξαδέρφες, με ρόμπες και παντούφλες, έκαναν τσαλίμια και χαριτωμενιές, για να εκφράσουν τη χαρά τους.

Ο караβασαράς, αυτό το απίστευτο ανοσιούργημα της ερασιτεχνικής αρχιτεκτονικής ιδιοφυΐας του θείου μας, άνοιγε τις πύλες του διάπλατα κι αυτός για να καλωσορίσει τους καινούργιους κρατούμενους.

Είχαμε απομείνει όλοι με το στόμα ανοιχτό. Ακόμα και η θεία Ειρήνη με τη μάνα μου.

—Ε; είπε ο θείος Χαρίλαος κάνοντας μια πλατιά κίνηση με το χέρι που περιέκλειε το σπίτι, το ερημικό τοπίο, τις κοτρόνες και τ' ανεμικά μαρούλια που είχε φυτέψει στον αμμουδερό του κήπο. Σωστό παλάτι, ε;!!!

—Έκτακτο, μουρμούρισε με φωνή αβέβαιη η θεία Ειρήνη.

—Πολύ ωραίο, σιγοντάρισε και η μάνα μου σαστισμένη.

Η Κατερίνα στράφηκε να με κοιτάξει.

—Δεν τη βγάζουμε καθαρή, ψιθύρισε. Στο λέω... Εγώ θα τρελαθώ εδώ πέρα!

Οι ξαδέρφες, Φρόσω και Καλλιόπη, μας φίλεψαν γλυκό του κουταλιού και βυσσινάδα «για τα καλωσορίσματα». Μετά ο θείος Χαρίλαος μας ξενάγησε υπερηφάνως στο «παλάτι».

Στο ισόγειο, ένα μακρύ πλακοστρωμένο καθιστικό —ο αρχικός σταύλος για τα γίδια, υποθέτω, η κουζίνα και ο... «καμπινές».

Στον πρώτο όροφο τρία δωμάτια. Το ένα για τον οικοδεσπότη και την κυρία του, το δεύτερο για τις ξαδέρφες και το τρίτο για τη μάνα μου και τη θεία Ειρήνη. Ένα τέταρτο το χρησιμοποιούσαν για αποθήκη.

—Όσο για σας, τους νεολαίους, σας έχω ετοιμάσει τα καλύτερα, αναφώνησε ο θείος Χαρίλαος ενθουσιωδώς.

Μας οδήγησε στην πίσω αυλή —μια ξεραίλα γεμάτη βράχια και μας έδειξε δυο πόρτες βαμμένες ανοιχτογάλαζες πάνω σ' ένα κουβούκλιο προσθήκης (με τσιμεντόλιθους), χωρίς παράθυρα ή άλλα ανοίγματα πέρα από ένα στενό φεγγίτη με κάγκελα, χωρίς τζάμια, πάνω από κάθε πόρτα.

—Τα ιδιαίτερα σας διαμερίσματα, ανακοίνωσε ανοίγοντας τις πόρτες για να μας αφήσει να θαυμάσουμε το εσωτερικό.

Τα κελιά —γιατί για κελιά επρόκειτο— ήταν τρία επί τρία μέτρα, με τοίχους πασαλειμμένους όπως-όπως με ασβέστη πάνω στον τσιμεντόλιθο, χωρίς σοβά. Το καθένα περιείχε δυο ράντζα και μια ψάθινη καρέκλα καφενείου. Τιποτ' άλλο!

Είχαμε απομείνει άφωνοι. Η Κατερίνα χρειάστηκε να καθίσει σ' έναν βράχο για να μη σωριαστεί κάτω.

—Λίγο σπαρτιάτικα είναι η αλήθεια, δικαιολογήθηκε ο Χαρίλαος. Αλλά σάματι πόσο θα τα χρησιμοποιήσετε; Ίσα για τον ύπνο. Όλη μέρα θα γυρίζετε από 'δώ κι από κει. Έτσι είσατε εσείς η νεολαία... τι να κάνουμε; Δεν σας βλέπει ποτέ το σπίτι... Επιπλέον, εδώ θα έχετε την ανεξαρτησία σας, χωρίς να ενοχλείτε και να σας ενοχλεί κανείς. Θα μπορείτε να παίζετε τη μουσική σας...

—Μουσική; έκανε ο Κώστας επιθεωρώντας με το βλέμμα το «σπαρτιάτικο» εσωτερικό ενός από τα κελιά. Γιατί, έχει και ηλεκτρικό;

—Δεν προφτάσαμε να τραβήξουμε γραμμή, γιατί αυτή είναι πρόσφατη προσθήκη, απολογήθηκε ο θείος. Αλλά τι... δεν έχετε τρανζιστοράκια;

—Και πώς θα βλέπουμε τη νύχτα; ρώτησε η Χριστίνα που βρισκόταν κι αυτή στα πρόθυρα του πανικού.

Ο θεός έβγαλε από την τσέπη του δυο μισοκαμένα σπαρματσέτα και μας τα παρέδωσε τελετουργικά.

—Ορίστε, είπε. Όλα τα κομφόρ!

Ξανακοιταχτήκαμε οι τέσσερις μας. Σε όλων τα μάτια διακρινόταν η πιο μαύρη απελπισία.

Ο θεός μας άφησε «να τακτοποιηθούμε» και σωριαστήκαμε ο καθένας σ' έναν βράχο κοιτάζοντας τα κελιά κι αρνούμενοι να πιστέψουμε στα μάτια μας.

Η Κατερίνα σήκωσε τα μάτια της στον ουρανό.

—Ευχαριστώ θεέ μου, είπε. Οποιανού ιδέα ήταν αυτή φρόντισες να εισπράξει το σωστό αντιμίσθιο.

Η Χριστίνα τη στραβοκοίταξε, αλλά δεν είπε τίποτα.

Ο Κώστας στριφογύριζε το τσουρούτικο σπαρματσέτο στα δάχτυλά του.

—Πάω στοίχημα ότι το τσούρνεψε από την εκκλησία, μονολόγησε.

* * *

Λίγο αργότερα τρώγαμε για βράδυ στη βεράντα, το μόνο ευχάριστο μέρος σ' ολόκληρο το σπίτι —μετά τη δύση του ήλιου, γιατί πριν, χωρίς τέντα δεν μπορούσε να σταθεί άνθρωπος εκεί.

—Λοιπόν; Πώς σας φαίνεται ο μικρός μας παράδεισος; ρώτησε ο Χαρίλαος μέσα στην καλή χαρά.

—Έκτακτος, τραύλισε η θεία Ειρήνη κοιτάζοντας γύρω της τη σκοτεινιά αλαφιασμένη.

—Πολύ ωραία είναι, ψέλλισε κι η μάνα μου.

Ο θεός στράφηκε σε μας.

—Έχετε τέτοια μέρη στο Παρίσι ή στη Φλωρεντία, εσείς, οι ξενιτεμένοι; ρώτησε γελώντας.

—Όχι, απαντήσαμε με μια φωνή η Κατερίνα, η Χριστίνα κι εγώ.

—Έχουμε όμως στη Θεσσαλονίκη, είπε ο Κώστας. Το Γεντί-Κουλέ.

Ο θείος έβαλε τα γέλια.

—Πάντα χιουμορίστας ο Κώστας! φώναξε. Πάντα χιουμορίστας! Περιμένετε να δείτε κι αύριο τις παραλίες μας. Σφύζουν από ζωή. Ξέρετε πόσους ξένους τουρίστες μαζεύουμε κάθε χρόνο;

Κι άρχισε να εκθειάζει τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα του επίγειου αυτού παράδεισου.

—Και τι κάνουν όλοι αυτοί οι χιλιάδες επισκέπτες, εκτός από μπάνιο στη θάλασσα, θείε; ρώτησε ο Κώστας μόλις τελείωσε ο διθύραμβος.

—Κάνουν περιπάτους, πηγαίνουν για ψάρεμα, απολαμβάνουν το ωραιότερο ηλιοβασίλεμα του Αιγαίου... Ακόμα και ντίσκο έχουμε, για την έξαλλη νεολαία. Τη ντίσκο του Σωτήρχου –τη «*Soter Disco*».

Δεν ξέραμε αν έπρεπε να γελάσουμε ή να βάλουμε τα κλάματα.

—Λέω να πάω για ένα ντους και μετά για ύπνο, είπε η Χριστίνα και σηκώθηκε.

Οι οικοδεσπότες κοιτάχτηκαν αλαφιασμένοι.

—Τέτοια ώρα ντουζ, ανιψιά; είπε η Πελαγία.

—Είμαι ξεθεωμένη από το ταξίδι και η σκόνη κολλάει πάνω μου, εξήγησε η Χριστίνα.

Ο Χαρίλαος ξερόβηξε.

—Χμμμ...Ντουζ..., είπε. Χμμ... Εδώ βέβαια είμαστε στην εξοχή... Έχουμε τη θάλασσα για μπάνιο, έτσι δεν είναι; Τώρα, επειδή εσείς οι νεολαίοι των Αθηνών είσαστε αλλιώς μαθημένοι και ίσως θέλετε να ξεπλυθείτε μετά το

μπάνιο φρόντισα να βάλω ένα βαρέλι στην πίσω αυλή και με το λάστιχο του ποτίσματος έχετε ένα ντουζ πρώτης τάξεως. Βέβαια... οικονομία στο νερό, γιατί έχουμε πρόβλημα.

—Γιατί βαρέλι; ρώτησε ο Κώστας που πρόσεχε κάτι τέτοιες λεπτομέρειες.

—Για να μαζεύουμε το νερό για πότισμα, εξήγησε χαμογελώντας ο θείος. Εννοείται πως το σαπούνι απαγορεύεται. Θα ξεραθούν τα φυτά.

—Και πώς θα λουζόμαστε; ρώτησε η Κατερίνα με φωνή που έτρεμε από αγανάκτηση.

—Στο νεροχύτη της κουζίνας, ξαδέρφη, την πληροφόρησε η Φρόσω. Κάθε Σαββάτο που λουζόμαστε όλοι —για οικονομία.

Έπεσε μια σιωπή που θα μπορούσε να κόψει με το μαχαίρι ο δαιμόνιος λογοτέχνης της δεκαετίας του '50.

—Εδώ δεν είναι Αθήνα, είπε ξερά η Πελαγία. Δεν έχουμε βλέπεις τις ευκολίες τις δικές σας.

—Έχουμε όμως καθαρό αέρα, θάλασσα και ησυχία, αναφώνησε με τον συνηθισμένο του ενθουσιασμό ο θείος Χαρίλαος.

Η Χριστίνα είχε ξανακαθίσει και κρατούσε το κεφάλι στα χέρια της. Σχεδόν τη λυπήθηκα.

—Ωραία, λέω. Ας πάνε τότε τα κορίτσια για ένα... «ντους» κι εγώ με τον Κώστα κάνουμε αύριο.

Ο θείος κούνησε το κεφάλι του πέρα-δώθε.

—Δεν γίνεται, είπε. Μετά τις οχτώ το βράδυ το νερό κόβεται. Είπαμε, υπάρχει πρόβλημα.

Σε λίγο, με το σπαρματσέτο στα χέρια κατευθυνόμασταν αμίλητοι προς τα κελιά μας.

Εκεί, πρώτη η Χριστίνα και μετά η Κατερίνα έβαλαν τα κλάματα.

Ο Κώστας στράφηκε σε μένα.

—Φτου, γαμώτο, είπε. Είδες ατυχία; Επειδή είμαστε αντράκια να μην μπορούμε να κάνουμε το ίδιο...

* * *

Κανείς δεν κοιμήθηκε καλά κείνο το βράδυ στη φυλακή. Δεν ήταν μόνο η κλεισούρα, είχαμε και τα κουνούπια, που βρίσκοντας μας καλομαθημένους από τις ανέσεις του πολιτισμένου κόσμου, έπεσαν να μας κατασπαράξουν.

Κατεβήκαμε στην παραλία πριν ξυπνήσουν οι άλλοι. Τουλάχιστον θα πλενόμασταν... Έστω με αλμυρό νερό!

—Ειλικρινά δεν ξέρω αν θέλω να κλάψω ή να γελάσω, μου είπε η Κατερίνα σε μια στιγμή που βρεθήκαμε μόνοι μας.

—Χθες έριξες ένα καλό κλάμα, χαμογέλασα.

—Δεν μπορούσα να κρατηθώ... Μα μπορούσες να φανταστείς τέτοια απελπισία;

—Με παρηγορεί το ότι συνυποφέρουν οι υπαίτιοι, είπα κοιτάζοντας κατά τη Χριστίνα.

—Άστην μωρέ, την καημένη... Είναι πιο απελπισμένη από μας... Τρόμαξα να τη συνεφέρω χθες βράδυ.

—Υπάρχει θεία δίκη! Είπα.

—Μην γίνεσαι κακός.

Στην αμμουδιά ήμασταν μόνοι μας, οι τέσσερις απόκληροι της κοινωνίας, με μάτια κοκκινισμένα και κορμιά κατάστικτα από τα σαρκοφάγα κουνούπια.

—Δεν ξέρω για σας, εγώ πάντως σε μια βδομάδα το πολύ την κάνω κι ευχαριστώ δεόντως για την φιλοξενία, είπε ο Κώστας.

—Μην είσαι γαιδούρι, τον αποπήρε η Χριστίνα. Τον Αύγουστο είπες.

—Αύγουστο ξε-Αύγουστο, εγώ σ' αυτό το αχούρι δεν κάθομαι, είπε ξερά ο Κώστας. Ποιανού ιδέα ήταν αλήθεια;

Σε μια αυτόματα συντονισμένη κίνηση η Κατερίνα κι εγώ στραφήκαμε προς τη Χριστίνα. Το είδε κι αρπάχτηκε.

—Τι... εγώ; Δεν είχα ιδέα..., φώναξε. Η μαμά μου το είπε.

Δεν απαντήσαμε κι αυτό την άναψε περισσότερο.

—Γιατί, νομίζατε πως είχα καμιά όρεξη να βρεθώ εδώ; έκανε.

—Πού θα πήγαινες; ρώτησε ο Κώστας με σκωπτική διάθεση.

—Θα μπορούσα να πάω κάπου στην Ιταλία με την παρέα μου.

—Λάθος που δεν πήγες, της κάνει ο Κώστας. Αλλά, ευτυχώς, δεν είναι αργά. Μπορείς να το κάνεις και τώρα. Όπως κι εγώ.

—Εσύ δεν θα πας πουθενά...

—Βάζουμε στοίχημα;

Ήταν έτοιμοι ν' αρπαχτούν.

—Καλά λέει ο Κώστας, επεμβαίνει η Κατερίνα. Γιατί να υποφέρουμε αυτή την κατάσταση; Μαύρες διακοπές θα είναι.

Η Χριστίνα τη στραβοκοίταξε.

—Μπα; Σε ξεσήκωσε και σένα, μικρή, ο αδερφός σου; είπε.

—Γιατί, εσύ θες να μείνεις;

Η Χριστίνα ξεροκατάπие.

—Δεν ξέρω..., είπε. Όχι βέβαια. Αχούς εκεί να λουζόμαστε όλοι μαζί το Σάββατο, στο νεροχύτη της κουζίνας!

—Και πιθανόν με το ίδιο νερό, παρατήρησα.

Η Χριστίνα με κοίταξε με μάτια γουρλωμένα.

—Πες μου ότι δεν το λες σοβαρά..., είπε. Πες μου.

Σήκωσα τους ώμους.

—Ξέρεις πώς είναι ο Χαρίλαος με την οικονομία, είπα. Κι αφού υπάρχει, όπως ισχυρίζεται, πρόβλημα με το νερό...

—Ω, γαμώτο!

—Γι' αυτό σας λέω, γέλασε ο Κώστας. Εγώ την κάνω με πλάγια πηδηματάκια.

* * *

Αλλά κανείς δεν «την έκανε». Καθίσαμε εκεί απολαμβάνοντας αυτά που ο «μικρός παράδεισος» του θείου Χαρίλαου είχε να μας προσφέρει. Τώρα ο Κώστας μου έκανε πολύ σπανιότερα τον έξυπνο, όσο για τη Χριστίνα... με ανεχόταν με μεγαλύτερη ευκολία.

Για τη Χριστίνα...

Ζώντας την από πιο κοντά –και κάτω απ' αυτές τις συνθήκες– διαπίστωσα πως δεν ήταν τόσο στρυφνή, ούτε τόσο μονοκόμματη όσο πίστευα. Δεν λέω πως ήταν ευχάριστη, είχε στιγμές όμως που σχεδόν τη συμπαθούσες. Αλλά και η εμφάνιση της μου είχε κάνει εντύπωση. Με μαγικό ήταν έως και ελκυστική –βοηθούσε κι αυτό και η αγωνιστική κολύμβηση που έκανε πριν μπει στο πανεπιστήμιο– κι αν δεν διέθετε την κλασική ομορφιά και φινέτσα της μικρής της αδερφής δεν περνούσε ωστόσο απαρατήρητη (οι ντόπιοι ερωτύλοι ήδη την περικύκλωναν).

Ήταν κρίμα που είχε αυτό το κόλλημα μαζί μου, γιατί, κάτω από άλλες συνθήκες, θα μπορούσαμε ίσως να είμαστε ως και φίλοι.

Υπήρξε ένα περιστατικό ωστόσο που μας έφερε κάπως πιο κοντά, αν και με περίεργο τρόπο.

Είχαμε κανονίσει να πάμε στη... «Soter Disco» εκείνο το βράδυ, αλλά η Κατερίνα είχε αρπάξει περισσότερο ήλιο κι αυτό της έφερε πονοκέφαλο. Να μείνω μαζί της ήταν αδιανόητο, οπότε αναγκάστηκα ν' ακολουθήσω τους άλλους δυο.

Καλά, την περιγραφή της «ντίσκο» την αφήνω. Δεν παιζόταν! Κάτι τουρίστες της κακιάς ώρας και πληθώρα ντόπιων καμαχιών που παραδοχούσαν την ευκαιρία να μουντάρουν. Ο Κώστας δικτυώθηκε με μια παρέα Ιταλίδων κι εξαφανίστηκε νωρίς. Έμεινα σωματοφύλακας και κηδεμόνας της Χριστίνας!... Η οποία απεδείχθη πως δεν το άντεχε το πιετό. Αλλά δεν έλεγε να σταματήσει τα σφηνάκια. Κι όσο έπινε τόσο χειροτέρευε.

—Έλα να χορέψουμε, με διατάζει σε μια στιγμή.

Υπάκουσα, για να τη συγκρατώ, γιατί δεν είχα πια καμιά εμπιστοσύνη στην ευστάθεια της.

—Νά που χορεύουμε μαζί... ξάδερφε! μου λέει γελώντας, με το γέλιο του πιωμένου και μπερδεύοντας τα λόγια της.

—Ναι, έγινε κι αυτό, μουρμούρισα.

—Είσαι φίνο παιδί... κι ας μη με χωνεύεις...

—Ποιος σου είπε πως δεν σε χωνεύω; διαμαρτυρήθηκα.

—Δεν με χωνεύεις... δεν με χωνεύεις... δεν με χωνεύεις!

—Μια χαρά σε χωνεύω, βρε Χριστίνα... Δεν πάμε να πάρεις λίγο αέρα;

—Αέρα;... Γιατί;... Νομίζεις... όχι, να μου πεις... νομίζεις πως μέθυσσα;... No sir!... Η Χριστίνα δεν μεθάει ποτέ...

—Εντάξει... Δεν μέθυσες.

—Ναι, γειάσου!... Δεν θέμησα... μέθυσσα... Απλά έχω κέφι...

—Ναι.

Μου ξέφυγε και σωριάστηκε στην άμμο. Τι να 'κανα;
Να την πάρω στον ώμο μου δεν το συζητάμε, για είκοσι λεπτά δρόμο μέσα στη νύχτα. Ήταν βαριά, μολύβι.

—Χριστίνα... Στηρίξου πάνω μου, να γυρίσουμε σιγά-σιγά στο σπίτι.

—Δεν θέλω... Θέλω να χορέψω...

—Εντάξει... Έλα όμως...

Γραπώθηκε πάνω μου.

—Πήγαινε με στη θάλασσα..., διέταξε. Θέλω να κάνω μπάνιο... Τώρα... Όχι στο βαρέλι... Το γαμημένο το βαρέλι... Στη θάλασσα...

—Καλά, θα σε πάω... Αν με βοηθήσεις. Εντάξει;

—Εντάξει...

Αρχίσαμε μια αγωνιώδη πορεία που μας προχώρησε καμιά εικοσαριά μέτρα. Η Χριστίνα σταμάτησε.

—Δεν είμαι μεθυσμένη..., δήλωσε.

—Δεν είσαι, συμφώνησα. Βγήκαμε για περίπατο...

—Και γιατί με κρατάς αγκαλιά;... Δεν είμαι η Κατερίνα σου...

—Όχι, είσαι η Χριστίνα μου... Έλα.

Γέλασε.

—Η Χριστίνα σου!... Χαχαχά... Ωραία ακούγεται αυτό!

Άλλα δέκα βήματα.

—Πού είναι η θάλασσα;...

—Μπροστά μας... Έλα, λίγο ακόμα...

Στράφηκε να με κοιτάξει.

—Εσύ νομίζεις πως είμαι μεθυσμένη..., είπε. Αλλά δεν είμαι...

—Δεν είσαι.

—Τότε γιατί με κοιτάς έτσι;... Μήπως είσαι μεθυ-
σμένος;

—Ίσως... Έλα, λίγο ακόμα...

—Πού με πας;... Στη θάλασσα είπαμε...

—Στη θάλασσα σε πάω... Έλα...

Μερικά πολύτιμα μέτρα ακόμα.

Ξαφνικά βάρυνε κι έπεσε στα γόνατα.

—Ζαλίζομαι, είπε.

Γαμώτο!

Την έβαλα να καθίσει στην άμμο με την πλάτη σε μια
πέτρα.

—Καλύτερα έτσι;

—Ναι...

Έβγαλα το πουκάμισό μου και το έριξα στους ώμους
της γιατί έκανε ψύχρα. Τα μάτια της έκλειναν. Αν κοι-
μόταν τώρα δεν υπήρχε περίπτωση να την ξεκουνήσω ως το
πρωί.

—Μην κοιμάσαι, της λέω.

—Δεν κοιμάμαι... Ξεκουράζομαι... Χορέψαμε πολύ.

—Ναι, αναστέναξα. Το κάψαμε απόψε!

—Πάρε με αγκαλιά...

Υπάκουσα. Έγειρε το κεφάλι της στον ώμο μου.

—Ωραία έτσι..., μουρμούρισε.

—Για λίγο... Μετά θα σηκωθείς...

—Ναι... ναι...

Για να μην κοιμηθεί άρχισα να της λέω ιστορίες. Ότι
μου 'ρχόταν εκείνη τη στιγμή. Πράγματα που έβγαζα από
το μυαλό μου. Κάθε τόσο τη σκουντούσα να ξυπνήσει.

—Ακούω..., μουρμούραγε. Ακούω...

Πέρασε έτσι πάνω από μισή ώρα.

—Έλα, είπα μετά πιάνοντας την απαλά από τους ώμους.

Σηκώθηκε και σαν να στεκόταν τώρα λίγο καλύτερα στα πόδια της.

—Το χώμα... γυρίζει..., είπε.

—Κοίτα ψηλά... Και περπάτα... Θα νιώσεις καλύτερα.

Δεν ξέρω πόση ώρα μας πήρε μέχρι να κουβαλήσω τη μισοκοιμισμένη Χριστίνα στην πίσω αυλή του «παλατιού».

Η Κατερίνα μας άκουσε και πετάχτηκε έξω από το κελί.

—Τι έγινε;... άρχισε να λέει. Ωωω!...

—Ήπια λίγο παραπάνω, ψιθύρισα. Έλα να τη βάλουμε να ξαπλώσει.

—Τώρα μάλιστα! Έχουμε δυο άρρωστες!

Ξαπλώσαμε τη Χριστίνα στο ράντζο της κι έτρεξα στην κουζίνα να φέρω μια κομπρέσα να της βάλω στο μέτωπο.

—Πόσο ήπια; ρώτησε η Κατερίνα.

—Όχι πολύ, αλλά φαίνεται πως δεν το σηκώνει, είπα.

—Και την κουβάλησες όλον αυτό το δρόμο;

—Άσε, δεν θες να ξέρεις...

Η Χριστίνα κοιμόταν τώρα τον ύπνο του δικαίου. Αυτές οι σκηνοθετημένες διακοπές δεν της έβγαιναν σε καλό.

Την επομένη ήρθε αργά να μας βρει στην παραλία φορώντας μαύρα γυαλιά και με χρώμα κομμένο. Ούτε η Κατερίνα, ούτε εγώ αναφερθήκαμε στα χθεσινοβραδινά.

Αλλά όταν η Κατερίνα μπήκε στο νερό η Χριστίνα στράφηκε προς το μέρος μου.

—Συγγνώμη για χθες βράδυ, είπε. Κι ευχαριστώ που με φρόντισες.

Έκανα μια κίνηση με το χέρι.

—Κι εσύ το ίδιο θα 'κανες, είπα. Ας μην το συζητάμε.

—Όχι, θέλω να το συζητήσουμε. Θυμάμαι πως σε κάποια στιγμή τα 'βαλα μαζί σου.

Χαμογέλασα.

—Τίποτα το καινούργιο, είπα. Δεν χρειάζεται να 'χεις πει για να το κάνεις αυτό.

—Αν είπα κάτι που σε πείραξε...

—Μπα! Όλα καλά. Μην το σκέφτεσαι.

Με κοίταξε μέσα από τα μαύρα της γυαλιά.

—Θυμάμαι σε μια στιγμή που μου μιλούσες συνέχεια, είπε. Τι μου έλεγες;

—Ιστορίες... Για να μην αποκοιμηθείς.

Έμεινε για λίγο σιωπηλή.

—Γιατί τα 'κανες όλα αυτά; ρώτησε μετά. Εγώ θα σε είχα παρατήσει εκεί.

Την κοίταξα.

—Όχι, είπα. Δεν θα με είχες αφήσει εκεί. Και ξέρεις γιατί; Γιατί δεν είσαι αυτό που νομίζεις.

Σηκώθηκα και πήγα να βουτήξω στο νερό χωρίς να περιμένω απάντηση.

* * *

Δεν είπα τίποτα της Κατερίνας για το μεθυσμένο παραλήρημα της αλησμόνητης βραδιάς στη ντίσκο, ούτε για την κουβέντα μας στην παραλία. Όμως η συμπεριφορά της Χριστίνας απέναντί μου σαν κάπως να άλλαξε. Ήταν τώρα σαφώς λιγότερο απότομη και οι μπηχτές του παρελθόντος

έγιναν πιο σπάνιες. Ναι, ήταν επιφυλακτική και την έπια-
να φορές να μου ρίχνει βλοσυρές ματιές, όταν νόμιζε πως
δεν τη βλέπω, αλλά αυτά, σε σύγκριση με το πριν, ήταν
απλά πταίσματα.

Καμιά φορά φτάναμε ως το σημείο να κουβεντιάζουμε
κιόλας. Όπως εκείνο το βράδυ, μετά το φαγητό, που είχα-
με «οι νεολαίοι» αποσυρθεί στην πιο μακρινή γωνιά της
βεράντας, κατά το συνήθειό μας. Η Κατερίνα με τον Κώστα
έπαιζαν τάβλι και είχα μείνει με τη Χριστίνα στο πεζούλι
ν' αγναντεύουμε το άπειρο, ο καθένας βυθισμένος στις δικές
του σκέψεις.

—Σου λείπει, ε; μου λέει σε μια στιγμή.

Και χρειάστηκα όλη την αυτοκυριαρχία μου για να μην
τιναχτώ σαν ελατήριο.

—Ποιος; ρώτησα σε κατάσταση αμύνης.

—Η Βάσω σου. Ίσα που προλάβετε να ιδωθείτε στην
Αθήνα.

Η καρδιά μου γύρισε στη θέση της.

—Ε, ναι, λέω. Λογικό δεν είναι;

Κούνησε το κεφάλι της.

—Δεν είχα ιδέα πως υπήρχε τέτοια ιστορία στη ζωή
σου, είπε. Η Κατερίνα δεν είπε ποτέ τίποτα.

—Εγώ της το ζήτησα. Ξέρεις... δεν ήθελα ν' ανακατεύο-
νται πολλοί σε κάτι που αφορά μόνον δύο.

—Μένετε μαζί στο Παρίσι; ρώτησε.

—Ε, όχι ακριβώς... Αλλά τον περισσότερο καιρό τον
περνούσαμε μαζί.

Το πίστεψε, δεν το πίστεψε... δεν ξέρω. Από την έκφρα-
ση της δεν έβγαινε συμπέρασμα.

—Θα επιστρέψει και κείνη στο Παρίσι; ρώτησε η Χρι-
στίνα (και κατάλαβα πως ψάρευε σε θολά νερά).

—Ναι, έχει ακόμη έναν χρόνο μπροστά της... Μέχρι να τελειώσει τη διατριβή της... Μετά βλέπουμε.

Χαμογέλασε.

—Είναι δηλαδή κάτι σοβαρό, να καταλάβω; ρώτησε.

—Έτσι δείχνει, αναστέναξα.

—Και οι δικοί της; Τι λένε;

—Δεν ξέρω... Δεν τους γνώρισα ακόμη.

—Λες να έχουν αντίρρηση λόγω της διαφοράς ηλικίας; Πόσων χρονών είναι αλήθεια η Βάσω;

—Εικοσιτριών, εικοσιτεσσάρων... εκεί γύρω..., μουρμούρισα.

—Ε, υπάρχει μια διαφορά, όσο και να 'ναι...!

—Ναι, θα είναι μεγάλο πρόβλημα όταν εκείνη θα είναι εβδομήντα κι εγώ εξηνταπέντε, είπα.

Η Χριστίνα γέλασε.

—Αυτή την ειρωνεία να μην είχες και θα ήσουν το καλύτερο παιδί, είπε.

—Μα τι να σου πω, βρε Χριστίνα, όταν μου παρουσιάζεις σαν πρόβλημα τη διαφορά ηλικίας;

—Δεν είπα πως είναι... Είπα πως μπορεί να είναι.

—Α, τότε εντάξει.

—Νά το! Ειρωνεύεσαι πάλι.

—Μπαααα...

Με κοίταξε και χαμογέλασε. Σαν πιο χαλαρή την έβλεπα —ή μου φαινόταν;

—Γιατί δεν την καλείς να 'ρθει εδώ και κείνη;

Έβαλα τα γέλια.

—Εδώ!!! αναφώνησα. Στον «μικρό μας παράδεισο»; Μα είμαστε τώρα σοβαροί;

Κούνησε το κεφάλι της κι αναστέναξε.

—Άσε... Βλακεία είπα...

—Εμ!...

Μείναμε για λίγο σιωπηλοί.

—Κι εσύ; τη ρώτησα διστακτικά. Έχεις κάτι στη ζωή σου;

Με κοίταξε ξαφνιασμένη. Σαν πολύ θάρρος δεν είχα πάρει; Κόμπιασε...

—Μμ... Ναι..., είπε τέλος. Κάτι υπάρχει... Τουλάχιστον έτσι θέλω να πιστεύω...

—Για λέει...

—Τον λένε Μάουρο, είπε. Είναι καθηγητής στη σχολή μου...

—Είσαστε μαζί;

Την είδα να συννεφιάζει και κατάλαβα πως μπαίναμε σε μια εξαιρετικά ευαίσθητη περιοχή.

—Είναι περίπλοκο..., μουρμούρισε. Αλλά, ναι... κατά κάποιον τρόπο είμαστε μαζί.

Δαγκώθηκα και βλαστήμησα μέσα μου τον εαυτό μου που έκανα την ερώτηση. Κάτι μου έλεγε πως το περίπλοκο στην υπόθεση Μάουρο ήταν ότι ο λεβέντης μάλλον τύγχανε ήδη παντρεμένος. Ολοταχώς ν' αλλάξουμε κουβέντα.

—Κοίτα ένα πεφταστέρι, είπα.

—Το είδα!

—Είναι η εποχή τους... ή σχεδόν.

Πήρα να της λέω για τις βροχές διαττόντων που λαμβάνουν χώρα κάθε καλοκαίρι καθώς η Γη περνάει μέσα από ένα σύννεφο κοσμικής σκόνης.

—Μπα;!... Και αστρονόμος τώρα; σχολίασε χαμογελώντας.

—Όχι δα! Το διάβασα σε μια μπαγιατίτικη εφημερίδα προχθές.

Με κοίταξε εξακολουθώντας να χαμογελάει.

—Λοιπόν... ποιος θα το 'λεγε πως έχεις τέτοιο τακτ κι ευαισθησία, είπε ξαφνικά. Βλακεία μου που σ' έχω υποτιμήσει.

—Επειδή θαυμάζω τη βροχή των διαπτόντων; έκανα εγώ τον απορημένο.

Γέλασε.

—Δεν μιλάω για τους διάπτοντες και το ξέρεις πολύ καλά, είπε.

* * *

Ο Κώστας είχε δικτυωθεί με τις Ιταλίδες που είχε ψαρέψει κείνο το βράδυ στη ντίσκο και τον είχαμε σχεδόν χάσει.

—Αν γινόταν κανένα θαύμα κι έβρισκε και η Χριστίνα κανέναν φίλο, πόσο πιο ωραία θα ήταν όλα! μου είπε η Κατερίνα σε μια στιγμή από τις σπάνιες που βρεθήκαμε μόνοι μας στην παραλία.

—Δεν το βλέπω και πολύ πιθανό, είπα.

Με κοίταξε εξεταστικά.

—Ξέρεις εσύ κάτι που δεν ξέρω εγώ; ρώτησε.

Δαγκώθηκα (από μέσα μου).

—Εγώ;!!! προσποιήθηκα τον έκπληκτο. Τι να ξέρω εγώ;

Γύρισε στην πλάτη και χαμογέλασε.

—Δεν ξέρω..., είπε περιπαιχτικά. Αλλά σας βλέπω τελευταία όλο πίτσι-πίτσι είσαστε.

—Ναι, μου λέει πόσο υπέροχος είμαι!... Άσε μας, βρε Κατερίνα!

—Καλά... Μπορεί εσύ να λες ότι θέλεις, όμως τουλάχιστον τώρα μιλάτε.

—Τεράστια πρόοδος!

—Αμ, δεν είναι;

—Σου έχει μιλήσει καθόλου για το... γνωστό θέμα; ρώτησα.

—Τίποτα. Ούτε κιχ. Μου φαίνεται πως θολώσαμε αρκετά τα νερά με τη Βάσω.

Την είδα ξαφνικά να σκυθρωπιάζει.

—Τι; ρώτησα.

Κούνησε το κεφάλι της και κοίταξε μακριά, στο πέλαγος.

—Τίποτα..., μουρμούρισε.

—Έλα τώρα... Σε ξέρω, επέμεινα. Κάτι σκέφτηκες και σε χάλασε.

—Δεν ξέρω... Όλες αυτές τις μέρες εδώ γυρίζει στο μυαλό μου και... Δεν είμαι σίγουρη αν κάναμε καλά να βάλουμε τη Βάσω σ' αυτή την ιστορία...

—Μα, έτσι κι αλλιώς βρίσκεται σ' αυτή την ιστορία, είπα.

Απέφυγε να με κοιτάξει.

—Αυτό ακριβώς, μουρμούρισε. Δεν είμαι καθόλου σίγουρη αν θέλω να είναι...

Έπεσε ο ουρανός στο κεφάλι μου!

—Τι;!!!

—Σου είπα... Το σκέφτηκα πολύ.

—Τι ακριβώς σκέφτηκες;

—Όλα αυτά, είπε. Αυτό που έγινε στο Παρίσι... Εντάξει... έγινε και δεν το μετανιώνω... αλλά...

—Αλλά τι;

Με κοίταξε συνοφρυωμένη.

—Δεν θέλω να σε μοιράζομαι, είπε ξερά. Ούτε με τη Βάσω, ούτε με κανέναν.

—Μα, δεν με μοιράζεσαι!!!...

—Α, εσύ πώς θα το χαρακτήριζες δηλαδή αυτό;

Είχαν έρθει ξαφνικά τα πάνω κάτω.

—Νόμιζα πως την ένιωθες κοντά σου, είπα.

—Και τώρα τη νιώθω, αλλά όχι έτσι. Δεν ξέρω... πες με οπισθοδρομική, αλλά αυτού του είδους οι σχέσεις δεν μου ταιριάζουν... Δεν είμαι καθόλου λεσβία τελικά για να δεχτώ πράγματα που δεν είναι έτσι όπως τα θέλω.

Πριν από λίγο καιρό, στο Παρίσι ακόμη, δεν μου 'λεγε πόσο της έλειπε η Βάσω, πόσο υπέροχο ήταν το συναίσθημα που ένιωθε και πόσο καθοριστική η εμπειρία που είχαμε;

—Το καταλαβαίνεις αυτό, δεν το καταλαβαίνεις; ρώτησε.

Κούνησα το κεφάλι μου.

—Ναι, το καταλαβαίνω.

—Λοιπόν;...

Την κοίταξα.

—Σου το έχω ξαναπεί, είπα. Δεν έχω να διαλέξω ανάμεσα σε σένα κι οποιονδήποτε άλλον στον κόσμο.

—Η Βάσω δεν είναι οποιοσδήποτε.

—Και πάλι δεν τίθεται θέμα επιλογής.

Έκανε σχέδια με το χέρι της στην άμμο.

—Θα με περνάς για τρελή ν' αλλάζω στάση έτσι, από τη μια στιγμή στην άλλη, είπε.

‘Όχι, αλλά πολύ θα ’θελα να ήξερα τι έγινε στο μυαλό σου τελευταία.

—‘Όχι, είπα. Το καταλαβαίνω.

Με κοιτάξε.

—Ένωσα πως έπρεπε να σου το πω, απολογήθηκε.

—Καλά έκανες.

Μετά κατέφθασαν και οι άλλοι και η κουβέντα σταμάτησε εδώ.

* * *

Ένα άλλο μικρογεγονός πάλι μ’ έβαλε σε ακόμα μεγαλύτερες σκέψεις. Ένα Σαββατοκύριακο έκανε την παληκαριά κι ο θείος Μιλτιάδης να έρθει να μας δει. Έφερε μαζί του και την αλληλογραφία. Η Κατερίνα είχε ένα γράμμα από το Παρίσι.

—Από πού είναι; ρώτησα άδολα, από περιέργεια.

—Από τον Jean-Paul, ήρθε η απάντηση.

Απόμεινα να την κοιτάζω κατάπληκτος.

—Είχα την εντύπωση πως τον επινόησες για στάχτη στα μάτια, είπα.

—Τον επινόησα, είπε εκνευρισμένη αποφεύγοντας να με κοιτάξει κατάματα. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως δεν υπάρχει.

—Α!

—Μη βάζεις πράγματα με το μυαλό σου, συνέχισε. Είναι ο γιος της Mme Noëlle.

‘Όλο και καλύτερα!

—Α, μάλιστα.

—Είναι γιατρός, εξήγησε η Κατερίνα. Δηλαδή σπουδάζει Ιατρική στη Nice. Τον γνώρισα στη Noëlle και είχε

την ευγένεια ο άνθρωπος να μου στείλει μια κάρτα, να μου ευχηθεί καλές διακοπές. Κακό είναι;

Τόσες εξηγήσεις χωρίς να τις ζητήσω!

Δεν είπα τίποτα κι ούτε ξαναθίξαμε αυτό το θέμα, αλλά γιατί ξαφνικά κάτι σ' όλη αυτή την ιστορία άρχισε να μην μ' αρέσει;

Οι μέρες που ακολούθησαν δεν ήταν καλές.

Όπως κάθε φορά που κάτι σοβαρό μ' απασχολούσε κλείστηκα στον εαυτό μου. Έτσι κι αλλιώς βοήθεια απ' έξω δεν μπορούσα να ελπίζω από πουθενά. Ό,τι πρόβλημα είχα θα 'πρεπε να το επεξεργαστώ και να το λύσω μόνος μου. Η μοναξιά όμως σε μερικές περιπτώσεις δεν είναι καλός σύμβουλος, ιδιαίτερα όταν υπάρχει αυτή η έκτη αίσθηση που σου λέει πως κάτι δεν πάει καλά.

Δεν ήταν δύσκολο ν' απομονωθώ ανάμεσα σ' όλους αυτούς τους ανθρώπους που ο καθένας αντιμετώπιζε τη δική του δυστυχία με όποιο τρόπο μπορούσε. Αντίθετα, έτσι δεν σε πρόσεχε κανείς και κανείς δεν σου φορτωνόταν. Αρκεί να φρόντιζες να γίνεις αόρατος –κάτι στο οποίο είχα προϋπηρεσία από τις μέρες του σχολείου ακόμα.

Όταν η συμπεριφορά μιας γυναίκας αλλάζει, χωρίς να το έχεις προκαλέσει εσύ αυτό, τότε υπάρχει σίγουρα σοβαρός εξωτερικός λόγος. Αυτό λέει η λογική, αυτό λέει και η εμπειρία. Μόνο που ποτέ δεν είναι κανείς έτοιμος να το παραδεχτεί. Ξέρεις –δεν έχει σημασία πώς– αλλά δεν θες να ξέρεις. Περιμένεις να σου το πουν. Και τότε ακόμα εκπλήσσεσαι. Ίσως γιατί όλοι, στο βάθος, είμαστε παιδιά που πιστεύουν στα θαύματα. Στα σκούρα θα εμφανιστεί η νονά μας η νεράϊδα και με μια κίνηση του μαγικού της ραβδιού θα διορθώσει τα πάντα. Δεν είχα νονά νεράϊδα να περιμένω. Θα έπρεπε να τα βγάλω πέρα μόνος μου.

Κατέφυγα στα βιβλία που είχα φέρει μαζί μου, μίλαγα μόνο όταν ήταν απολύτως απαραίτητο κι έκανα ότι μου

έλεγαν και περίμεναν από μένα. Κατά συνέπεια κανείς δεν πήρε είδηση τι φουρτούνα είχα μέσα μου και κανείς δεν με ενόχλησε. Ούτε καν η Κατερίνα.

Κοίτα να δεις που τελικά η επιμονή της Χριστίνας να με ξαποστείλει στη Σκωτία ίσως να 'ταν η λύση που έψαχνα.

Για την ώρα μου χρειαζόταν να βρω έναν τρόπο ν' απομακρυνθώ απ' εδώ, να σκεφτώ και ν' αποφασίσω. Ή τουλάχιστον να προετοιμαστώ για το αναπάντεχο που περίμενα από στιγμή σε στιγμή να μου χτυπήσει την πόρτα.

Η ευκαιρία παρουσιάστηκε τελείως φυσιολογικά.

8) Το Αναπάντεχο

Είχε φτάσει η στιγμή που ο Κώστας θα δραπέτευε, γλιτώνοντας πρώτος από τον «μικρό παράδεισο», κατά τα συμφωνηθέντα. Προσφέρθηκα να τον ξεπροβοδίσω στη Χώρα, επωφελούμενος (καθώς το έθεσα επιχειρηματολογώντας) της ευκαιρίας να κάνω ότι ψώνια χρειαζόμασταν.

Τα κορίτσια άρπαξαν την ίδια ευκαιρία να έρθουν μαζί, για συμπαράσταση και βοήθεια. Έπιασα ένα γρήγορο βλέμμα που αντάλλαξαν θεία Ειρήνη και Χριστίνα.

—Κατερίνα μου εσύ θέλω να μείνεις, να με βοηθήσεις, άκουσα τη θεία να λέει.

Η Κατερίνα πήρε φωτιά.

—Να σε βοηθήσω; Εγώ;!!! Μα τόσες γυναίκες είσαστε εδώ, τι χρειάζομαι εγώ;

—Εγώ εσένα θέλω, γέλασε αδέξια η μάνα της.

Κι έτσι μπήκαμε στο λεωφορείο οι τρεις μας, ανακουφισμένοι που ο μεν ένας μας γλίτωνε οριστικά, οι δε υπόλοιποι για ένα εικοσιτετράωρο. Γιατί, όπως το βαπόρι έφευγε στις οχτώ το βράδυ και δεν υπήρχε λεωφορείο τόσο αργά για το χωριό θα 'πρεπε να διανυκτερεύσουμε στη Χώρα.

Βάλαμε τον Κώστα στο πλοίο και μετά οι δυο μας βρή-

καμε μια συμπαθητική ταβέρνα στην παραλία και καθίσαμε για φαγητό.

—Πού θα μείνουμε; ρώτησα σε μια στιγμή.

—Τα κανόνισα όσο περιμέναμε να 'ρθει το πλοίο, είπε η Χριστίνα. Βρήκα δωμάτιο σ' ένα ξενοδοχείο εδώ κοντά. Μη φοβάσαι και δεν θα σ' αφήσω να κοιμηθείς στα παγκάκια.

—Τα παγκάκια, μετά τις απίστευτες ανέσεις του «παλατιού» του Χαρίλαου θα μου φαντάζουν καλύτερα από το «Χίλτον», είπα.

—Θεέ μου, δεν το πιστεύω πως ξεφύγαμε! αναστέναξε η Χριστίνα. Έστω για λίγο.

—Ε, δεν μας μένει πια πολύς καιρός, την παρηγόρησα. Σε δέκα το πολύ μέρες θα τα μαζέψουμε –και μαύρη πέτρα!

—Αλησμόνητες διακοπές!

—Αυτό ξαναπέστο!

Το φαγητό ήταν εξάισιο και το ντόπιο κρασί φανταστικό.

—Με ρέγουλα εσύ το πιοτί, αστειεύτηκα.

Χαμογέλασε.

—Μην ανησυχείς, είπε. Το κρασί το αντέχω, με τα σπύρτα είναι που έχω πρόβλημα.

Είδαμε το φεγγάρι, το τεράστιο Αυγουστιάτικο φεγγάρι, ν' ανεβαίνει με ήρεμη μεγαλοπρέπεια μέσα από τη θάλασσα.

—Απίστευτη ομορφιά! αναφώνησε η Χριστίνα.

—Ναι...

—Είναι τόσο ωραία αυτή η χώρα! είπε η Χριστίνα. Και πόσο μου έλειψαν όλα αυτά!

Με κοίταξε λοξά.

—Εσένα όχι; ρώτησε.

—Μα μόλις έναν χρόνο είμαι φυγάτος, είπα γελώντας. Δεν πρόλαβα να προσβληθώ από νοσταλγία.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Άλλωστε εσύ έχεις εκεί και τη Βάσω σου, είπε.

—Ναι, είναι σημαντικό αυτό, συμφώνησα.

Ξαφνικά με κοίταξε σαν να 'θελε να πει κάτι και να δισταζε. Ήμασταν στο δεύτερο καραφάκι κρασί και μπορεί να μην την επηρέαζε όπως τα σπίρτα, αλλά υποπτευόμουν πως της έλυνε τη γλώσσα.

—Κάτι θες να μου πεις, τη βοήθησα.

Χαμήλωσε τα μάτια κοκκινίζοντας.

—Ναι..., είπε. Αλλά... άσε καλύτερα... Δεν ξέρω πώς να σου το πω...

—Με απλά λόγια, συνέστησα χαμογελώντας. Για να το καταλάβω.

Μου έριξε μια φυγαλέα ματιά.

—Ντρέπομαι μωρέ..., είπε. Είναι... είναι λίγο χοντρό.

—Διαθέτω άπειρη κατανόηση, είπα.

Κούνησε το κεφάλι της πέρα-δώθε.

—Όχι, είπε. Θα με φτύσεις.

—Δεν σε φτύνω, αλλά μπορώ να σε βοηθήσω, χαμογέλασα. Αφορά την Κατερίνα, έτσι δεν είναι;

Σήκωσε το κεφάλι της και με κοίταξε. Ήταν κατακόκινη.

—Ω!..., έκανε. Το είχες καταλάβει;

—Και να μην το είχα η συμπεριφορά σου βοήθησε τα μέγιστα, είπα.

Χαμήλωσε τα μάτια της αμήχανη.

—Νόμισες πως η Κατερίνα κι εγώ είχαμε σχέσεις που δεν συνάδουν με τα χρηστά ήθη της κοινωνίας και της οικογένειας —για να το θέσω σεμνά, συνέχισα. Έτσι δεν είναι;

Κούνησε το κεφάλι της αποφεύγοντας το βλέμμα μου.

—Ήμουν σχεδόν σίγουρη, είπε. Ήσασταν τόσο κοντά εσείς οι δυο... τόσο αγαπημένοι! Σχεδόν αφύσικα... Φρικάρισα! Δεν ήξερα τι να κάνω!... Κι όταν πήγατε να ζήσετε μαζί στο Παρίσι...

Την άφησα να μιλάει, απολογούμενη, ξεκλέβοντας ματιές προς το φεγγάρι και σιγοπίνοντας το κρασί μου. Ένωθα άβολα μέσα σ' αυτό το ψέμα.

—Εσύ στη θέση μου τι θα σκεφτόσουν; κατέληξε.

—Δεν ξέρω, είπα. Δεν έχουμε τον ίδιο τρόπο σκέψης.

—Όταν τελικά έσκασε η ιστορία με τη Βάσω ήθελα ν' ανοίξει η γη να με καταπιεί, είπε.

—Έχεις πει τίποτα στην Κατερίνα; ρώτησα.

—Κάθε φορά που της έγραφα... Τι να πω;... Ντρέπομαι... αλλά...

Την κοίταξα και χαμογέλασα.

—Αλλά ακόμη και τώρα είναι στιγμές που έχεις αμφιβολίες, τη βοήθησα.

—Ναι, ομολόγησε με αποπλιστική ειλικρίνεια. Μιας και το κουβεντιάζουμε ανοιχτά καλύτερα να τα πούμε όλα... Ναι, ακόμα και τώρα είναι στιγμές που με τρώει η αμφιβολία... Δεν ξέρω... είναι ο τρόπος που κοιταζόσατε... ο τρόπος που αγγίζει ο ένας τον άλλο... αυτή η τρυφερότητα...

—Δεν μπορεί αυτό να είναι ένα είδος βαθιάς αγάπης και συμβατότητας πέρα από τα συνηθισμένα; ρώτησα μαλακά.

—Μα δεν το έχω ξαναδεί πουθενά αυτό, αναφώνησε η Χριστίνα. Πώς θες να ξέρω τι είναι;

—Η αγάπη ανάμεσα σε δυο ανθρώπους έχει πολλές μορφές, Χριστίνα, είπα.

—Ναι, αλλά πώς να ξέρω εγώ τι είδους αγάπη είναι η δική σας; είπε.

Κούνησα το κεφάλι μου.

—Έχεις δίκιο σ' αυτό, παραδέχτηκα. Δεν μπορείς να ξέρεις.

—Οπότε... ποιο συμπέρασμα βγαίνει αβίαστα; είπε.

—Ότι έχουμε ερωτική σχέση η Κατερίνα κι εγώ, γέλασα.

Συνοφρυώθηκε.

—Μην με ειρωνεύεσαι, είπε. Εγώ σου ανοίγω την καρδιά μου.

—Και σ' ευχαριστώ γι' αυτό. Μόνο που κάνεις εδώ ένα βασικό λάθος. Προσπαθείς να κλείσεις την αγάπη σε καλούπια. Αλλά αυτό είναι αδύνατον. Η αγάπη είναι μία, άλλο αν εκδηλώνεται με διαφορετικές μορφές, ανάλογα με την κατάσταση.

—Αλλά τούτη εδώ η κατάσταση είναι τελείως διαφορετική, αναφώνησε. Δεν μπορείς ν' αγαπάς την Κατερίνα όπως, ας πούμε, αγαπάς τη Βάσω!

—Φυσικά κι όχι, συμφώνησα. Και για να σε βοηθήσω ακόμη περισσότερο, κανέναν δεν μπορώ ν' αγαπώ όπως αγαπώ την Κατερίνα.

Με κοίταξε σαστισμένη.

—Μπερδεύτηκα, είπε.

Χαμογέλασα.

—Η Κατερίνα είναι για μένα πάνω απ' όλα και όλους,

είπα. Πάρτο αυτό όπως θες, αλλά προσπάθησε σε παρακαλώ να το καταλάβεις όπως το λέω. Δεν θα έκανα ποτέ κάτι που θα έβλαπτε, μ' οποιονδήποτε τρόπο, την Κατερίνα. Το μόνο που με νοιάζει είναι να είναι εκείνη καλά. Κι αυτό είναι αδιαπραγμάτευτο. Τώρα, αν η ευτυχία της Κατερίνας εξαρτάται από την εξορία τη δική μου στη... Σκωτία, ας πούμε, με χαρά θα το κάνω.

Με κοίταξε κάμποση ώρα σκεφτική.

—Ξέρεις κάτι; είπε μετά. Ζηλεύω... Μακάρι να μ' αγαπούσαν και μένα έτσι...

Άπλωσα το χέρι μου αυθόρμητα και πήρα το δικό της. Πρώτη φορά την άγγιζα έτσι και το συναίσθημα ήταν περιεργό.

—Αφέσου λοιπόν ελεύθερη να σ' αγαπήσουν, είπα. Το χρωστάς στον εαυτό σου.

Με κοίταξε συνοφρυωμένη.

—Έχω μιλήσει στη μητέρα μας για όλα αυτά, είπε ξαφνικά. Και ξέρεις τι μου είπε; «Δεν ξέρω αν είναι έτσι όπως το υποψιάζεσαι... μπορεί να είναι. Όμως η Κατερίνα είναι πάρα πολύ τυχερή να την αγαπούν όπως ο Άρης». Τότε είχα γίνει έξαλλη με την αδιαφορία της, τώρα όμως καταλαβαίνω πώς το έλεγε.

Τράβηξα το χέρι μου για να γεμίσω τα ποτήρια μας και πρόσεξα πως είχα ένα ανεπαίσθητο τρέμουλο.

—Παρ' όλα αυτά οι υποψίες σου καλά κρατούν, είπα χαμογελώντας.

Γέλασε.

—Όχι και τόσο πια, είπε. Είδα την κάρτα που της έστειλε τις προάλλες ο Jean-Paul βλέπεις. Και νομίζω πως εκεί κάτι το σημαντικό παίζει.

Προσπάθησα να κρατήσω το πρόσωπο μου ανέκφραστο.

—Είσαι εν γνώσει, δεν είσαι; ρώτησε.

Κούνησα το κεφάλι μου αόριστα και κοίταξα κατά το φεγγάρι που ταξίδευε στον ουρανό αδιάφορο για τα δικά μας δράματα.

—Απίστευτο φεγγάρι! Μουρμούρισα.

—Μαγικό! συμφώνησε η Χριστίνα.

Δεν είχα πια όρεξη για κουβέντες. Η διάθεσή μου, αν υπήρχε πριν, εξανεμίστηκε δια μιας. Το χειρότερο ήταν πως θα 'πρεπε να προσέχω μην καταλάβει κάτι η Χριστίνα. Ευτυχώς το κρασί είχε φτιάξει τη δική της διάθεση τουλάχιστον. Πληρώσαμε και πήγαμε στο ξενοδοχείο.

Το δωμάτιο ήταν, όπως αναμενόταν, της συμφοράς. Η ρωμείκη τουριστική κακομοιριά σε όλη της τη μεγαλοπρέπεια! Το μόνο καλό ήταν πως από το παράθυρο μπορούσαμε να βλέπουμε τη θάλασσα —και το φεγγάρι.

Α, ναι... Υπήρχε μόνο ένα κρεβάτι κι αυτό ημίδιπλο!

Κοιταχτήκαμε αμήχανοι. Μετά η Χριστίνα ξέσπασε σε γέλια.

—Όπως στα παλιά, καλά έργα! είπε.

—Και δεν βλέπω πουθενά τον κλασσικό καναπέ, χαριτολόγησα.

—Μπα, δεν υπάρχει πρόβλημα, γέλασε η Χριστίνα. Έτσι κι αλλιώς αντιπαθιόμαστε.

—Και τι σχέση έχει η συμπάθεια με το σεξ;

Ξεκαρδίστηκε στα γέλια.

—Άει να χαθείς!

Η ατμόσφαιρα ελάφρυνε ως δια μαγείας.

Επωφεληθήκαμε του ντους της συμφοράς, που ήταν βέβαια χιλιάδες φορές προτιμότερο από το φοβερό βαρέλι και πέσαμε στο κρεβάτι.

—Ποιος θα μου το 'λεγε ότι θα κοιμόμουν κάποτε μαζί σου! γέλασε η Χριστίνα.

—Και είναι ευτύχημα που δεν το ξέρει κανείς, γιατί άντε να εξηγείς μετά στους καχύποπτους, είπα.

Μου έδωσε μια αγκωνιά.

—Αυτό το καρφί για μένα;

—Είδες όμως πώς τα φέρνει καμιά φορά η μοίρα; γέλασα. Τι καλύτερη διάψευση από τούτο εδώ το παράδειγμα!

—Καλά, δεν χρειάζεται να θριαμβολογείς έτσι! Έλεος πια!

—Όχι, για να ξέρεις...

—Μήνυμα ελήφθη. Αρκετά!

—Μάλιστα.

Ήταν αδύνατον να μην αγγιζόμαστε σ' έναν τόσο περιορισμένο χώρο. Η νύχτα δεν προβλεπόταν εύκολη. Και είχα να σκεφτώ και τα δικά μου, που δεν ήταν καθόλου, μα καθόλου ευχάριστα.

—Νυστάζεις;

—Όχι, ομολόγησα.

—Θες να μιλήσουμε;

—Γιατί όχι; Ακούω...

—Πες μου για τη Βάσω... Πώς γνωριστήκατε;

—Τα είπαμε αυτά. Δεν έχει τίποτα παραπάνω. Πες μου καλύτερα για σένα και τον Μάουρο.

Ένωσα το κορμί της να τσιτώνεται. Συννέφιασε.

—Σου είπα..., μουρμούρισε. Είναι καθηγητής μου... Ήταν δηλαδή...

—Πόσων χρονών;

—Πενηνταδύο... Νομίζεις πως είναι πολύ μεγάλος;

Μόρφασα.

—Τι σχέση έχει η ηλικία; είπα. Το άλλο είναι το πρόβλημα. Γιατί είναι παντρεμένος, έτσι δεν είναι;

Ανασηκώθηκε στον αγκώνα της και με κοίταξε έκπληκτη.

—Πώς το κατάλαβες;

—Έχω μαγικές ικανότητες... Παιδιά πόσα;

—Τρία...

—Και Καθολικός, άρα δεν μπορεί να πάρει διαζύγιο.

Συνοφρυώθηκε.

—Δεν τίθεται θέμα διαζυγίου, μουρμούρισε. Η σχέση μας βασίζεται στην αμοιβαία κατανόηση.

—Αμοιβαία;

—Εννοώ... Αν τύχαινε να ερωτευθώ κάποιον άλλο ο Μάουρο θα το κατανοούσε.

—Καλοσύνη του.

—Μην κοροϊδεύεις.

—Μα, ακούς τι μου λες; Αμοιβαία κατανόηση είναι αυτή ή μονόπλευρο βόλεμα;

Αφέθηκε να πέσει στο μαξιλάρι της.

—Θες να σου πω ή θα μου κάνεις κήρυγμα; είπε.

—Συγγνώμη... Έχεις δίκιο... Πες μου.

Για ώρα άκουγα την ιστορία του Μάουρο που ήταν πανομοιότυπη με χιλιάδες άλλες ιστορίες Μάουρων ανά τον κόσμο. Ένας παληανθρωπάκος που ξενοπήδαγε από 'δώ κι από κει και το βράδυ επέστρεφε στη γυναικούλα και τα παιδιά του και ούτε γάτα, ούτε ζημιά.

—Κι εσύ πώς νιώθεις γι' αυτόν; ρώτησα όταν τελείωσε.
Τον αγαπάς; Είσαι ερωτευμένη; Τι;

Ανασήκωσε τους ώμους της.

—Δεν ξέρω... Ναι... σίγουρα είμαι ερωτευμένη. Και το
ότι με πρόσεξε ένας τέτοιος άνθρωπος με κολάκευε.

Δεν είπα τίποτα. Την καταλάβαινα, αλλά συγχρόνως
λυπόμουν για κείνη.

Έστρεψε το πρόσωπό της προς το μέρος μου.

—Τόσο χάλια, ε; είπε.

—Όχι... όχι... Απλά σκεφτόμουν πως σου αξίζει κάτι
καλύτερο, είπα.

—Καλύτερο από τον Μάουρο; Το ξέρεις πως θα πολι-
τευθεί στις επόμενες εκλογές;

Κι αυτός όπως ο Φάνης!

—Δεν εκπλήσσομαι, είπα. Φαίνεται να έχει όλα τα προ-
σόντα.

—Και βέβαια τα έχει, είπε πεισμωμένη.

Αναστέναξα.

—Για να το δούμε αλλιώς, πρότεινα. Ας υποθέσουμε
πως γνώριζες ένα παληκαράκι που σ' ερωτευόταν. Και
χώριζες από τον Μάουρο. Θα σου έλειπε;

—Αυτό είναι τελείως υποθετικό.

—Φυσικά. Παίξε την ταινία στο μυαλό σου.

Έκλεισε τα μάτια της.

—Ψηλός, ξανθός, έξυπνος, πνευματώδης, γενναιόδωρος
και τρελός και παλαβός για μένα; είπε.

—Ακριβώς αυτός. Τον είδες πεντακάθαρα.

Χαμογέλασε.

—Τελείως υποθετικά λοιπόν... Όχι, δεν θα το σκεφτόμουν δυο φορές να φύγω από τον Μάουρο.

—Βλέπεις λοιπόν;

—Τι να δω;

—Δεν είναι έρωτας. Είναι ό,τι άλλο θες εκτός από έρωτας.

Το σκέφτηκε κάμποσο. Έκανε έναν μορφασμό.

—Έχεις όμως έναν τρόπο να μπερδεύεις τα πράγματα!..., είπε μετά. Φοβερό ταλέντο!

—Και τώρα που ξεφορτωθήκαμε τον Μάουρο μένει να σου βρούμε τον ξανθό, ψηλό και λοιπά, να ησυχάσουμε από σένα, είπα.

Βάλαμε τα γέλια.

—Αν είχαμε χώρο θα σου 'ριχνα κλωτσιά, φώναξε.

—Σεμνάαα!...

Αλλά η διάθεση της είχε αλλάξει για άλλη μια φορά. Γελούσε με την καρδιά της και ήταν ωραίο να το βλέπεις αυτό. Μακάρι να μπορούσα κι ο ίδιος να ξεφύγω από τα δικά μου φαντάσματα.

—Ο Μάουρο πιστεύει πως είναι ακατανίκητος εραστής, είπε η Χριστίνα γελώντας.

Είχε φτάσει η στιγμή της οριστικής αποκαθήλωσης του ανυποψίαστου Ιταλού γαμίκουλα.

—Δεν είναι;

—Όχι!..., φώναξε η Χριστίνα μέσα από τρανταχτά χάχανα. Ένα πράγμα... ψεκάστε, σκουπίστε, τελειώσατε...

—Και η αναπόφευκτη ερώτηση... «Πώς ήμουν;»...

—Ναι!... Ναι!..., ξεφώνισε η Χριστίνα. Ακριβώς αυτό!

—«Θεός ήσουν, Μάουρο! Θεός!»

Μας είχε πιάσει ένα νευρικό γέλιο που κράτησε ώρα. Η Χριστίνα είχε δάκρυα στα μάτια.

—Σε καλό σου! είπε. Μ' έκανες και γέλασα!

—Σου πάει, είπα. Να το κάνεις πιο συχνά.

—Αν βοηθάς...

—Μετά χαράς.

Δίπλωσε τα μπράτσα κάτω από το κεφάλι της. Ήταν πολύ όμορφη τη στιγμή αυτή.

—Κοίτα το φεγγάρι, είπε. Γελάει κι αυτό.

—Με τα χάλια μας...

—Μην αρχίζεις πάλι... Με πονάει το στομάχι μου από τα γέλια.

—Μα... με προκαλείς...

—Σκέψου τους γειτόνους...

—Οι οποίοι πιθανώς να φαντάζονται άλλα πράγματα.

—Άστους να φαντάζονται.

—Μα... θα μας παρεξηγήσουν!...

Μου 'ριξε μια λοξή ματιά και χαμογέλασε.

—Ξέρω πού το πας, είπε. Αλλά δεν θα σου κάνω τη χάρη.

—Είδες λοιπόν;

—Είδα. Κοιμήσου τώρα.

Σβήσαμε το φως.

—Καληνύχτα, Χριστίνα.

—Καληνύχτα, Αρούλη.

Γύρισα την πλάτη και βάλθηκα να κοιτάζω τις σκιές που ζωγράφιζε το φεγγαρόφωτο στον τοίχο. Ο Μάουρο... ο Jean-Paul... η Βάσω... Τι μπέρδεμα!

Όταν ξύπνησα ένιωσα τη Χριστίνα πάνω μου. Με είχε αγκαλιάσει μέσα στον ύπνο της, σίγουρα χωρίς να το κατάλαβε. Απόμεινα ακίνητος μην τολμώντας να ανασάνω καλά-καλά. Το γεμάτο στήθος της πιεζόταν πάνω στο δικό μου, τα γυμνά της πόδια μπλεγμένα στα δικά μου... Θεέ και Κύριε! Αυτό μας έλειπε τώρα!

Κάποια στιγμή ένιωσα την ανάσα της ν' αλλάζει ρυθμό. Είχε ξυπνήσει. Προσποιήθηκα τον κοιμισμένο. Προσπάθησα να φανταστώ την έκπληξη της διαπιστώνοντας την άκρως ενοχοποιητική στάση στην οποία βρισκόμασταν. Περίμενα να τιναχτεί πάνω φρικαρισμένη. Αντί γι' αυτό ένιωσα το μπράτσο που μ' αγκάλιαζε να ανασηκώνεται μαλακά... μια κίνηση σαν να 'τριβε τα μάτια της ή να παραμέριζε τα μαλλιά της... και μετά... το μπράτσο πίσω στην πρωτινή του θέση!!!

Μείναμε έτσι κάμποση ώρα. Μετά σηκώθηκε προσεκτικά και πήγε στο μπάνιο.

Κατεβήκαμε για πρωινό.

—Κοιμήθηκες καλά; τη ρώτησα.

—Απροσδόκητα καλά. Εσύ;

—Θάύμα. Τι θες να κάνουμε σήμερα;

—Μα δεν έχουμε τα ψώνια; Τι ώρα φεύγει το λεωφορείο;

Την κοίταξα χαμογελώντας.

—Τι; ρώτησε συνοφρυωμένη.

—Βιάζεσαι να επιστρέφεις στο...»παλατάκι»; ρώτησα.

Έφερε την παλάμη στο στόμα της που είχε ανοίξει σ' ένα πελώριο «Ω!».

—Δεν το πιστεύω! φώναξε. Κοίτα τι πήγε να σκεφτεί ο αλιτήριος!!!... Α!!!

—Λοιπόν;

Με κοίταξε συνωμοτικά.

—Κοίτα..., ξεκίνησε να λέει. Δεν είναι καθόλου σωστό...

—Ότι δεν είναι σωστό, δεν είναι, παραδέχτηκα. Αλλά εδώ έχουμε να κάνουμε με επιβίωση. Όλα τα μέσα θεμιτά.

Είχε μπει για τα καλά στον πειρασμό.

—Θα πρέπει να ντρέπεσαι που πας να με παρασύρεις, είπε γελώντας.

—Ντρέπομαι, αλλά παρηγοριέμαι όταν σκέφτομαι πως είναι για καλό σκοπό, είπα.

—Και τι θα πούμε;

—Τίποτα.

—Τίποτα; Μα θ' ανησυχήσουν μην μας συνέβη τίποτα.

—Θα πάρουμε τηλέφωνο τον μπακάλη του χωριού να τους ειδοποιήσει να μην μας περιμένουν πριν από αύριο.

—Αύριο!

—Ε, ναι...

—Η Κατερίνα θα γίνει έξαλλη που την παρατήσαμε εκεί κι εμείς γλεντάμε.

—Ποιανού ιδέα ήταν να μην έρθει μαζί μας;

Δαγκώθηκε.

—Κι αυτό το κατάλαβες;

—Εμ...

—Και το δωμάτιο; Είπαμε για μια βραδιά.

—Το τακτοποίησα ήδη.

—Α, τόσο σίγουρος!

—Ήλπιζα να σε πείσω...

—Καλά, είσαι πολύ μεγάλος αλήτης τελικά! Πολύ μεγάλος!

Σουλατσάραμε στα δρομάκια της Χώρας, καθίσαμε σ' ένα σκιερό καφενείο για καφέ και μετά πήγαμε στην παραλία φορώντας τα μαγιό που μόλις είχαμε αγοράσει. Η Χριστίνα, που συνήθως φορούσε ολόσωμα, έδειχνε κούκλα στο μπικίνι που επέμεινα να πάρει. Της το είπα.

—Χάλια είμαι, διαμαρτυρήθηκε. Σαν μπετατζής.

—Άλλες θα σκότωναν για να 'χουν το δικό σου κορμί, τη διαβεβαίωσα.

—Έχεις έναν τρόπο να λες κάτι πράγματα!...

—Την αλήθεια λέω, είπα. Είσαι ένα πολύ όμορφο κορίτσι, Χριστίνα και είναι ώρα να το συνειδητοποιήσεις κι εσύ αυτό.

—Ναι, πες με κομπλεξική τώρα...

—Κομπλεξική δεν είσαι, αλλά σου λείπει η σιγουριά. Ρίξε μια ματιά γύρω σου και δες πώς σε κοιτάνε.

Είχε κολακευτεί.

—Όμως ο Μάουρο...

—Τον έχω μην σου πω τι τον Μάουρο, γέλασα. Εγώ ξέρω πως συνοδεύω το πιο εντυπωσιακό κορίτσι στην παραλία.

—Ναι, καλά...

—Έχω πέσει σε τίποτα έξω ως τώρα;

—Άντε πάλι οι φανφάρες!

—Μα, με αναγκάζεις...

Κολυμπήσαμε, ξαπλώσαμε στον ήλιο κουβεντιάζοντας ανέμελα, κολυμπήσαμε ξανά και το μεσημέρι πήγαμε για φαγητό και πάλι στο χθεσινοβραδινό ταβερνάκι.

—Θα σου πω κάτι και μην το πάρεις πάνω σου, είπε σε μια στιγμή η Χριστίνα όπως τσακίζαμε έναν θεσπέσιο μουσακά. Από τη στιγμή που πατήσαμε το πόδι μας σ' αυτόν

τον καταραμένο τόπο είναι η πρώτη φορά που περνάω καλά. Κι εννοώ φανταστικά καλά.

—Είδες τι κάνει η ασυδοσία; γέλασα.

—Δεν μπορώ να θυμηθώ πότε ήταν η τελευταία φορά που κάποιος με φρόντισε όπως εσύ, συνέχισε. Και να σκεφτείς πως είχες κάθε λόγο και κάθε δίκιο να με αντιπαθείς με όσα σου έχω κάνει.

—Μα η αντιπάθεια ήταν από τη δική σου μεριά, είπα. Εγώ δεν σε αντιπάθησα ποτέ. Με ενόχλησε, ναι, το ότι αυθαίρετα ανακατεύσουν σε ότι δεν σε αφορούσε, αλλά όχι σε σημείο να μη θέλω να σε δω μπροστά μου.

—Αν ανακατεύτηχα ξέρεις γιατί το έκανα, είπε.

—Ναι, αλλά πάλι δεν νομιμοποιείσαι, αν το σκεφτείς...

Με κοίταξε για κάμποσο σκεφτική.

—Είσαι άνθρωπος που δίνει, είπε μετά. Και δίνεις, χωρίς να νοιάζεσαι αν θα έχεις ανταπόδοση. Αυτό όμως θα είναι μεγάλο πρόβλημα για σένα αργότερα.

—Νά που περάσαμε στην ψυχανάλυση μου, είπα χαμογελώντας.

—Αυτόν τον καιρό που είμαστε μαζί εδώ, στην κόλαση, βλέπω έναν άνθρωπο τελείως διαφορετικό απ' αυτόν που πίστευα πως ήσουν, είπε αγνοώντας το σχόλιο. Και —μπορείς να ειρωνευτείς αν θες— αλλά αυτό που βλέπω μ' αρέσει.

Άπλωσα το χέρι μου και πήρα το δικό της. Αυτή τη φορά μου το 'σφιξε.

—Κι εμένα μου αρέσει αυτό που είδα σε σένα, Χριστίνα, είπα. Αλλά μην περιμένεις να σου γράψω ποιήματα.

Γέλασε.

—Είδες; είπε. Όταν τα βρίσκεις σκούρα το γυρίζεις στο αστείο. Μα τι φοβάσαι επιτέλους, βρε αγόρι μου; Την απόρριψη;

Πιο εύστοχη παρατήρηση δύσκολο να γινόταν.

Φύγαμε από το ταβερνάκι και σουλατσάραμε και πάλι στα δρομάκια πιασμένοι από το χέρι αυτή τη φορά, σαν να ήταν αυτό το πιο φυσικό πράγμα του κόσμου. Μετά, κατεβήκαμε στην παραλία, κολυπήσαμε και κάναμε wind surf ώσπου έπεσε ο ήλιος. Ένα γρήγορο ντους στο ξενοδοχείο και πάλι έξω για φαγητό και...

—Πάμε να χορέψουμε; της προτείνω.

—Θαύμα ιδέα, επικρότησε.

—Αλλά... να 'μαστε ζηγημένοι... Δεν σε ξανακουβαλάω όπως την άλλη φορά.

Έβαλε τα γέλια.

—Πώς κάνεις, μωρέ, για ένα τόσο δα παραστράτημα;

—Είπαμε. Δεν έχει κουβάλημα.

—Σύμφωνοι.

Πήγαμε από ντίσκο σε ντίσκο, διασκεδάζοντας με την ψυχή μας. Όταν επιστρέψαμε στο δωμάτιο μας το φεγγάρι ήταν ήδη ψηλά.

—Μην ανάβεις φως, είπε η Χριστίνα. Είναι πολύ όμορφα έτσι.

Γδυθήκαμε και ξαπλώσαμε.

—Πέρασα υπέροχα σήμερα, είπε. Υ-πέ-ρο-χα!

—Να σε παρασύρω και για μια ακόμα μέρα; αστειεύτηκα.

Έβαλε τα γέλια και μου 'δωσε μια αγκωνιά.

—Πάψε, φώναξε. Είναι ο Σατανάς που μιλάει με το στόμα σου!

Ξαφνικά μ' αγκάλιασε.

—Αλήθεια, ήταν υπέροχα, είπε. Σ' ευχαριστώ.

Τα πρόσωπα μας ήταν πάρα πολύ κοντά. Κοιταχτήκαμε. Κρατούσα την αναπνοή μου... Μετά ακούμπησε το κεφάλι της στον ώμο μου κι ο κίνδυνος απομακρύνθηκε –αλλά όχι εντελώς.

—Νά γιατί κανείς δεν πρέπει να κάνει κήρυγμα στους άλλους ψιθύρισε.

Χαϊδεψα τα μαλλιά της. Η ζέστη του κορμιού της πάνω στο δικό μου ήταν μαρτύριο.

Μείναμε έτσι αρκετή ώρα, χωρίς να μιλάμε.

—Κοιμήθηκες; ψιθύρισε σε κάποια στιγμή.

—Ναι, κι ονειρεύομαι, απάντησα.

—Είναι πολύ γλυκό αυτό που λες, είπε χαμογελώντας.

Της χαϊδεψα τον ώμο.

—Κρίμα που τα πράγματα δεν είναι αλλιώς, είπε ξαφνικά.

—Ναι, κρίμα...

Σήκωσε το πρόσωπο της και με κοίταξε.

—Κατάλαβες τι θέλω να πω; ρώτησε χαμηλόφωνα.

—Ναι.

—Είσαι σίγουρος;

Τη φίλησα απαλά στο μέτωπο.

—Ναι, Χριστίνα.

Άφησε έναν αναστεναγμό κι αφέθηκε πάλι στον ώμο του.

—Ξέρω πως θα 'θελες να 'ναι άλλη αυτή τη στιγμή μαζί σου, είπε μετά.

—Αυτή που είναι μαζί μου τη στιγμή αυτή είναι εκείνη που θα ήθελα να είναι, είπα με φωνή αλλοιωμένη.

—Το λες για να με κάνεις να νιώσω καλά.

—Το λέω γιατί έτσι νιώθω.

—Το περίεργο είναι πως σε πιστεύω.

Σιγά-σιγά ο ρυθμός της αναπνοής της πήρε ν' αλλάζει. Αποκοιμιόταν. Το φεγγάρι έπαιζε με τις γραμμές του όμορφου κορμιού της. Όπως σε μια άλλη πόλη, με ένα άλλο κορίτσι...

Χαΐδεψα το μπράτσο της και κάτι μουρμούρισε μέσα στο μισούπνι. Από το παράθυρο ερχόταν το τραγούδι μιας παρέας αλλοδαπών ξενύχτηδων που περνούσε από κάτω. Ξέγνοιαστοι άνθρωποι, με ζωές ρυθμισμένες, σπίτι, δουλειά, ύπνο, έξω την Παρασκευή το βράδυ για προγραμματισμένο μεθύσι και δυο βδομάδες τον χρόνο διακοπές, κανονισμένες κι αυτές απ' τον χειμώνα. Δεν ήξερα αν έπρεπε να τους ζηλέψω τη στιγμή αυτή. Προσπάθησα να συγκεντρώσω τις σκέψεις μου, μα το μυαλό μου με ξέσερνε στο φεγγαρόφωτο και στο ζεστό κορμί της Χριστίνας.

Ναι, καμιά φορά η μοίρα μας παίζει άσχημα παιχνίδια, λες και κάποιος κει πάνω βαριέται και τραβάει σπάγκους, για να κάνει τις μαριονέτες να κινηθούν σε αντίθετη φορά.

Τι θα 'κανα τώρα; Τι μπορούσα να κάνω;

Ο θόρυβος της μηχανής μιας βάρκας από το λιμάνι με ξέσερνε σιγά-σιγά στ' ανοιχτά. Αχ και να μη γύριζα ποτέ πίσω!

Ξύπνησα στη μέση της νύχτας με την αίσθηση πως κάτι είχε αλλάξει. Την είδα καθισμένη στο πεζούλι του παραθύρου να κοιτάζει το φεγγάρι που χαμήλωνε στον δυτικό ορίζοντα. Πήγα κοντά της και την αγάλιασα από τους ώμους. Πέρασε το χέρι της γύρω από τη μέση μου. «Δυο ερωτευμένοι που ρομαντζάρουν στη φεγγαράδα» θα σκεφτόταν όποιος τύχαινε να μας δει.

—Δεν κοιμάσαι; Ψιθύρισα.

—Δεν θέλω να χάσω αυτή τη νύχτα, είπε. Κοίτα...

Το φεγγάρι κατέβαινε πίσω από τα ξάρτια των καϊκιών, μεγάλο, κόκκινο κι επιβλητικό... Ήταν ένα θέαμα να σου κόβει την ανάσα. Μείναμε να το κοιτάζουμε για ώρα, αμίλητοι. Σε μια στιγμή η Χριστίνα αναστέναξε.

—Δεν θέλω να φύγω..., ψιθύρισε. Δεν θέλω να πάω πίσω σ' αυτή την απελπισία.

Έσκυψα και φίλησα τα μαλλιά της. Στράφηκε και με κοίταξε.

—Γιατί δεν μπορούμε να κάνουμε ποτέ αυτό που θέλουμε; είπε με φωνή που μόλις ακουγόταν.

—Μπορούμε, απάντησα. Αλλά δεν είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε το αντίτιμο.

—Γιατί πρέπει πάντα να πληρώνουμε;

—Για να μην μπορούμε να κάνουμε αυτό που θέλουμε.

Γέλασε κι έγειρε το κεφάλι της στο στήθος μου.

—Έχεις πάντα απάντηση σε όλα, είπε.

Μείναμε για λίγο σιωπηλοί ν' αφουγκραζόμαστε τη νύχτα.

—Αλήθεια δεν θέλω να φύγω, μουρμούρισε.

—Ούτε κι εγώ.

—Όμως...

—Ναι.

Αναστέναξε και σηκώθηκε.

—Πάμε στο κρεβάτι; είπε.

Δεν τόλμησα ν' αστειευτώ.

Ξαπλώσαμε και πάλι αγκαλιασμένοι, σαν να το 'χαμε συμφωνήσει.

—Πες μου αν σου γίνομαι φόρτωμα, ψιθύρισε.

—Δεν το πιστεύεις αυτό που λες ελπίζω, απάντησα χαϊδεύοντας τον ώμο της.

Γέλασε.

—Δεν ξέρω... Ξύπνησα πριν και δεν ήξερα πού βρισκόμουν... Τρόμαξα να καταλάβω... Το τελευταίο πράγμα που θα περίμενα ποτέ ήταν να κοιμηθούμε εμείς οι δυο έτσι.

—Ευτυχώς που τα πράγματα δεν έρχονται πάντα όπως τα περιμένουμε, είπα.

Μου έδωσε ένα φιλί στον ώμο.

—Αυτόν τον τρόπο που έχεις να λες τα πιο όμορφα πράγματα στις πιο αναπάντεχες στιγμές δεν πρόκειται να τον συνηθίσω ποτέ, είπε.

—Ήθελα να πω...

—Ξέρω τι ήθελες να πεις, είπε μαλακά.

Η επόμενη μέρα δεν είχε τίποτα από την ευθυμία και την ξεγνοιασιά της προηγούμενης. Μπροστά μας υπήρχε το φάσμα της επιστροφής βλέπεις. Κάναμε ότι ψώνια μας είχαν ζητήσει ανόρεχτα και στις έντεκα πήραμε το λεωφορείο του γυρισμού.

Καθίσαμε κρατημένοι από το χέρι με τα δάχτυλα μπλεγμένα.

—Το τι έχουμε ν' ακούσουμε δεν λέγετε, είπε η Χριστίνα. Τι θα πούμε για δικαιολογία;

—Καμιά δικαιολογία, απάντησα. Έτσι θέλαμε, έτσι κάναμε. Δεν χρωστάμε εξηγήσεις σε κανέναν.

—Ούτε στην Κατερίνα;

—Μα δεν κάναμε κάτι κακό για ν' απολογηθούμε.

—Και τότε εγώ γιατί νιώθω έτσι; είπε.

—Γιατί εσύ είχες φτιάξει τον κόσμο αλλιώς στο κεφάλι

σου και σε σοκάρει η διαπίστωση πως δεν είναι έτσι, απάντησα.

Με κοίταξε και χαμογέλασε.

—Χαραμιζεις που δεν σπουδάζεις ψυχανάλυση, είπε.

—Έχω άδικο;

Χαμογέλασε.

—Όχι, είπε. Δεν έχεις... αλλά τώρα είμαι αλλιώς...

Έσκυφα και της έδωσα ένα φιλί στο μάγουλο.

* * *

Η υποδοχή που μας έγινε ήταν όντως αποθρευτική. Σύμπασα η οικογένεια με κάτι μούτρα ως κάτω. Ο Χαρίλαος ανέλαβε να εκφράσει το γενικό αίσθημα για λογαριασμό όλων.

—Μα τι γίνατε, βρε παιδιά; είπε. Ανησυχήσαμε. Είπαμε μην σας συνέβη κάτι.

—Δεν σας ειδοποίησε ο μπακάλης; ρώτησα.

—Μας ειδοποίησε. Αλλά τι πράγματα είναι αυτά;... Δεν το καταλαβαίνω... Δεν είμαστε όλοι μια παρέα;

—Εντάξει, θείε, του λέω. Παραστρατήσαμε. Είπαμε να πλυθούμε με σαπούνι και να κοιμηθούμε σε κρεβάτι με στρώμα κι εμείς... Παραδεχόμαστε το αμάρτημα μας. Δι-κάστε μας.

Με την Κατερίνα τα πράγματα ήταν τρισχειρότερα.

—Μια χαρά! μας έβαλε τις φωνές όταν μείναμε οι τρεις μας. Μ' αφήνετε εμένα εδώ ενέχυρο, σαν το ζώο που είμαι, κι εσείς μου γυρίζετε από 'δώ κι από κει σαν κανένα ερωτευμένο ζευγαράκι στον μήνα του μέλιτος!

—Εσύ θα βιαζόσουν να επιστρέψεις σ' αυτό το κάτεργο; της απάντησε η Χριστίνα ενοχλημένη, γιατί στο βάθος ήξερε πως η αδερφή της είχε δίκιο να νιώθει ριγμένη.

—Εγώ δεν θ' άφηνα την αδερφή μου στην Κόλαση για να περάσω καλά εγώ, ήρθε η πληρωμένη απάντηση.

—Είσαι άδικη, Κατερίνα.

—Α, μπα;! Είμαι άδικη τώρα; Για ξανασκέψου ποιος άδικεί ποιον σ' αυτή την ιστορία...

Μπήκα στη μέση.

—Η Χριστίνα δεν φταίει, είπα. Εκείνη ήθελε να γυρίσει αμέσως, εγώ την έπεισα να μείνουμε.

Η Κατερίνα στράφηκε προς το μέρος μου με τα χέρια στη μέση.

—Α, ωραία! φώναξε. Πολύ ωραία! Τώρα έχετε κάνει κόμμα εσείς οι δυο! Έκτακτα! Απόλυτη συμφωνία χαρακτήρων!

—Κατερίνα... Το παρατραβάς, είπα.

—Το παρατραβάω κιόλας! Να ζητήσω και συγγνώμη μήπως;

—Όχι από μένα, από τη Χριστίνα, που ένωθε άσχημα να μην είσαι μαζί μας, είπα.

—Ενώ εσύ... εντάξει; Δώθε πάνε οι άλλοι! Αρκεί να κάνουμε το κέφι μας...

—Εγώ, ως γνωστόν, είμαι αναίσθητος, είπα κι έφυγα στην παραλία γιατί δεν άντεχα άλλο την άθλια αυτή ατμόσφαιρα.

Όρα πολλή αργότερα η Κατερίνα ήρθε να με βρει. Από τον τρόπο που κάθισε στην άμμο δίπλα μου κατάλαβα πως δεν είχε ηρεμήσει πολύ.

—Τι έγινε στη Χώρα; με ρώτησε ξερά χωρίς να με κοιτάζει.

—Άστο καλύτερα, Κατερίνα, είπα. Θα πεις πράγματα που θα μετανιώσεις και θα πω πράγματα που θα σε πειράξουν.

Το αγνόησε.

—Έγινε κάτι με τη Χριστίνα; ρώτησε (το ίδιο πράγμα αλλιώς).

—Ναι. Πέρασαμε δυο μέρες ανθρώπινες, είπα. Αυτό έγινε.

—Κοιμηθήκατε μαζί;

—Φυσικά.

—Στο ίδιο κρεβάτι;

—Ναι.

Με κοίταξε μ' ένα βλέμμα τόσο σκοτεινό που μ' έκανε ν' ανατριχιάσω.

—Και... δεν κάνατε τίποτα;

—Κατερίνα, σύνελθε! είπα. Μιλάμε για τη Χριστίνα.

—Και η Χριστίνα βέβαια «είναι κορίτσι με αρχές», ενώ εγώ είμαι η γνωστή τσούλα.

Το άφησα αναπάντητο. Δεν περίμενε απάντηση έτσι κι αλλιώς.

—Και τι κάνατε όλες αυτές τις ώρες μαζί;

—Μιλούσαμε. Μιλήσαμε πάρα πολύ.

—Και...;

—Έχω την εντύπωση πως καταφέραμε επιτέλους να συνεννοηθούμε. Παραδέχτηκε πως το είχε παρακάνει...

—Τι μου λες!!!! Μα εσύ παιδί μου είσαι θαυματοποιός! Έκανες τη στρίγκλα αρνάκι.

—Η Χριστίνα δεν είναι παράλογη. Μπερδεμένη είναι...

Με κοίταξε με έκπληξη.

—Σου είπε για τον... Μάουρο! αναφώνησε. Δεν το πιστεύω! Δεν έχει μιλήσει ποτέ σε κανέναν γι' αυτό. Εκτός από μένα. Και τώρα...

Παρέμεινα σιωπηλός.

—Της είπες για μας; ρώτησε.

—Είσαι τρελής; Όχι βέβαια.

—Α, πάλι καλά... Γιατί έτσι που ανοίξατε τις καρδιές σας ο ένας στον άλλο δεν ξέρει κανείς τι να περιμένει.

* * *

Η νύχτα ήταν εφιαλτική. Τις άκουγα από δίπλα να λογοφέρνουν ώρες ολόκληρες. Ο εφιάλτης αυτός δεν έλεγε να τελειώσει.

Το επόμενο πρωί μάζεψα τα πράγματα μου. Μέχρι εδώ. Είχα φτάσει πια στην άκρη των ορίων μου.

Η Κατερίνα ήρθε να σταθεί στην πόρτα του κελιού καθώς τελείωνα.

—Τι κάνεις εκεί; με ρώτησε μουτρωμένη.

—Φεύγω απάντησα. Αρκετά οι διακοπές για μένα. Αρκετά.

—Δεν το λες σοβαρά;...

—Just watch me.

Γύρισε απότομα κι έφυγε. Σε λίγο ήρθε η Χριστίνα.

—Τι έγινε; έκανε. Τι λέει η Κατερίνα;

—Την κάνω, είπα. Μέχρι εδώ. Δεν υποφέρεται άλλο αυτή η κατάσταση.

—Ω, γαμώτο!...

Την κοίταξα λοξά.

—Μην τολμήσεις να πάρεις το φταιξιμο πάνω σου, είπα. Κανείς δεν φταίει. Απλά, η κατάσταση είναι πια τόσο παράλογη που δεν παίζεται...

—Η Κατερίνα νομίζει πως... πως κάτι έγινε μεταξύ μας...

Δεν μπόρεσα να μην χαμογελάσω.
—Το 'χει φαίνεται η οικογένεια, είπα. Πριν ήσουν εσύ...
τώρα...
Κούνησε το κεφάλι της.
—Θα γυρίσεις στην Αθήνα; ρώτησε.
—Το ταχύτερο δυνατόν, είπα. Χθες αν γίνεται.
—Στη... Βάσω;
—Σε κανέναν. Μέχρι να ηρεμήσω.
Με φίλησε στο μάγουλο και βγήκε.
Σε λίγο ανέβαινα στο σαράβαλο του ΚΤΕΛ. Για μια
ακόμη φορά δραπέτευα στο τίποτα.

* * *

Η ερημωμένη Αθήνα του Αυγούστου μου φάνηκε πραγματικός παράδεισος. Για δυο μέρες χαιρόμουν τη μπανιέρα του σπιτιού και το κρεβάτι μου, κατεβαίνοντας μόνο για φαγητό σ' ένα κοντινό μαγέριχο και πάλι πίσω.

Την τρίτη μέρα τηλεφώνησα στη Βάσω. Έλειπε.

Ίσως να 'ταν καλύτερα έτσι. Έπρεπε να σκεφτώ και να σκεφτώ γρήγορα –και σωστά. Τι θα 'κανα έτσι που ήρθαν τα πράγματα; Πίσω στο Παρίσι; Πώς; Με την Κατερίνα αλλού;... Γιατί δεν μου 'μενε πια η παραμικρή αμφιβολία πως κάτι παιζόταν τώρα εδώ. Αυτή η ιστορία του μυστηρίου Jean-Paul δεν μου καθόταν καλά. Θα έπρεπε κάθε ενδεχόμενο να με βρει προετοιμασμένο.

Αλλά πώς προετοιμάζεται κανείς για την Καταστροφή;

9) Επιστροφή

Η οικογένεια επέστρεψε πολύ πριν από το προκαθρισμένο. Φαίνεται πως μετά από μένα και κείνοι έφτασαν στα όρια της αντοχής τους στον «μικρό παράδεισο» του Χαρίλαου.

Τα κορίτσια φαίνονταν να τα 'χουν βρει πια μεταξύ τους και η διάθεση της Κατερίνας είχε αλλάξει —προς το καλύτερο.

—Θα 'πρεπε να ντρέπεσαι που το 'βαλες στα πόδια αφήνοντας τα γυναικόπαιδα στο έλεος του «μικρού παράδεισου», μου είπε γελώντας.

—Ακόμα και οι ήρωες έχουν όρια στην αντοχή τους, απάντησα.

Με κοίταξε μ' ένα ύφος απολογητικό.

—Μωρέ... Με συγχωρείς που φέρθηκα τόσο απαίσια, είπε.

—Το ξέχασα κιόλας.

—Αλήθεια;

—Αλήθεια.

Σωριάστηκε στο ντιβάνι μου, όπως τον παλιό, καλό καιρό.

—Τη Βάσω την είδες; ρώτησε.
—Λείπει σε διακοπές.
—Α, γιατί σκέφτηκες να τη δεις...
—Ε, πώς; Την... αρραβωνιαστικιά μου;!
Γέλασε.
—Να σου λείπουν αυτά. Τώρα ο κάθε κατεργάρης στον πάγχο του.
—Σκέφτηκες πότε θα φύγουμε; τη ρώτησα.
Την είδα να διστάζει.
—Περιμένω ένα τηλεφώνημα από τη Noëlle, είπε μετά. Είπε πως έχει να μου κάνει μια πρόταση.
«Γάμου;» πήγα να πω, αλλά συγκρατήθηκα.
—Καλά, μου λες όταν είναι να κανονίσω τα εισιτήρια, είπα.
—Από τώρα; Τα μαθήματα αρχίζουν 15 Σεπτεμβρίου.
—Α, προτιμάς να παρατείνουμε τη διαμονή με την οικογένεια;...
Γέλασε.
—Όχι, ευχαριστώ, είπε. Αλλά τι θα κάνουμε τόσο νωρίς στο Παρίσι;
—Κάτι θα βρούμε να κάνουμε.
—Ναι...
—Η Χριστίνα σου είπε τι σκοπεύει να κάνει με το μεταπτυχιακό της; ρώτησα.
Μου 'ριξε μια παιχνιδιάρικη ματιά.
—Γιατί δεν τη ρωτάς εσύ, τώρα που είσαστε όλο αγάπες και λουλούδια; με πείραξε.
—Έλεγα μήπως ήξερες εσύ...

—Ψάχνεται. Αναποφάσιστη είναι ακόμα... Τώρα που της έβγαλες την ιδέα για το δικό μας «πρόβλημα»...

—Νά που έκανα και κάτι καλό, είπα.

—Καλά, δεν χρειάζεται να μας το χτυπάς κιόλας!

—Όχι, για να ξέρουμε...

—Καλά είπαμε.

Η Χριστίνα ήταν όντως προβληματισμένη.

—Έχω τρεις επιλογές, μου είπε. Πίσω στην Ιταλία, Παρίσι ή Λονδίνο –και δεν ξέρω τι ν' αποφασίσω.

—Άσε την Ιταλία κατά μέρος, είπα.

Με κοίταξε χαμογελώντας.

—Φοβάσαι μην... ξανακυλήσω;

—Αν φοβάμαι λέει! γέλασα. Κρύος ιδρώτας με λούζει. Άσε λοιπόν την Ιταλία. Λονδίνο ή Παρίσι.

—Με έχουν δεχτεί και στα δυο, είπε. Το Λονδίνο συγκεντρώνει περισσότερες πιθανότητες, αλλά θα δυσκολευτώ λίγο με τη γλώσσα. Το Παρίσι πάλι... Δεν θέλω να είμαι στα πόδια σας...

—Βλέπω κάναμε προόδους! γέλασα.

—Άσε μας, ρε Άρη, που δεν αφήνεις τίποτα να πέσει κάτω!

* * *

Όλα φλου λοιπόν, όλα αβέβαια κι εμένα να μη με χωράει ο τόπος. Αυτό το καταραμένο προαίσθημα!...

Μια βδομάδα αργότερα το προαίσθημα επιβεβαιώθηκε με τον χειρότερο δυνατό τρόπο.

Καθόμασταν κείνο το βράδυ στο σαλόνι της θείας Ειρήνης, η Χριστίνα, η Κατερίνα κι εγώ. Από την όψη της Κα-

τερίνας κατάλαβα πως είχαμε εξελίξεις. Μ' έζωσαν τα φίδια.

—Μου τηλεφώνησε σήμερα το πρωί η Noëlle, είπε ξαφνικά η Κατερίνα.

Τα βλέμματα και των δυο μας στράφηκαν πάνω της.

—Δέχτηκε την έδρα που της προσέφεραν στο πανεπιστήμιο της Λυών, μας εξήγησε φανερά ταραγμένη.

Το στομάχι μου δέθηκε κόμπος.

—Μου ζήτησε να πάω μαζί της, συνέχισε η Κατερίνα χωρίς να μας κοιτάζει.

Η Χριστίνα έστρεψε τα μάτια της πάνω μου. Προσπάθησα να παραμείνω ψύχραιμος.

—Τι της είπες; ρώτησα.

—Ότι θα το σκεφτώ.

Άρχισε να μας εξηγεί τα αδιαμφισβήτητα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας κίνησης. Με το ζόρι την άκουγα. Ήξερα ήδη πως είχε αποφασίσει.

—Το μόνο που μ' απασχολεί είσαι εσύ, βρε Άρη μου, κατέληξε. Πώς θα κρατήσεις μόνος σου το διαμέρισμα;

—Δεν είναι πρόβλημα, κατάφερα να ψελλίσω. Μπορώ να ψάξω για κάτι άλλο, πιο οικονομικό...

—Μα αυτό ήταν το δικό μας, ανέκραξε η Κατερίνα. Ήταν μεγάλη ευκαιρία! Και το ξέρεις πόσο δύσκολο είναι να βρει κανείς κάτι ανθρώπινο στο Παρίσι, που να μην βρίσκεται στο διαόλου τη μάνα!

—Μην σ' απασχολεί αυτό, μουρμούρισα. Εσύ να επικεντρωθείς σ' αυτό που είναι καλύτερο για σένα.

—Δεν το συζητάω... Η Λυών είναι τεράστια ευκαιρία, είπε η Κατερίνα. Αλλά... δεν πρόκειται να σ' αφήσω έτσι, σύζυλο. Δεν μου πάει.

—Είπαμε, ό,τι είναι καλύτερο για σένα...

Ξαφνικά η Κατερίνα στράφηκε στη Χριστίνα.

—Γιατί δεν πας εσύ; της κάνει. Μια σκοτούρα λιγότερη κι έτσι βολευόμαστε όλοι μια χαρά.

Η Χριστίνα με κοίταξε αμήχανα.

—Δεν ξέρω..., ξεκίνησε να λέει.

—Τι δεν ξέρεις; την έκοψε η Κατερίνα. Αφού το σκεφτόσουν έτσι κι αλλιώς, για το μεταπτυχιακό. Ορίστε! Διαμέρισμα έτοιμο, μέσα στο κέντρο του Παρισιού. Πού θα βρεις τέτοια τύχη;

—Βρείτε τα, μουρμούρισα και σηκώθηκα. Εγώ πάω μια βόλτα.

Γύριζα ώρες μέσα στους δρόμους της Αθήνας χωρίς να ξέρω πού πηγαίνω. Ήμουν τελείως ανίκανος να σκεφτώ οτιδήποτε. Πέρασα από το παλιό μας σχολείο, το σπίτι της Βάσως, εκείνο της Μυρτώς, από το καφεενεδάκι των απομάχων... Όλα κλειστά, σκυθρωπά και σιωπηλά. Γύρισα στο σπίτι λίγο πριν χαράξει κι έπεσα για ύπνο με τα ρούχα.

Η Χριστίνα ήρθε να με δει την επομένη το απόγευμα.

—Θέλω να σε ρωτήσω κάτι, αλλά θέλω να μου πεις αλήθεια, είπε.

—Εντάξει.

—Αν... λέω «αν»... αποφάσιζα για Παρίσι, θα σε πείραζε;

Την κοίταξα για λίγο σκεπτικός.

—Αντίθετα, Χριστίνα, είπα τέλος. Θα μου 'κανε χαρά.

—Αλήθεια μου λες;

—Αλήθεια.

Ήρθε να καθίσει δίπλα μου στο ντιβάνι. Ακούμπησε σε μια αδέξια κίνηση το χέρι της στο γόνατο μου.

—Σε πείραξε, ε;

Αν της έλεγα ψέματα θα το καταλάβαινε.

—Ναι, είπα. Αλλά θα περάσει.

—Είναι πάρα πολύ μεγάλη ευκαιρία για κείνη.

—Το ξέρω και το καταλαβαίνω απόλυτα.

Σηκώθηκε.

—Θα σου πω αύριο, είτε πηγαίνοντας προς την πόρτα.
Εντάξει;

—Εντάξει, Χριστίνα.

* * *

Η Σουλβί κι ο Μωρίς μας υποδέχτηκαν μ' ανοιχτές αγκάλες.

—Les bienvenus! ανέκραξε η πατρόνα ρίχνοντας λοξές ματιές γεμάτες απορία στη Χριστίνα.

Έκανα τις συστάσεις.

—Ah, la sœur! είπε η Σουλβί μ' ένα πλατύ χαμόγελο.
Quel joli spécimen! Et... notre petite?

—Notre petite sera à Lyon, απάντησα δίνοντάς της μια συνοπτική περιγραφή της κατάστασης.

—À Lyon alors! είπε η Σουλβί και μου 'δωσε το κλειδί του διαμερίσματος.

Η Χριστίνα ενθουσιάστηκε.

—Είναι υπέροχο! φώναξε. Το φτιάξατε κουκλί! Και τι καταπληκτική θέα! Θεέ μου, δεν το πιστεύω πως είμαι στο Παρίσι!

Το μάτι της έπεσε στο κρεβάτι.

—Μην σ' απασχολεί, βιάστηκα να την καθησυχάσω.
Όλο δικό σου. Εγώ στον καναπέ.

Χαμογέλασε.

—Έτσι κοιμόσασταν με την Κατερίνα; ρώτησε περιπαιχτικά. Εκείνη στο κρεβάτι κι εσύ στον καναπέ;

Ξεροκατάπια.

—Όχι ακριβώς...

—Τότε πού είναι το πρόβλημα; γέλασε η Χριστίνα. Ξεχνάς τις οργιαστικές βραδιές μας στη Νάξο;

—Άλλο για δυο βραδιές κι άλλο συνέχεια...

Με κοίταξε συνοφρυωμένη.

—Α, αν δεν βολέυεσαι εσύ είναι άλλο ζήτημα, είπε.

Σήκωσα τα μάτια στο ταβάνι.

—Για σένα το λέω, είπα.

—Σε σχέση με κείνο το τσουρούτικο κρεβάτι στη Νάξο τούτο εδώ είναι βασιλική παστάδα, είπε. Μη λες κουταμάρες. Θα μπορούμε να μιλάμε όσο θέλουμε πριν αποκοιμηθούμε χωρίς να φωνάζουμε σαν τους τελάληδες. Μ' αρέσει να κοιμάμαι με συντροφιά.

—Καλά, θα δούμε...

Κείνο το βράδυ κοιμηθήκαμε αδέξια, χωρίς να αγγιχτούμε, παραζαλισμένοι ακόμα από το ταξίδι και την απότομη εναλλαγή των παραστάσεων.

Οι μέρες που ακολούθησαν ήταν γεμάτες. Διαδικασίες εγγραφής στο πανεπιστήμιο, γραφειοκρατίες, πρακτικά θέματα που έπρεπε να ρυθμιστούν, αλλά κι ατελείωτες περιπλανήσεις στην πόλη και τις προκυμαίες του Σηκουάνα, χάζεμα στους πάγκους των υπαίθριων bouquinistes, επισκέψεις σε καφέ, μουσεία κι αξιοθέατα, σε μια προσπάθεια εισαγωγής της Χριστίνας στο κλίμα της παρισινής ζωής. Και τα πήγε περίφημα. Κανένα απολύτως πρόβλημα προσαρμογής, κανένα παράπονο, καμιά γκρίνια. Ήταν η ιδανική σύντροφος και συγκάτοικος. Αλλά... δεν ήταν η Κατερίνα.

Τα Σαββατοκύριακα δουλεύαμε στις Σουλβί, όπως με την Κατερίνα, και πολύ γρήγορα η Χριστίνα κατάφερε ν' αποκτήσει την εμπιστοσύνη και τη συμπάθεια των αφεντικών. Ούτε με τη γλώσσα είχε πρόβλημα, μιας και τα γαλλικά της ήταν άψογα, αν εξαιρέσει κανείς τις ιταλικές εκφράσεις που φυσιολογικά της ξέφευγαν κάπου-κάπου.

Όλα δηλαδή ήταν μια χαρά, αλλά... κάτι έλειπε. Η σκιά της Κατερίνας ήταν πιο βαριά απ' όσο φανταζόμουν.

—Σου λείπει, ε; μου είπε ξαφνικά ένα βράδυ που είχαμε πέσει για ύπνο.

—Να πω το αντίθετο θα 'λεγα ψέματα, παραδέχτηκα.

—Τουλάχιστον ξέρουμε πως είναι καλά κι ευχαριστημένη, είπε.

—Ναι, αυτό είναι το πιο σημαντικό.

—Και η Βάσω; Πότε έρχεται;

Μέσα στην αναμπουμπούλα η Βάσω είχε ξεχαστεί. Και μαζί της ολόκληρη η μηχανή που είχαμε στήσει.

—Νομίζω πως αποφάσισε να δουλέψει τη διατριβή της στην Αθήνα, είπα.

—«Νομίζεις»;

Ξεροκατάπια.

—Αυτό τουλάχιστον μου είπε την τελευταία φορά που ειδωθήκαμε, είπα.

Ανασηκώθηκε στον αγκώνα και με κοίταξε με ανησυχία.

—Συνέβη κάτι και δεν μου το λες; ρώτησε.

—Μα, όχι... Τι να συμβεί;

—Μήπως ο ερχομός μου εδώ...; Μήπως είχατε κάνει άλλα σχέδια;...

—Μη λες κουταμάρες, είπα. Το σκεφτόταν από καιρό

να δει μήπως έβρισκε μια θέση σε κάποιο ιδιωτικό σχολείο στην Αθήνα...

—Αλλά δεν σου γράφει;

—Ε, αρχή της χρονιάς... Ξέρεις πώς είναι... Όλοι τρέχουν...

Με κοίταξε για λίγο σκεφτική.

—Αν συνέβαινε κάτι θα μου το 'λεγες; ρώτησε.

—Αν ερχόταν η κουβέντα...

Γέλασε και μου 'δωσε μια σπρωξιά με το χέρι.

—Το 'χεις σε κακό ν' απαντάς ευθέως, είπε. Αδύνατον να σε στριμώξει κανείς!

—Μα τώρα... Κάνεις κάτι ερωτήσεις...

—Και παίρνω την απάντηση που μου αξίζει.

Άπλωσα το χέρι μου και της χάρειψα τον ώμο. Ήταν μαρτύριο να κοιμάσαι με μια τέτοια κοπέλα χωρίς να την αγγίζεις.

—Θυμάσαι τι με είχες ρωτήσει κείνο το βράδυ στη Νάξο; ρώτησα.

—Σε είχα ρωτήσει τόσα πολλά...

—Αν ήθελα να ήταν άλλη στη θέση σου.

Με κοίταξε και χαμογέλασε.

—Ναι, είπε χαμηλόφωνα. Και θυμάμαι τι μου είχες πει.

Την αγκάλιασα σε μια αυθόρμητη κίνηση, χωρίς να το σκεφτώ. Το κορμί της κόλλησε πάνω μου... Κοιταχτήχαμε.

Ακούμπησα τα χείλη μου απαλά στα δικά της.

—Αυτό..., ψιθύρισα.

Έκλεισε τα μάτια της... Μόλις τότε συνειδητοποίησα τι είχα κάνει. Πανικοβλήθηκα.

—Μη φύγεις, ψιθύρισε σαν να το διαισθάνθηκε.

Τη φίλησα ξανά...

Μου το ανταπέδωσε.

Φιληθήκαμε ξανά και ξανά... Με όλο μεγαλύτερο πάθος... Η κοιλιά της κόλλησε απαιτητικά στη στύση μου... Η ανάσα της έβγαινε κοφτή... λαχανιασμένη...

—Τώρα..., ψιθύρισε στο αυτί μου. Τώρα!...

Βρεθήκαμε να κάνουμε έρωτα σαν λυσσασμένα θηρία. Ήταν ένας φοβερός ανεμοστρόβιλος πάθους που μας άρπαξε και μας ταξίδεψε σε μέρη που κανείς από τους δυο μας δεν είχε βρεθεί ως τότε. Όταν ήρθε η τελική έκρηξη της λαγνείας είχαμε ξεπεράσει προ πολλού τα όρια του κόσμου τούτου.

—Θεέ μου, τι κάναμε! ψιθύρισε η Χριστίνα χωμένη στην αγκαλιά μου όταν όλα τελείωσαν. Τι κάναμε!

Τη φίλησα αντί γι' απάντηση... ξανά και ξανά...

—Κάναμε αυτό που θέλαμε από καιρό, Χριστίνα.

—Από κείνες τις μαγικές νύχτες στη Νάξο.

—Ναι...

—Η Κατερίνα το είχε δει πριν από μας...

Η Κατερίνα πάλι!

Έτρεξα το χέρι μου στο υπέροχο κορμί της.

—Θυμάσαι που σου είχα πει πόσο όμορφη σε βρίσκω; ρώτησα.

—Ναι...

—Έκανα λάθος. Είσαι απείρως ομορφότερη τώρα που σε κρατάω στην αγκαλιά μου.

—Είχα να κάνω έρωτα πάρα πολύ καιρό...

Χαϊδέψα τα μεγάλα της στήθη. Οι ωρεόλες της ήταν τεράστιες... οι ρώγες μεγάλες και σκληρές... σαν νέγρας.

—Μη..., βόγκηξε. Με ερεθίζεις...

Πήρα τις ρώγες μια-μια στο στόμα μου και τις βύζαξα με βουλιμία. Μετά κατέβηκα στο σκληρό στομάχι... στην κοιλιά... στη δασωμένη λόχμη...

—Μη..., φώναξε με φωνή αλλοιωμένη. Μη...

Αλλά κανείς μας δεν ήθελε, ούτε και μπορούσε να σταματήσει. Την ένιωσα να έρχεται σε οργασμό κάτω από τη γλώσσα μου ξανά και ξανά...

Μπήκα μέσα της με δύναμη κι άφησε μια κραυγή ηδονής ενώ τα νύχια της όργωναν την πλάτη μου.

Κάναμε έρωτα όλη τη νύχτα, σαν να μην είχαμε κάνει έρωτα ποτέ πριν. Αποκοιμήθηκε εξουθενωμένη στην αγκαλιά μου με το πρώτο θαμπό φως της ημέρας.

Περάσαμε όλη τη μέρα στο κρεβάτι σπρώχνοντας τα κορμιά μας στο έσχατο όριο της αντοχής τους. Κάναμε έρωτα και δεν χορταίναμε. Σαν τον αλκοολικό που όσο διψάει τόσο πίνει κι όσο πίνει τόσο διψάει.

Το βράδυ μόνο αποφασίσαμε να κατεβούμε στις Συλβί για φαγητό.

—Tu as l'air d'un chat qui vient de bouffer le vase de miel tout entier, μου σφύριξε εκείνη στο αυτί καθώς με σερβίριζε.

Κοίταξα τη Χριστίνα απέναντί μου. Το πρόσωπο της έλαμπε σαν να φωτιζόταν από ένα εσωτερικό φως. Ποτέ δεν την είχα δει τόσο όμορφη. Της το είπα.

—Ίσως επειδή είμαι τόσο ευτυχισμένη, είπε κοκκινίζοντας. Ξέρω πως δεν θα 'πρεπε, αλλά είμαι.

—Καιμιά φορά η μοίρα αποφασίζει για μας χωρίς να μας ρωτήσει, είπα.

Άπλωσε το χέρι της και πήρε το δικό μου πάνω στο τραπέζι.

—Δεν φανταζόμουν ποτέ πως ο έρωτας μπορούσε να είναι έτσι, ψιθύρισε.

—Μόνο έτσι πρέπει να είναι.

—Δεν ξέρω... Είναι πολύ δυνατό για να το αντέξει κανείς... Σε φοβίζει...

—Φοβάσαι εσύ;

Έκανε «ναι» με το κεφάλι.

—Γιατί;

—Γιατί είναι κάτι που δεν ελέγχεται...

Φάγαμε σαν λύκοι, τιμήσαμε το *beaujolais* του Μωρίς κι ανεβήκαμε πάλι πάνω.

Γδυθήκαμε χωρίς ν' ανάψουμε φως κι αγκαλιαστήκαμε με λαχτάρα.

—Η χθεσινή νύχτα και η σημερινή μέρα ήταν μαγικές, είπε φιλώντας με.

—Και η νύχτα τούτη;

—Παραμυθένια! αναστέναξε.

Φιληθήκαμε μπρος στο παράθυρο λουσμμένοι στο φως του φεγγαριού. Το φεγγάρι τελικά έπαιζε πολύ σπουδαίο ρόλο στην ιστορία αυτή.

Η επαφή του γυμνού της κορμιού πάνω στο δικό μου με τρέλαινε. Ήταν μια επαφή τόσο αλλιώτικη απ' αυτή της Κατερίνας! Αλλά και οι χαρακτήρες τους μήπως δεν ήταν τόσο διαφορετικοί; Ίσως πάλι να ήταν το αδιανόητο της όλης κατάστασης που λειτουργούσε σαν αφροδισιακό. Ερωτική σχέση με τις δυο πρώτες ξαδέρφες μου, όπου με τη μια επικρατούσε αυτό που οι αισθαντικοί τροβαδούροι εξυμνούν σαν την απόλυτη αγάπη και με την άλλη ο πιο αχαλίνωτος πόθος, όμως μαζί με κάτι άλλο που, για την ώρα, παρέμενε ακαθόριστο και μυστηριακό!

Είχα μείνει κατάπληκτος με τον τρόπο που η Χριστίνα αντιδρούσε στην αλλοπρόσαλλη αυτή εξέλιξη που είχαν πάρει τα πράγματα. Ο τελευταίος άνθρωπος που θα περίμενα να παραδοθεί τόσο ολοκληρωτικά κι απόλυτα στο μεθύσι της ηδονής ήταν εκείνη. Και μάλιστα με... μένα! Έναν άνθρωπο που, εκτός από το ταμπού της στενής συγγένειας, αντιπαθούσε, μάλλον απροκάλυπτα, πριν μόλις λίγο καιρό! Πώς έγινε το θαύμα και η καταπιεσμένη της σεξουαλικότητα υπερίσχυσε του συντηρητικού της χαρακτήρα και της αστικής ανατροφής; Και τι θα γινόταν όταν περνούσε η πρώτη παραζάλη κι άνοιγε τα μάτια της σε μια πραγματικότητα που για κείνη θα 'πρεπε να είναι φρικιαστική; Τι θα γινόταν αύριο το πρωί, στο φως της ημέρας, όταν ξυπνούσαμε μαζί στο λεηλατημένο κρεβάτι;

* * *

Την είδα να μου χαμογελάει και ήταν το ίδιο όμορφη όπως την προηγούμενη βραδιά που κατεβήκαμε στις Σουλβί για φαγητό.

—Καλημέρα, είπε με απαλή φωνή.

Ο ήλιος ζωγράφιζε εικόνες στο γυμνό κορμί της δεν έκανε καμιά προσπάθεια να σκεπαστεί.

—Δεν το ονειρεύτηκα λοιπόν; ψιθύρισα.

Χαμογέλασε.

—Όχι.

Την τράβηξα κοντά μου και την αγκάλιασα σφιχτά.

—Δόξα τον διάολο, μουρμούρισα φιλώντας τον ταλαιπωρημένο λαιμό της.

Κατεβήκαμε στις Σουλβί για καφέ και κρουασάν.

—Ça va les amoureux? φώναξε ο Μωρίς από τον πάγκο του (όπως τότε, με την Κατερίνα).

—Bonjour patron.

Η Χριστίνα έσκυψε προς το μέρος μου αλαφιασμένη.
—Δεν το ξέρουν πως είμαστε ξαδέρφια; ρώτησε.
—Όχι.
—Ούτε για την Κατερίνα;
—Δεν θυμάμαι... Αλλά λίγο θα τους ένοιαζε. Εδώ η νο-
οτροπία είναι διαφορετική.
—Στην Ιταλία θα μας είχαν σταυρώσει, είπε.
—Ευτυχώς που εδώ δεν είναι Ιταλία, χαμογέλασα.
—Εμείς όμως;...
—Εμείς, τι;
—Το ξέρουμε. Δεν είναι δυνατόν να το αγνοήσουμε.
Την κοίταξα και χαμογέλασα.
—Πες μου κάτι, Χριστίνα, είπα. Πώς νιώθεις σήμερα;
Τώρα;
—Είναι δύσκολο να το περιγράψω. Δεν θυμάμαι να έχω
νιώσει άλλοτε τόσο καλά.
Πήρα το χέρι της στο δικό μου.
—Κι εγώ το ίδιο, είπα. Δεν είναι αυτό αρκετό;
—Ίσως να είναι, παραδέχτηκε. Για τη στιγμή που ζού-
με. Αλλά...
—Τότε ας ζήσουμε τη στιγμή. Μια μέρα τη φορά.
Με κοίταξε στα μάτια και χαμογέλασε.
—Τι βολική φιλοσοφία! είπε.
—Μια εναλλακτική λύση θα ήταν να ξεχάσουμε ό,τι
έγινε και να επιστρέψουμε στη «νομιμότητα», είπα.
—Όχι, είπε γελώντας σφίγγοντας μου το χέρι. Του-
λάχιστον όχι ακόμη... Αργότερα ίσως...
—Τότε, μέχρι να έρθει αυτό το «αργότερα», ας χαρούμε
αυτό που έχουμε τώρα, είπα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Αν έβλεπα την Κατερίνα τώρα θα πέθαινα από ντροπή, είπε. Μετά απ' όλα τα κηρύγματα ηθικολογίας που της έκανα!...

—Γι' αυτό δεν πρέπει να βιάζεται κανείς να κρίνει.

—Μη στρίβεις το μαχαίρι στην πληγή...

* * *

Τούτη εδώ η σχέση ήταν πολύ διαφορετική από κείνη που είχαμε με την Κατερίνα. Αλλά ποια σχέση θα μπορούσε ποτέ να μοιάζει με κείνη; Η Χριστίνα είχε πολύ πιο ήπιο χαρακτήρα, αλλά ήταν συγχρόνως και πολύ πιο εκδηλωτική από τη μικρή της αδερφή σε ότι αφορούσε στα μύχια συναισθήματα της. Επίσης δεν της άρεσε ν' αρπάζεται για ψύλλου πήδημα —κάτι που η Κατερίνα δεν μπορούσε να ζήσει χωρίς. Και ήταν ασύγκριτα πιο ντόμπρα. Ήξερες πως αυτό που έλεγε η Χριστίνα ήταν αυτό ακριβώς που σκεφτόταν. Δεν κρατούσε τίποτα κρυμμένο κι αυτό έκανε τη ζωή μαζί της πολύ πιο εύκολη.

Δεν ξέρω τι ένιωθε για μένα, πέρα από τη φυσική έλξη που ήταν κοινή και για τους δυο μας, κι αμφιβάλλω αν το 'ξερε και η ίδια. Δεν χρησιμοποιούσαμε γλυκόλογα ή τρυφερές προσφωνήσεις στις κουβέντες μας, αλλά μπορούσε ξαφνικά να μ' αγκαλιάσει και να με φιλήσει στη μέση του δρόμου —έτσι, χωρίς λόγο.

Και βέβαια... αποφεύγαμε, όπως ο διάολος το λιβάνι, να μιλάμε για το αύριο.

—Ζούμε λίγο όπως στα παλιά μαυρόασπρα φιλμ, μου είπε μια μέρα γελώντας. Το αγόρι και το κορίτσι στο ονειρεμένο Παρίσι.

—Αδέχαροι, αλλά ερωτευμένοι, είπα.

Με κοίταξε χαμογελώντας.

—Είμαστε ερωτευμένοι; ρώτησε περιπαιχτικά.

—Αν πούμε πως δεν είμαστε πώς αλλιώς θα μας χαρακτηρίζεις; είπα.

Έκανε πως το σκέφτεται.

—Έχουμε μια σχέση πάθους, πρότεινε.

—Πάθους ερωτικού, συμπλήρωσα. Άρα...;

—Α, έτσι πάει;

—Ας το πιάσουμε αλλιώς, πρότεινα. Αν αύριο ξυπνούσαμε και δεν ήμασταν μαζί, πώς θα σου φαινόταν;

—Φριχτό.

—Το ίδιο και για μένα. Οπότε...;

—Να σου δώσω εγώ μια άλλη παραλλαγή, είπε. Αν αύριο ξυπνούσαμε κι αποφασίζαμε πως τέρμα οι... χμμ... ερωτικές ατασθαλίες... Πώς θα σου φαινόταν;

—Φριχτό, ομολόγησα.

—Αλλά... θα έφευγες;

Ήταν μια πολύ εύστοχη ερώτηση και ήμουν ο πρώτος που ξαφνιαζόταν από την απάντηση που αυθόρμητα έδωσα.

—Όχι, είπα. Δεν θα 'θελα να σε χάσω.

—Αλλά, είπαμε... όχι hunky punky.

—Είπαμε... Όχι, θα έμενα ελπίζοντας μια μέρα να έρθεις πάλι στα συγκαλά σου, γέλασα.

—Είδες λοιπόν; είπε θριαμβευτικά. Άρα δεν είμαστε ερωτευμένοι. Απλά σεξουαλικά εξαρτημένοι!

—Οπότε μπορούμε να κοιμόμαστε ήσυχοι. Ουδείς κίνδυνος!

—Εμ, τι προσπαθώ να σου πω τόση ώρα; γέλασε.

Φιληθήχαμε.

—Έτσι δεν είναι; ψιθύρισε όταν τα χείλη μας χώρισαν.

—Ακριβώς έτσι... Μην ανησυχείς.

* * *

Φυσικά τη γνώρισα στους Χρονίδηδες που φάνηκαν να ξαφνιάζονται.

—Τι έγινε, ρε μεγάλε, χωρίσατε με την Κατερίνα; με ρώτησε ο Φάνης κάποια στιγμή που βρεθήκαμε οι δυο μας.

—Όχι, τα μάσησα. Η Κατερίνα συνεχίζει στη Λυών με τη Noëlle. Η Χριστίνα είναι αδερφή της.

—Μη μου πεις ότι... και τις δυο, ρε τεράστιε! ανέκραξε ο συνοικιακός γαμίκουλας.

—Σε καμιά περίπτωση, τον έκοψα. Το κορίτσι είναι λογοδοσμένο στη Φλωρεντία.

—Ναι, αλλά διακρίνω μια άλφα οικειότητα εδώ..., επέμεινε ο Φάνης.

—Και είναι φυσικό, αφού είμαστε φίλοι παιδιόθεν, είπα.

Η Μαρία πάλι ήταν πιο επιφυλακτική και απείρως πιο δύσπιστη. Με ρώτησε και κείνη για την Κατερίνα και πήρε την ίδια προκατασκευασμένη απάντηση. Είχε τη λεπτότητα να μην επιμείνει, αλλά κατάλαβα πως δεν είχε πιστέψει λέξη απ' όσα είχα πει.

* * *

Μια μέρα που περιδιαβαίναμε στις αποβάθρες της *Rive Gauche* η Χριστίνα μου άνοιξε μια περίεργη κουβέντα.

—Θυμάσαι, τότε στη Νάξο, τη βραδιά που ήμουν τύφλα και με κουβάλησες σπίτι; ρώτησε.

—Μα ξεχνιούνται αυτά; γέλασα.

—Προσπαθούσα να σε πείσω να με πας στη θάλασσα... Το θυμάσαι;

—Απορώ πώς εσύ το θυμάσαι, είπα γελώντας.

Χαμογέλασε αμήχανα.

- Ξέρεις γιατί;
- Γιατί ήσουν λιώμα και δεν ήξερες τι σου γινόταν;
- Ήθελα να μου κάνεις έρωτα στο κύμα, είπε. Δεν ξέρω πώς μου καρφώθηκε στο μυαλό, αλλά μόνο αυτό μπορούσα να σκεφτώ.
- Χμμ... Κρίμα που δεν έπιασε, αστειεύτηκα.
- Αν έπιανε θα έλεγα μετά στην Κατερίνα τι είχε συμβεί, είπε με το πρόσωπο σκοτεινιασμένο. Θα της αποδείκνυα έτσι πόσο σκάρτος είσαι και θα την ανάγκαζα ν' απαγκιστρωθεί από σένα. Γιατί ήμουν σίγουρη τότε πως είχατε σχέση.
- Διαβολικό μου ακούγεται, είπα.
- Ντρέπομαι γι' αυτό, είπε κοιτάζοντας αλλού. Ήθελα όμως να σου το πω.
- Την αγκάλιασα και την τράβηξα κοντά μου.
- Έκανες αυτό που νόμιζες σωστό, είπα. Και το να κάνεις τέτοια θυσία για «να σώσεις» την αδερφή σου δείχνει αλτρουισμό.
- Μου έριξε μια φευγαλέα ματιά.
- Δεν ήταν αλτρουισμός, είπε. Ζήλευα. Σας έβλεπα να είσατε τόσο κοντά, τόσο αγαπημένοι και σύγκρινα αυτό που τότε πίστευα πως ήταν σχέση μ' αυτό που είχα εγώ και τρελαινόμουν. Αυτά βέβαια όλα τα συνειδητοποίησα κατόπιν εορτής.
- Κούνησα το κεφάλι μου. Η σχέση με την Κατερίνα... Έγραφε μια φορά τη βδομάδα, απρόσωπα γράμματα που απευθύνονταν και στους δυο μας...
- Η Χριστίνα πρόσεξε την απότομη αλλαγή στη διάθεση μου.
- Σε πείραξε που σου το είπα; ρώτησε.

—Όχι, αντίθετα... Καλά έκανες... Και δεν σε κρίνω καθόλου γι' αυτό. Σκεφτόμουν μόνο πώς έρχονται καμιά φορά τα πράγματα...

Πέρασε το χέρι της γύρω από τη μέση μου.

—Μ' αρέσει που ήρθαν όπως ήρθαν, είπε.

Τη φίλησα.

—«Typical lovers of Paris!», ακούσαμε να σχολιάζει ένα χοντρό ζευγάρι μεσόκοπων Αμερικάνων τουριστών που πέρασαν δίπλα μας.

* * *

Ένα από τα ελάχιστα κοινά σημεία που είχαν οι αδερφές ήταν τα ωραία τους πόδια. Μακριά, γεμάτα, καλλιγράμμα, θεσπέσια πόδια! Τα πόδια της Χριστίνας με ξετρέλαιναν. Μου άρεσε να τα χαϊδεύω και να τα φιλώ σε όλο το μήκος και το πλάτος τους ώρες ολόκληρες. Αυτό την έφερνε πάντα στο αμήν αν το παρατραβούσα κι ο οργανισμός ήταν αναπόφευκτος (η Κατερίνα αντίθετα εκνευριζόταν). Οι μηροί και το στήθος της ήταν από τα πιο ευαίσθητα κι ερωτογενή σημεία της ανατομίας της, κάτι που εκμεταλλευόμουν ασύστολα.

—Γιατί το κάνεις αυτό; βόγκηξε ένα βράδυ που επιδιόμουν στο αγαπημένο μου σπορ. Θες να με ξεκάνεις;

—Ακριβώς αυτό! ψιθύρισα στο αυτί της χωρίς να σταματήσω να τη χαϊδεύω.

—Είσαι αδίστακτος! γέλασε πνιχτά. Αδίστακτος! Βρήκες το αδύνατο σημείο μου και με παιδεύεις...

—Όλο σου το κορμί είναι το αδύνατο σου σημείο, είπα.

—Τώρα με λες νυμφομανή;...

—Όχι ακόμα, αλλά αν το δουλέψουμε λίγο...

Ξέσπασε σε γέλια, μ' αγκάλιασε και με τράβηξε κοντά της.

—Είναι φοβερό αυτό που συμβαίνει, είπε. Φοβερό! Θέλω συνέχεια να κάνω έρωτα μαζί σου... Με αγγίζεις και τρελαίνομαι... Πώς το κάνεις αυτό;

—Μήπως επειδή κι εγώ τρελαίνομαι να σ' αγγίζω; είπα.

Πήρε το πρόσωπο μου ανάμεσα στις παλάμες της και με κοίταξε στα μάτια.

—Αλήθεια; ψιθύρισε. Σ' αρέσω τόσο πολύ αλήθεια;

—Αλήθεια, απάντησα.

Με φίλησε.

—Δεν ήξερα πώς είναι να σε θέλουν μέχρι που βρεθήκαμε μαζί, είπε χαμηλόφωνα. Ούτε και πώς είναι να θέλεις κάποιον τόσο πολύ. Είχα αρχίσει να πιστεύω πως είμαι ψυχρή.

—Ψυχρή!... Εσύ;!!!

—Μέχρι τώρα...

—Ίσως επειδή είμαστε συμβατοί...

—Ναι... Ίσως...

—Δεν ακούγεσαι και πολύ σίγουρη...

—Δεν ξέρω... Δεν ξέρω τι είναι... Υπάρχουν στιγμές που νιώθω πως χρησιμοποιούμε λάθος λέξεις...

—Ίσως επειδή οι σωστές μας τρομάζουν;

Με κοίταξε σκεπτική.

—Ίσως... Δηλαδή, ναι... Είναι στιγμές που άλλα θέλω να σου πω κι άλλα σου λέω.

—Κι εγώ το ίδιο.

—Γιατί;

—Για τον ίδιο λόγο που το κάνεις κι εσύ.

—Για να μην... να μην δεθούμε;

Έκανα «ναι» με το κεφάλι.

—Μα αυτό... αυτό που έχουμε... και δεν εννοώ μόνο το κρεβάτι... δεν είναι δέσιμο; Όταν λείπεις και σε περιμένω να γυρίσεις δεν είναι το μυαλό μου συνεχώς σε σένα; Όταν περπατάμε στον δρόμο πιασμένοι από το χέρι δεν νιώθω σαν να μην πατάω στο χώμα; Όταν μ' αγκαλιάζεις δεν θέλω να πεθάνω από ευτυχία; Όταν με χαϊδεύεις δεν νιώθω πως ο κόσμος όλος είναι δικός μου; Όταν μου μιλάς απαλά πριν αποκοιμηθώ δεν σκέφτομαι πως είμαι η πιο τυχερή γυναίκα στον κόσμο; Δεν είναι δέσιμο αυτό;

—Όμως λείπουν οι λέξεις, είπα.

Ακούμπησε τα δάχτυλά της στα χείλη μου.

—Είναι καλύτερα έτσι, ψιθύρισε. Για τώρα.

Την πήρα στην αγκαλιά μου και φιληθήκαμε.

—Έχω κι άλλη μια εκμυστήρευση να σου κάνω, είπε.

—Ωχ!

Γέλασε.

—Δεν είναι τίποτα το φοβερό, μην ανησυχείς. Να σου πω;...

—Πες μου.

—Την πρώτη φορά που... χμ... βρεθήκαμε έτσι... είπα μέσα μου πως θα ήταν η πρώτη και η τελευταία. Το ήθελα να συμβεί... Δεν ξέρω γιατί... Ίσως περιέργεια... Πες το διαστροφή αν θες... αλλά το ήθελα πολύ. Για μια φορά όμως. Μετά... τέλος. Και ιδού τ' αποτελέσματα!

—Ήθελες να δώσεις τέλος για τον... γνωστό λόγο;

Δίστασε λίγο.

—Κυρίως γι' αυτό, είπε. Που για μένα ήταν κι εξακολουθεί να είναι κάτι το αδιανόητο. Αλλά κι επειδή δεν ήθελα να είμαι, για μια ακόμη φορά, η «άλλη γυναίκα».

Την κοίταξα μ' απορία.

—Η Βάσω..., είπε συννεφιασμένη.

—Ναι...

Με κοίταξε διστακτικά. Κατάλαβα τι περίμενε ν' ακούσει.

—Όχι, είπα. Δεν μπορώ να γυρίσω στη Βάσω πια τώρα.

Η έκφραση της ήταν κάτι δύσκολο να περιγραφεί.

—Επειδή είμαστε... μαζί; ρώτησε με μια φωνή που μόλις ακουγόταν.

—Επειδή είμαστε μαζί έτσι, είπα. Επειδή δεν μπορώ και δεν θέλω να σκέφτομαι άλλη γυναίκα από εσένα. Επειδή όταν σου κρατώ το χέρι στον δρόμο νιώθω να πετάω, επειδή όταν μ' αγκαλιάζεις πεθαίνω κι όταν με φιλάς νιώθω πως ο κόσμος είναι δικός μου. Επειδή μου έδωσες τη ζωή μου πίσω. Γι' αυτό.

Μ' αγκάλιασε και με τράβηξε κοντά της. Άρχισε να κλαίει σιωπηλά, για πρώτη φορά από τότε που τη θυμάμαι. Ένωσα κυριολεκτικά να γίνομαι σκόνη.

—Μην πεις τίποτ' άλλο, ψιθύρισε. Μη μιλήσεις καθόλου. Μόνο κράτα με.

* * *

Τα Σαββατοκύριακα της Σουλβί περνούσαμε καταπληκτικά. Η ατμόσφαιρα στο «*Café des Amants Perdus*» ήταν έτσι κι αλλιώς πολύ ζεστή και φιλική και η Χριστίνα προσαρμόστηκε ταχύτατα κι έγινε αποδεκτή από το προσωπικό αλλά κι από τους «τακτικούς», που ήταν οι περισσότεροι φίλοι του Μωρίς από την εποχή της Λεγεώνας των Ξένων.

Σ' ένα απ' αυτά τα Σαββατοκύριακα έγινε κάτι απρόβλεπτο. Ήταν τα γενέθλια του Μωρίς κι όλη η πελατεία ήταν καλεσμένοι φίλοι του και της Σουλβί. Είχαν κι έναν

αχορντεονίστα που έπαιζε παλιά, νοσταλγικά τραγούδια, όχι απ' αυτά που ακούν συνήθως οι τουρίστες. Σε μια στιγμή βλέπω τη Χριστίνα να πηγαίνει και να λέει κάτι στον μουσικό. Μετά, δείχνοντας τον Μωρίς, αρχίζει να τραγουδάει το «*Mon Legionnaire*» της Edith Piaf. Και μας άφησε όλους κάγκελο! Γιατί κανείς δεν υποπτευόταν –και λιγότερο απ' όλους εγώ– πως το κορίτσι αυτό διέθετε μια τέτοια φωνή!

Καθόμασταν και την ακούγαμε μαγεμένοι –ο Μωρίς σκουπίζοντας στα κλεφτά τα μάτια του– να μας ταξιδεύει σε άλλες εποχές, σε άλλους τόπους, ξεχασμένους.

*J'sais pas son nom, je n'sais rien d'lui.
Il m'a aimée toute la nuit,
Mon légionnaire !
Et me laissant à mon destin,
Il est parti dans le matin
Plein de lumière !
Il était mince, il était beau,
Il sentait bon le sable chaud,
Mon légionnaire !
Y avait du soleil sur son front
Qui mettait dans ses cheveux blonds
De la lumière !*

Όταν τελείωσε έγινε της κακομοίρας! Ακόμα κι ο καθόλου εκδηλωτικός Μωρίς την αγκάλιασε και τη φίλησε σταυρωτά στα μάγουλα.

Η Συλβί με σκούντηξε.

—Dis donc, le beau... Ton amoureuse fait des dégâts quand elle chante! Quelle voix cette fille, bon sang! Un vrai canari!

Αργότερα ήταν η σειρά μου να εκφράσω έκπληξη και απροκάλυπτο θαυμασμό.

—Πού έμαθες να τραγουδάς έτσι εσύ; τη ρώτησα.

—Α, μα είναι πολλά που δεν ξέρεις για μένα, γέλασε. Στη Φλωρεντία ήμουν στη χορωδία του πανεπιστημίου.

—Και στη χορωδία τραγουδούσατε Edith Piaf? Απόρησα.

—Όχι. Έκανα μυστικές προπονήσεις μόνη μου όταν μου είπε η Σουλβί πως ο Μωρίς έχει τα γενέθλια του.

Από το βράδυ εκείνο όταν οι «τακτικοί» έρχονταν στο κέφι φώναζαν στη Χριστίνα.

—Eh, Christine! Tu vas nous chanter un petit air?

Κι εκείνη δεν τους χάλαγε ποτέ το χατήρι.

—Όποιος μπορεί να τραγουδάει έτσι έχει ψυχή, μου είπε μια απ' αυτές τις φορές η Σουλβί. Κοίτα... το καλό που σου θέλω... μην τα σκατώσεις πάλι.

Και ήταν η σοφότερη συμβουλή που άκουσα ποτέ στον τόπο αυτό.

10) Rue des Amants Perdus

Τα Χριστούγεννα ήρθαν και πέρασαν χωρίς καλά-καλά να το καταλάβουμε. Ούτε λόγος βέβαια να κατεβούμε στην Αθήνα για τις γιορτές. Δεν είχαμε καμιά όρεξη να διακόψουμε την υπέροχη ρουτίνα μας εδώ για να ευχαριστήσουμε μια οικογένεια που όλο και πιο απόμακρη νιώθαμε πια.

Η ένταση της σχέσης με τη Χριστίνα, αντί να καταλαγιάζει, αντίθετα όλο και δυνάμωνε –και όχι μόνο στον σεξουαλικό τομέα. Ναι, παρόλο που είχα απαγορεύσει στον εαυτό μου να κάνει τέτοιου είδους σκέψεις, θα 'πρεπε επιτέλους να παραδεχτώ πως είχα αρχίσει να την ερωτεύομαι. Λέω «αρχίσει» γιατί μου ήταν δύσκολο –ακόμα μου είναι– να παραδεχτώ πως αυτό είχε ήδη συμβεί από καιρό.

Η αλήθεια είναι πως πάντα με μπερδευαν τα συναισθήματα μου. Έχοντας ξεκαθαρίσει από νωρίς πως η Κατερίνα ήταν το ένα και μοναδικό κορίτσι στη ζωή μου, κάθε φορά που βρισκόμουν μπλεγμένος σε μια άλλη αισθηματική κατάσταση αναρωτιόμουν τι θα μπορούσε να είναι αυτό. Στο σχολείο υπήρχαν η Μυρτώ και η Βάσω. Την καθεμιά την αγαπούσα, διαφορετικά, αλλά όσο και να το παίδευα στο μυαλό μου δεν κατάφερα να το βάλω στη σωστή του θέση. Τώρα η Χριστίνα... Ναι, σύμφωνα, «*there is love and love*

and love», αλλά πώς μπορεί κανείς ν' αγαπάει τόσες διαφορετικές γυναίκες, έστω και μ' άλλον τρόπο την καθεμιά, χωρίς να νιώθει πως προδίδει την αγάπη του για τη μια... την ξεχωριστή; Ακόμα κι αν δεχτούμε πως ο άνθρωπος είναι ζώο πολυγαμικό –που σίγουρα είναι– πάλι το πρόβλημα παραμένει. Ίσως γιατί η διάβρωση αιώνων από την ύπουλη κοινωνικοθητική προπαγάνδα υπήρξε σε τελευταία ανάλυση αποτελεσματική και καταλυτική.

Τι ένιωθα για τη Χριστίνα; Δεν ήθελα να ξέρω. Μου έφτανε το ότι ήταν εδώ, μαζί μου. Πως είχα το κορμί της, που λάτρευα, το χαμόγελο της, την ψυχή της. Αλλά τότε γιατί ήταν στιγμές που ένιωθα το είναι μου ολόκληρο να πλημμυρίζει από συναισθήματα που ήταν αδύνατον να εκφράσω; «Λείπουν οι λέξεις» δεν της είχα πει; Ίσως να ήταν κι αυτό. Ίσως να μην έφτανε πια το άγγιγμα, η αγκαλιά, η παραφορά της ερωτικής παραζάλης, τα βλέμματα, τα χαμόγελα, οι ψίθυροι... Ίσως να είχε φτάσει η στιγμή που μόνο οι λέξεις θα συμπλήρωναν αυτό το τυραννικό κενό που έκλεβε από την ευτυχία που βιώναμε.

Αλλά ήμασταν άραγε έτοιμοι γι' αυτό το τεράστιο, το αδιανόητο βήμα;

Ήταν άπειρες οι στιγμές που έφτανα στα όρια μου και που δεν μ' ένοιαζε πια να φυλαχτώ, να μην ρισκάρω... Πάντα όμως ο ίσχιος της Κατερίνας έπεφτε πάνω μου βαρύς και με σταματούσε.

Δεν ήμουν αφελής. Ήξερα πως την Κατερίνα την είχα χάσει, οριστικά. Υπήρχε όμως πάντα μέσα μου βαθιά, αυτό το κομμάτι, το παράλογο κομμάτι, που μου 'δινε ελπίδες κόντρα σε κάθε λογική και κάθε δεδομένο.

Υπήρχε κι ένα ακόμη πρόβλημα. Ένιωθα όλο και πιο άσχημα που είχα πει ψέματα στη Χριστίνα. Ψέματα για την Κατερίνα, ψέματα για τη Βάσω. Αυτό όλο και πιο πολύ με βάραινε. Ήθελα να της μιλήσω, ήξερα πως έπρεπε να το κάνω, αλλά δεν έβρισκα το κουράγιο. Ίσως ήμουν δει-

λός. Ίσως πάλι να υπολόγιζα πως όσο ο καιρός περνούσε κι όσο δενόμασταν περισσότερο θα της ήταν δύσκολο ν' αντιδράσει με τρόπο αρνητικό και μη αναστρέψιμο. Ναι, φοβόμουν μην την χάσω κι αυτή η διαπίστωση με τρομοκρατούσε όσο σχεδόν και το «μυστικό» που κουβαλούσα κλειδαμπαρωμένο μέσα μου.

Υπήρχε μια αντίφαση στη Χριστίνα. Ενώ από χαρακτήρα (κι ανατροφή) ήταν απείρως συντηρητικότερη από τη μικρή της αδερφή, το «ηθικό μας παραστράτημα» το αντιμετώπιζε πολύ πιο χαλαρά από κείνη. Η αντίφαση βρισκόταν στο ότι, ενώ όταν υποπτευόταν τη σχέση ανάμεσα στην Κατερίνα και μένα, είχε κυριολεκτικά φρικάρει, όταν η ίδια βρέθηκε στη θέση αυτή φάνηκε να το ξεπερνάει χωρίς κανέναν κόπο.

Κάποια στιγμή δεν άντεξα και της το έθιξα.

—Ξέρεις, είπα. Ακόμα δεν μπορώ να πιστέψω το πόσο εύκολα ξεπέρασες αυτό που πριν θεωρούσες αδιανόητο —τη συγγένεια μας δηλαδή.

Με κοίταξε αμήχανη.

—Δεν το ξεπέρασα, είπε. Αλλά ποια είναι η άλλη επιλογή; Να το σταματήσω αμέσως και ν' απομακρυνθώ από κοντά σου. Κάτι που με τρομάζει ακόμα πιο πολύ από το φρικιαστικό του ανομήματος στο οποίο συμμετέχω.

—Πράγμα που σημαίνει πως τα αισθήματά σου για μένα είναι πιο δυνατά από την έννοια του «σωστού» και του «λάθους», είπα.

Με κοίταξε με μάτια φωτεινά και χαμογέλασε.

—Αυτό περίμενες ν' ακούσεις; ρώτησε.

—Ναι.

—Γιατί;

—Γιατί είναι σημαντικό —για μένα.

Κούνησε το κεφάλι της πάντα χαμογελώντας.
—Είδες; είπε. Πάλι μας λείπουν οι λέξεις...
—Πες το μου χωρίς λέξεις τότε.
Με αγκάλιασε και με φίλησε παρατεταμένα.
—Ορίστε, είπε στο τέλος μ' ένα πλατύ χαμόγελο. Στο είπα.
—Αχ, Χριστίνα!...
Βολεύτηκε πιο αναπαυτικά στην αγκαλιά μου.
—Είναι και κάτι άλλο, είπε. Αυτά που έχουμε κάνει... Εννοώ... χμ... στο κρεβάτι... δεν θα είχα ποτέ καν διανοηθεί να τα κάνω με άλλον. Κι όμως, μαζί σου, όλα γίνονται αυθόρμητα και φυσιολογικά. Αυτό για μένα είναι ένα ακόμη άλυτο μυστήριο. Αλλά είναι έτσι. Κι έτσι το δέχομαι. Δεν υπάρχει εξήγηση σ' αυτά τα πράγματα.
Και ήταν αλήθεια. Στη σεξουαλική της έκφανση η σχέση με την Χριστίνα δεν συγκρινόταν σε κανένα σημείο με κείνη της Κατερίνας. Το πάθος υπήρχε και στις δυο περιπτώσεις, μόνο που στην πρώτη εκδηλωνόταν χωρίς κανένα φραγμό και περιορισμό. Άλλο ένα πράγμα που δεν ταίριαζε στον χαρακτήρα της Χριστίνας.
—Σκέφτηκες ποτέ πώς θα 'ναι το αύριο; τη ρώτησα. Το δικό μας αύριο;
—Όχι, απάντησε χωρίς δισταγμό. Δεν θέλω να ξέρω.
—Μια μέρα τη φορά, ε;
—Ναι, μια μέρα τη φορά.
Σήκωσε τα μάτια της και με κοίταξε. Χαμογέλασε.
—Έχεις προσέξει πώς λέγεται ο δρόμος μας; ρώτησε.
—*Rue des Amants Perdus*, είπα.
—Δρόμος των χαμένων εραστών, μετέφρασε η Χριστίνα. Δεν είναι μια απίστευτη συγκυρία το ότι ζούμε εδώ;

—Μόνο που εμείς δεν χαθήκαμε ακόμα, παρατήρησα.

—Είμαστε όμως χαμένοι –μεταφορικά βέβαια– για τον υπόλοιπο κόσμο και θα ήμασταν και κυριολεκτικά αν οι γονείς μας ήξεραν τι ακριβώς συμβαίνει, είπε. Θες ακόμα να σκέφτεσαι το αύριο;

—Θέλω να σταματήσει ο χρόνος εδώ, είπα.

—Κι εγώ.

Αλλά ο χρόνος δεν σταματούσε να τρέχει και να παίζει τα δικά του παιχνίδια.

* * *

—Έρχεται η Κατερίνα, είπε ένα πρωί η Χριστίνα διαβάζοντας την αλληλογραφία.

Θα μπορούσε να αναγγείλει την κήρυξη πυρηνικού πολέμου –μικρότερο θα ήταν το σοκ που ένιωσα.

—Έχει κάτι δουλειές στο Παρίσι... χαρτιά, τράπεζες και τέτοια, συνέχισε η Χριστίνα. Θα μείνει, λέει, δυο-τρεις μέρες.

—Ωραία, κατάφερα να πω.

Με κοίταξε ανήσυχη.

—Θα το καταλάβει, είπε και δεν χρειαζόταν να μου εξηγήσει τι ήταν αυτό.

—Θα προσέχουμε, μουρμούρισα.

Κούνησε το κεφάλι της.

—Θα το καταλάβει, είπε ξανά. Η Κατερίνα έχει μια απίστευτα ανεπτυγμένη έκτη αίσθηση. Κατάλαβε πως κάτι είχε συμβεί ανάμεσα μας στη Νάξο...

—Μα δεν είχε συμβεί κάτι, διαμαρτυρήθηκα.

Η Χριστίνα χαμογέλασε.

—Συνέβη, στο μυαλό μας, είπε μαλακά. Η Κατερίνα το κατάλαβε πριν καλά-καλά το συνειδητοποιήσω εγώ η ίδια.

—Σου το είπε;

—Φυσικά. Μου πήρε μέρες να την πείσω πως δεν είχε συμβεί απολύτως τίποτα. Και πίστεψε με, ήταν πολύ δύσκολο, γιατί και οι δυο διαισθανόμασταν πως ήταν ψέμα.

Πάλι τα ψέματα! Αυτός ο βραχνάς!

—Ας το καταλάβει λοιπόν, μουρμούρισα.

Η Χριστίνα με κοίταξε συνοφρυωμένη.

—Μετά απ' όλη την κατήχηση που της έκανα; είπε. Μετά απ' όσα σκάρωνα για να σας «χωρίσω»; Θα με φτύσει και θα 'χει δίκιο. Θεέ μου, τι μπλέξιμο!

Πήγα να καθίσω κοντά της και την αγκάλιασα.

—Ότι είναι να γίνει ας γίνει, είπα. Δεν θα το προκαλέσουμε, αλλά αν συμβεί θα το αντιμετωπίσουμε.

—Δεν θέλω να συμβεί.

—Τότε δεν θα συμβεί.

Αλλά το ξέραμε και οι δυο πολύ καλά πως αυτό ήταν κάτι που δεν πέραγα από το χέρι μας.

* * *

Η Κατερίνα είχε αλλάξει πολύ κι όχι μόνο εμφανισιακά.

Είχε κόψει τα μαλλιά της πολύ κοντά, είχε αδυνατίσει, χωρίς να της χρειάζεται, ντυνόταν μοδάτα, με τις φούστες της να 'χουν κοντήνει σημαντικά και τα τακούνια ν' αποτελούν πλέον αναπόσπαστο τμήμα της εικόνας της και βαφόταν αλά Γαλλικά, δηλαδή παραπάνω απ' ότι χρειαζόταν.

Υπήρχε τώρα ένας αέρας αυτοπεποίθησης κι ανεξαρτησίας πάνω της —αυτό που έκανε τις Γαλλίδες διάσημες ανά τους αιώνες— και η ομιλία της διανθιζόταν από εξεζητημένες γαλλικές λέξεις της μόδας. Μ' άλλα λόγια είχε εκγαλλιστεί αστραπιαία και δεν χρειαζόταν να ψάξει κανείς

μακριά για να βρει τους λόγους και τα αίτια αυτής της αλλαγής.

Αντικρίζοντας την ένιωσα μια απύθμενη μελαγχολία να με τυλίγει. Αυτή η Κατερίνα δεν είχε καμιά σχέση με το κορίτσι που αγαπούσα από μικρό παιδί. Καμιά σχέση. Και δυστυχώς ότι επακολούθησε επιβεβαίωσε αυτή την πρώτη αίσθηση.

Η Κατερίνα έριξε μια κτητική ματιά στο διαμέρισμα με το που μπήκε κι έκανε έναν μορφασμό αποδοκιμασίας.

—Α, βλέπω δεν αλλάζατε τίποτα εδώ, είπε. Τι, δεν αδειάζατε;

Το υπονοούμενο ήταν σαφέστατο.

Μετά το βλέμμα της έπεσε στο κρεβάτι και γυρίζοντας προς την φοβερά αμήχανη Χριστίνα έκανε μια κίνηση με το χέρι του τύπου «τι τρέχει εδώ;».

—Ο Άρης επιμένει να κοιμάται στον καναπέ, απολογήθηκε η Χριστίνα κοκκινίζοντας.

—Α, ναι... στον καναπέ, γέλασε η Κατερίνα. Το αγαπημένο έπιπλο του Άρη! Tout-à-fait!

Κατεβήκαμε στις Σουλβί για φαγητό όπου η Κατερίνα έγινε δεκτή μ' ενθουσιασμό και για λίγο είχα την ψευδαίσθηση πως ο χρόνος είχε γυρίσει πίσω. Για λίγο όμως.

Τρώγοντας μας μίλησε μ' ενθουσιασμό για τη Λυών, για τα διάφορα projets που είχε, για το πόσο ενθουσιασμένη ήταν μαζί της η Noëlle και πόσο λαμπρό προδιαγραφόταν το μέλλον της.

—Πού μένεις; τη ρώτησε σε μια στιγμή η Χριστίνα.

—Στης Noëlle, ήρθε η απάντηση. Επέμεινε η ίδια. Είναι πιο βολικό για τη δουλειά και γλιτώνω και το ενοίκιο.

Μάλιστα.

Η κουβέντα συνεχίστηκε στον ίδιο τόνο και παλμό. Η Κατερίνα να μιλάει κι εμείς ν' ακούμε.

—Κι εσείς; ρώτησε στο τέλος κοιτάζοντάς μας διαδοχικά. Δεν σκοτωθήκατε ακόμα;

—Ακόμα, χαμογέλασε με κόπο η Χριστίνα.

—Γιατί, αν θυμάμαι καλά, δεν χωνεύοσασταν και πολύ εσείς οι δυο. Μέχρι εκείνες τις διανυκτερεύσεις στη Χώρα της Νάξου δηλαδή, συμπλήρωσε χαιρέκακα.

Η Χριστίνα της έριξε μια σκοτεινή ματιά.

—Αυτό τι ήταν τώρα; ρώτησε.

Η Κατερίνα γέλασε ανέμελα.

—Έλα μωρέ..., είπε. Πλάκα κάνω. Δεν μπορούμε ούτε ένα αστείο να πούμε;

Στράφηκε σε μένα.

—Κι εσύ ελπίζω να φροντίζεις την αδερφή μου όπως φρόντιζες εμένα, είπε.

Είδα τη Χριστίνα να τσιτώνεται. Το βλέμμα της πήγαινε από την Κατερίνα σε μένα και πίσω στην Κατερίνα. Το υπονοούμενο ήταν τελείως ξεκάθαρο.

Ανεβαίνοντας στο διαμέρισμα η κατάσταση δεν καλυτέρευσε.

—Δεν θέλω να σας χαλάσω τις συνήθειες, είπε η Κατερίνα. Κοιμάμαι εγώ στον καναπέ.

Η Χριστίνα την κοίταξε μ' ένα βλέμμα όπου η λύπη συγκατοικούσε με την απογοήτευση.

—Γιατί το κάνεις αυτό; είπε μαλακά.

—Ποιο πράγμα; Δεν καταλαβαίνω..., απάντησε η Κατερίνα κι άρχισε να γδύνεται.

—Καταλαβαίνεις, Κατερίνα, αναστέναξε η Χριστίνα. Το κακό είναι πως καταλαβαίνεις κι όμως εξακολουθείς να το κάνεις.

—Απλά, προσπαθώ να μη σας φέρω αναστάτωση.

—Τότε προσπάθησε λιγότερο... Σε ικετεύω.

Η Κατερίνα πέταξε τα ρούχα της σε μια καρέκλα και κατευθύνθηκε προς το κρεβάτι.

—Εντάξει, είπε. Άλλωστε μια νύχτα είναι... θα περάσει. Υπομονή.

—Φεύγεις αύριο; ρώτησε ξαφνιασμένη η Χριστίνα.

—Δεν είναι υπέροχο; γέλασε η Κατερίνα τραβώντας τα σκεπάσματα πάνω της.

Ήταν μια από τις απαισιότερες νύχτες που πέρασα ποτέ. Υπήρχε τέτοιος ηλεκτρισμός στο δωμάτιο που είναι ν' απορεί κανείς πώς δεν πήραμε φωτιά.

Περίμενα να ξημερώσει, ντύθηκα και βγήκα αθόρυβα από το διαμέρισμα όπου μόνο ευτυχισμένες στιγμές είχα ζήσει ως τώρα.

Όταν επέστρεψα να πάρω τα βιβλία μου για το πανεπιστήμιο είχαν βγει και οι δυο τους.

Η Κατερίνα ήρθε να με βρει το μεσημέρι στο καφέ όπου συχνά τρώγαμε μαζί μεταξύ μαθημάτων.

—Γιατί εξαφανίστηκες εσύ; μου πέταξε καθίζοντας απέναντι μου.

—Δεν εξαφανίστηκα, είχα μάθημα.

—Από τις πέντε τα ξημερώματα;

Δεν απάντησα.

Παράγγειλε καφέ κι άναψε τσιγάρο. Κι άλλη καινοτομία!

—Μίλησα με τη Χριστίνα, είπε χωρίς περιστροφές. Τα ξέρω όλα.

Εξακολουθούσα να παραμένω σιωπηλός.

—Θα πρέπει να νιώθεις υπερήφανος υποθέτω που κατάφερες να κανονίσεις και τις δυο ξαδέρφες σου, είπε ξερά.

Μιλάμε εδώ για φοβερό κατόρθωμα! Κι άσε εμένα... Ήμουν ζώο και την πάτησα πιστεύοντας στις αγάπες και τα λουλούδια που μου πούλαγες. Αμ, αυτή την άμοιρη τη Χριστίνα, που επιπλέον δεν ήθελε να σε δει ούτε ζωγραφιστό; Πώς την κατάφερες αυτή; Ειλικρινά, είμαι περίεργη να μάθω. Γιατί μιλάμε εδώ για μεγάλο ταλέντο! Μιλάμε και γαμώ τα ταλέντα!

Όσο δεν μιλούσα τόσο άναβε.

—Δεν το πιστεύω! αναφώνησε. Με τη Χριστίνα! Ο... Άρης! Δεν ξέρω... Μά το θεό, δεν ξέρω... Με ξεπερνάει! Είναι τόσο χοντρό που... Τι να πω;... Και... στο «σπίτι μας»! Στο «καταφύγιο μας»! Εκεί που ζήσαμε τόσες και τόσες αξέχαστες στιγμές μαζί!...

Σήκωσα το βλέμμα μου από το τραπέζι και την κοίταξα. Ένιωθα αφύσικα ήρεμος. Σαν να κατοικούσα προσωρινά στο κορμί ενός άλλου —τα προβλήματα ήταν δικά του, όχι δικά μου.

—Θα σε ρωτήσω μόνο ένα πράγμα, είπα και την είδα να ξαφνιάζεται που άνοιξα το στόμα μου. Γιατί βρίσκεται η Χριστίνα εδώ αντί για σένα;

Σάστισε. Μπερδεύτηκε. Άναψε ένα ακόμη τσιγάρο.

—Γιατί;... Ξέρεις πολύ καλά γιατί... Τι ήθελες δηλαδή, να αγνοήσω την ευκαιρία που μου παρουσιάστηκε;... Για τα ωραία σου τα μάτια;... Σε είχα ρωτήσει... θυμάσαι; Και μου 'πες να το κάνω. Πού να φανταστώ εγώ πως ήδη εξύφαινες άλλα σχέδια!...

—Αν σου ζητούσα να μην το κάνεις δεν θα το 'κανες; ρώτησα.

Κόμπιασε.

—Δεν ξέρω..., είπε μετά μορφάζοντας. Η ευκαιρία... Δεν παρουσιάζονται τέτοιες ευκαιρίες κάθε μέρα... Τι έπρεπε να κάνω... να την κλοτσήσω;

—Ήταν μόνο η «ευκαιρία» που επηρέασε την απόφαση σου; ρώτησα. Όχι... μη μου απαντήσεις καλύτερα... Απάντησε στον εαυτό σου κάποια στιγμή που θα σου δοθεί ο χρόνος.

Με κοίταξε σκυθρωπή και μετά ήπια μια γουλιά από τον καφέ της.

—Ίσως είναι καλύτερα που ήρθαν έτσι τα πράγματα, μουρμούρισε μέσα από τα δόντια της.

Δεν είπα τίποτα.

Μάζεψε τα πράγματα της και σηκώθηκε.

—Δεν νομίζω πως έχουμε να πούμε τίποτ' άλλο, είπε.

—Ναι, ένα μόνο...

Κοντοστάθηκε και με κοίταξε.

—Ότι και να γίνει, ότι... για μένα θα είσαι πάντα το μοναδικό κορίτσι στον κόσμο, είπα.

Ήταν θόλωμα αυτό που διέκρινα στα μάτια της ή ήταν τα δικά μου;

Ήξερα τη στιγμή εκείνη πως δεν θα την ξανάβλεπα ποτέ.

* * *

Βρήκα τη Χριστίνα να κάθεται στο παράθυρο με το φως σβηστό. Πήγα να καθίσω κοντά της, στο περβάζι.

—Έφυγε, είπε.

—Ναι, το ξέρω.

Μείναμε έτσι, αμίλητοι, για ώρα πολλή. Ξαφνικά έκανε κάτι που μου τσάκισε την καρδιά. Άπλωσε το χέρι της και πήρε το δικό μου. Ένωσα κάτι να σπάει μέσα μου. Αυτή η κίνηση ήταν το τελευταίο που περίμενα. Και το μόνο που δεν μπορούσα ν' αντέξω.

—Γιατί δεν μου το είπες; ψιθύρισε. Γιατί; Θα καταλάβαινα.

Ήταν αδύνατον ν' αρθρώσω λέξη. Ο λαιμός μου είχε κλείσει ενώ τα δάκρυα κυλούσαν ασταμάτητα στα μάγουλα μου. Θα ήταν πιο υποφερτό αν μ' έβριζε, αν με κατηγορούσε, αν μ' έφτυνε... όλα αυτά μου άξιζαν και θα τα άντεχα. Όχι όμως αυτό! Όχι τώρα.

Την ένιωσα να έρχεται κοντά μου... να μ' αγκαλιάζει... Άκουσα τον ψίθυρο της φωνής της στο αυτί μου... Δεν άκουγα τι μου 'λεγε... Μου μιλούσε με μια τρυφερότητα που δεν έχουν ούτε οι μανάδες με τα παιδιά τους. Ήταν μια στιγμή τρομακτική. Μεγαλειώδης! Από κείνες που μας τυχαίνουν ίσως μια φορά στη ζωή μας —αν είμαστε τυχεροί. Έχασα την αίσθηση του χρόνου... του τόπου... της πραγματικότητας...

Όταν συνήλθα με είχε ακόμα στην αγκαλιά της. Βρισκόμασταν στο κρεβάτι, με τα ρούχα. Γύρω μας σκοτάδι και ο ήχος της βροχής στα τζάμια να μετράει τις στιγμές.

Είχε τα μάτια της κλειστά. Αποκοιμήθηκε;... Πόση ώρα με κρατούσε; Πόση ώρα μουμίλαγε;

Ένα κύμα απελπισίας με πήρε παραμάζωμα.

—Μη φύγεις, ψιθύρισα. Μη φύγεις...

Άνοιξε τα μάτια της και πάγωσα. Με άκουσε;... Θεέ μου... όχι!

—Είσαι καλά; ψιθύρισε χαϊδεύοντας το μέτωπο μου.

Έκανα «ναι».

Τράβηξε το κεφάλι μου στον ώμο της.

—Κοιμήσου, είπε απαλά. Είμαι εδώ.

Ξημέρωνε Σάββατο, ευτυχώς. Δεν είχαμε μαθήματα κι έτσι θα μπορούσαμε να μείνουμε μαζί όσο χρειαζόταν. Προσπάθησα να σκεφτώ τι θα της έλεγα στο φως της ημέρας,

αλλά το μυαλό μου αρνιόταν να δουλέψει. Αποκοιμήθηκα στην αγκαλιά της.

* * *

Έβρεχε ασταμάτητα με κείνη την ψιλή, επίμονη βροχή που τόσοι και τόσοι βάρδοι του Παρισιού τραγούδησαν. Είχε σηκωθεί πρώτη να φτιάξει καφέ. Μου ήταν δύσκολο να την κοιτάξω στα μάτια. Κρύωνα λες και πέρασα τη νύχτα έξω. Έκανα ένα ζεστό ντους και πήγα να καθίσω δίπλα της στο πεζούλι του παραθύρου.

Στράφηκε να με κοιτάξει. Υπήρχε κούραση στα μάτια της και κάτι άλλο, απροσδιόριστο. Κατέβασα τα δικά μου.

—Τώρα είναι η στιγμή να βρούμε εκείνα τα λόγια που λείπουν, Άρη, είπε και η φωνή της ήταν απαλή σαν βελούδο.

—Ναι, ψιθύρισα. Θα έπρεπε να το 'χαμε κάνει από καιρό.

Κοίταξε έξω από το παράθυρο τη βροχή που έπεφτε στις σκεπές της παμπάλαιας αυτής πόλης.

—Δεν είχα ιδέα πόσο κακό σας έκανα, είπε σαν να μιλούσε στον εαυτό της. Δεν είχα ιδέα πόσο βαθιά αγαπιόσασταν.

—Δεν ήταν δικό σου το λάθος, είπα. Ήταν να γίνει έτσι.

—Αν όμως δεν σας είχα φέρει όλη αυτή την αναστάτωση...

—Πάλι το ίδιο θα γινόταν, είπα. Φαίνεται πως τίποτα δεν μένει απείραχτο από τον χρόνο.

—Ούτε η αγάπη;

—Για μερικούς ναι, για άλλους όχι.

—Για σένα;

—Εγώ αλλάζω δύσκολα.

—Την αγαπάς, έτσι δεν είναι;

—Ναι.

Στράφηκα προς το μέρος της και για πρώτη φορά αυτή τη μέρα άντεξα το βλέμμα της.

—Η αγάπη μου για την Κατερίνα δεν πρόκειται να πάψει να υπάρχει, ώσπου να πεθάνω, είπα. Ό,τι και να συμβεί, ό,τι και να κάνει θα την αγαπώ. Αλλά αυτή η αγάπη τώρα είναι αλλιώςτικη. Δεν πρόκειται ποτέ να γυρίσει στη μορφή που είχε πριν. Γιατί; Γιατί όλα άλλαξαν. Η Κατερίνα άλλαξε, η ζωή μας άλλαξε, εγώ άλλαξα. Αυτό που είχαμε δεν υπάρχει πια. Και δεν είναι κάτι που έγινε τώρα, ούτε κάτι που ξεκίνησε από κάποιον τρίτο παράγοντα...

—Τι θες να πεις;

—Είχε αρχίσει από πιο πριν, αλλά πήρε μορφή συγκεκριμένη μια νύχτα με φεγγάρι σ' ένα ελληνικό νησί, είπα.

Με κοίταξε σαστισμένη.

—Στη Νάξο; ψιθύρισε.

—Ναι. Μόνο που άργησα να το καταλάβω, όπως άργησα να καταλάβω αυτό που νιώθω για σένα. Και τώρα... ίσως να είναι αργά.

Έγειρε το κεφάλι της στον ώμο μου.

—Δεν είναι αργά..., είπε.

Μείναμε έτσι για ώρα. Σε μια στιγμή την άκουσα να γελάει.

—Έχει κι ένα καλό αυτή η ιστορία, είπε.

—Τι;

—Τώρα δεν θα μπορείς να μου χτυπάς πως είχα άδικο όταν...

—Αυτό δεν σημαίνει πως μπορείς να μου το χτυπάς εσύ, γέλασα.

—Θα το σκεφτώ, είπε. Αναλόγως...

Δεν κάναμε έρωτα κείνο το βράδυ μετά τη βάρδια στης Συλβί. Ήμασταν και οι δυο εξουθενωμένοι ψυχικά και σωματικά. Κοιμηθήκαμε μόνο αγκαλιασμένοι με την αίσθηση πως βρισκόμασταν πιο κοντά ο ένας στον άλλο παρά ποτέ. Ήταν κάτι σαν μια καινούργια αρχή. Μια αρχή χωρίς φαντάσματα και ίσχιους. Η Κατερίνα είχε φροντίσει γι' αυτό.

* * *

Η ζωή μας ξαναπήρε τους κανονικούς της ρυθμούς, αλλά ξέραμε και οι δυο μας τώρα πως τίποτα δεν θα 'ταν όπως πριν. Η εποχή της ελαφρότητας —αν ποτέ υπήρξε— είχε περάσει οριστικά. Η φιλοσοφία του «μια μέρα τη φορά» δεν μας ταίριαζε άλλο. Είχαμε πλησιάσει πάρα πολύ κοντά ο ένας στον άλλο για να μπορέσουμε να ξεγελάσουμε τους εαυτούς μας. Τώρα κοιταζόμασταν κι αφηνόμασταν ν' αρμενίζουμε σ' έναν κόσμο όπου κανείς άλλος δεν είχε πρόσβαση. Αγγιζόμασταν και ήταν αδύνατον να χωρίσουμε. Άρχισα να φοβάμαι.

Αλλά ο καιρός περνούσε κι έπρεπε να πάρουμε αποφάσεις. Μου μέναν τρία μόλις μαθήματα να δώσω και η Χριστίνα ήταν έτοιμη να παραδώσει τη διατριβή της. Το «από 'δώ και πέρα» δεν ήταν κάτι μακρινό κι ομιχλώδες πια που θα μπορούσαμε να σκεφτούμε αργότερα. Ήταν τώρα. Και ήταν κάτι που κανείς από τους δυο μας δεν ήθελε να θίξει.

Το έκανα πρώτος.

—Υπάρχουν δυο πράγματα που πρέπει να κοιτάξουμε, της είπα ένα βράδυ όπως βρισκόμασταν αγκαλιασμένοι στο μισοσκόταδο.

—Το ξέρω, μουρμούρισε.

—Θες πρώτα το πιο εύκολο ή το πιο δύσκολο; ρώτησα.

—Το εύκολο...

—Που είναι οι καλοκαιρινές διακοπές.
Άφησε έναν αναστεναγμό.
—Γαμώτο!
—Θες να επιστρέψουμε;
Στράφηκε και με κοίταξε πανικόβλητη.
—Τρελάθηκες; Θα το καταλάβουν αμέσως!
Ένα άλλο κορίτσι φοβόταν το ίδιο πράγμα έναν χρόνο πριν.
—Πώς;
—Μα... σοβαρά; Είσαι τόσο αθώος; αναφώνησε. Είναι γραμμένο στα πρόσωπα μας, σε κάθε μας ματιά, σε κάθε μας κίνηση, σε κάθε μας έκφραση. Η Σουλβί με ρώταγε χθες αν σκοπεύουμε να... παντρευτούμε!... Δεν υπάρχει περίπτωση να μείνει κρυφό... Μου είναι αδύνατον να υποκριθώ.
Τη φίλησα.
—Βρεθήκαμε τελικά πιο μακριά από κει που υπολογίζαμε, ε; μονολόγησα.
—Πολύ πιο μακριά... Αλλά δεν με νοιάζει... Αρκεί να μην μου ζητήσεις πάλι να παίξω θέατρο... Αυτός ο χρόνος ήταν πολλές ζωές μαζεμένες για μένα...
—Και για μένα το ίδιο, αγάπη μου, ψιθύρισα.
—Πώς με είπες;...
—«Χριστίνα».
Χαμογέλασε.
—Α, γιατί μου φάνηκε πως άκουσα άλλο πράγμα, είπε.
Ξερόβηξα.
—Οπότε, τι τους λέμε; Ότι πάμε αλλού ο ένας κι αλλού ο άλλος;

—Ναι, είναι το καλύτερο.

—Και τώρα το δύσκολο...

Με κοίταξε παρακλητικά.

—Πρέπει τώρα;

—Αν όχι τώρα, πότε;

Αναστέναξε.

—Τι κάνουμε του χρόνου, είπε. Μιας και τελειώνω με το μεταπτυχιακό φέτος... Αυτό δεν είναι;

—Ακριβώς.

—Μπορώ να μιλήσω στον καθηγητή μου, είπε. Αν η διατριβή περάσει μου πρότεινε μια θέση επιμελήτριας. Εσύ, αν όλα πάνε καλά παίρνεις το δίπλωμα σου του χρόνου, έτσι δεν είναι;

—Ναι. Οπότε όλα τακτοποιούνται μια χαρά κι έχεις την τέλεια δικαιολογία να μείνεις για έναν ακόμη χρόνο, είπα. Πολύ πιο εύκολο απ' ότι φανταζόμουν.

—Πρέπει να μιλήσω με τον καθηγητή μου πρώτα και να γίνει δεκτή η διατριβή μου, μου υπενθύμισε.

—Δεν θα υπάρξει πρόβλημα εδώ, είπα. Έκανες πάρα πολύ καλή δουλειά.

Χαμογέλασε.

—Είχα έμπνευση, είπε φιλώντας με.

—Είδες που όλα τακτοποιούνται τελικά; είπα αγχαλιάζοντας την.

Γέλασε.

—Όλα τα κάνεις να φαίνονται εύκολα, είπε. Αλλά για να δούμε τις λεπτομέρειες από λίγο πιο κοντά... Τι θα κάνουμε ολόκληρο το καλοκαίρι; Με τι λεφτά θα κινηθούμε, αφού το συνάλλαγμα σταματάει ως τον Σεπτέμβριο; Έχουμε το ενοίκιο, να φάμε... αν πάμε για λίγο κάπου άλλα έξοδα...

Τη φίλησα γελώντας.

—Κάποιος μπήκε στον κόπο να τα σκεφτεί όλα αυτά, just in case..., είπα.

—Για ν' ακούσουμε...

—Ιούνιο και Ιούλιο δουλεύουμε στις Σουλβί full time, ανακοίνωσα. Της μίλησα ήδη και πέταξε από τη χαρά της, γιατί με την αύξηση της τουριστικής κίνησης έχει ανάγκη από προσωπικό. Πράγμα που σημαίνει πως θα συγκεντρώσουμε οι δυο μας ένα σεβαστό ποσό, που θα μας επιτρέψει ν' αντιμετωπίσουμε τα έξοδα μας, αλλά και να φύγουμε τον Αύγουστο για διακοπές, όπου θέλουμε, σαν άρχοντες!

Γέλασε.

—Χμμ..., είπε. Αν βγάλεις ενοίκιο και τρέχοντα έξοδα δεν θα μας μείνουν και πολλά για διακοπές.

—Αν οι διακοπές είναι άνευ εξόδων παραμονής; είπα.

Με κοίταξε απορημένη.

—Μα πώς αυτό; ρώτησε. Και πού;

—Στην Ελλάδα, είπα γελώντας.

Τινάχτηκε πάνω.

—Πού; φώναξε. Α, όχι!... Όχι πάλι στο κολαστήριο της Νάξου!... Κι εξ' άλλου συμφωνήσαμε να μην επιστρέψουμε.

—Ποιος μίλησε για Νάξο; είπα.

—Τότε;

—Κρήτη, ανακοίνωσα θριαμβευτικά. Οι Χρονίδηδες έχουν ένα εξοχικό στη Σητεία. Μας το παραχωρούν για όσον καιρό θέλουμε.

Την είδα να διστάζει.

—Θα είναι κι αυτοί εκεί; ρώτησε μαγκωμένη.

—Όχι. Φεύγουν για Νότια Αμερική. Θα έχουμε όλο το σπίτι δικό μας —πάνω στο κύμα. Αλλά γιατί αυτή η αντίδραση; Νόμιζα πως τους συμπαθούσες.

—Τους συμπαθώ... Μια χαρά άνθρωποι είναι...

—Αλλά...; τη βοήθησα.

Με κοίταξε αμήχανα.

—Δεν ξέρω... δεν έχω λόγο δηλαδή, είπε διστακτικά. Όμως... η Μαρία... κάπου με φιλοφρονίζει.

Όπως ακριβώς και την Κατερίνα!

—Γιατί;

—Δεν ξέρω... Μου φαίνεται λίγο... λίγο περίεργη...

Δεν επέμεινα.

* * *

Τα πράγματα ήρθαν για μια φορά όπως τα είχαμε σχεδιάσει. Πέρασα όλα τα μαθήματα, η διατριβή της Χριστίνας έγινε δεκτή και η θέση της σαν επιμελήτριας οριστικοποιήθηκε.

Η οικογένεια γκρίνιαζε λίγο όταν τους σερβίραμε το παραμύθι των χωριστών διακοπών, αλλά δεν μπορούσαν να κάνουν και τίποτα για να μας μεταπείσουν.

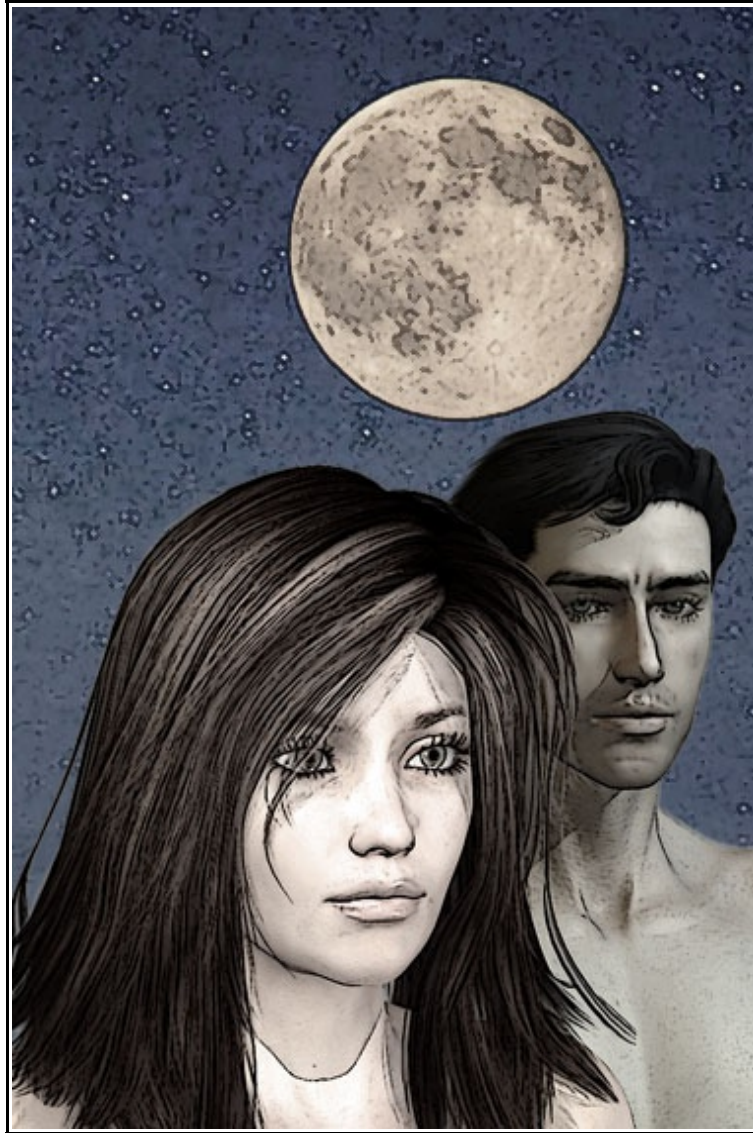
Οι δυο μήνες που περάσαμε δουλεύοντας στης Συβί ήταν ονειρεμένοι. Ναι μεν είχαμε πολλή δουλειά, αλλά το περιβάλλον ήταν τέτοιο κι ο σκοπός που είχαμε βάλει τόσο ελκυστικός ώστε ο καιρός πέρασε χωρίς να το καταλάβουμε.

Από την Κατερίνα δεν είχαμε καμιά είδηση. Τώρα έγγραφε μια φορά στις τόσες και τα γράμματα απευθύνονταν μόνο στη Χριστίνα, η οποία συννέφιαζε όταν τα διάβαζε. Δεν μου έλεγε τίποτα και δεν τη ρωτούσα.

Την τελευταία μας νύχτα στο Παρίσι είχαμε πάλι ένα τεράστιο φεγγάρι να ταξιδεύει πάνω από τις σκεπές της πόλης.

Αγκαλιασμένοι το χαζεύαμε απ' το παράθυρο μας.
—Θυμάσαι τις νύχτες στη Νάξο; τη ρώτησα.
—Πώς θα μπορούσα να τις ξεχάσω ποτέ; αναστέναξε.
—Δεν είχαμε τις λέξεις και τότε, είπα.
—Ίσως γιατί δεν τις χρειαζόμασταν...
—Και τώρα;
Με κοίταξε...
—Τώρα;...
—Τις χρειαζόμαστε;
Με κοίταξε για κάμποσο σκεφτική.
—Όχι, είπε μετά και με φίλησε.

11) Αυλαία

Το καλοκαίρι ήταν υπέροχο. Ο χειμώνας που ακολούθησε το ίδιο. Το Παρίσι μας είχε αγκαλιάσει, όπως και με την Κατερίνα, και μας πρόσφερε καταφύγιο και υλικό για όνειρα.

Όμως για μια ακόμη φορά πλησίαζε η ώρα για αποφάσεις και τώρα οι αποφάσεις δεν ήταν ούτε απλές, ούτε εύκολες να παρθούν.

Εδώ και καιρό είχα προσέξει πως η Χριστίνα κλεινόταν όλο και πιο συχνά στον εαυτό της. Καταλάβαινα την πάλη που γινόταν μέσα της και δεν την πίεζα. Αλλά για μια ακόμη φορά είχα άσχημο προαίσθημα.

Δεν μπορούσαμε ν' αποφύγουμε την επιστροφή τώρα, ούτε μια ενδεχόμενη σύγκρουση με την οικογένεια. Υπέθεσα πως αυτό ήταν που απασχολούσε τη Χριστίνα κι έτσι ήταν, αλλά και κάτι άλλο.

Μου το είπε δυο μέρες μετά την αποφοίτηση μου.

—Θα το μάθαινες έτσι κι αλλιώς και προσπάθησα να στο κρατήσω μυστικό για όσο γινόταν, αλλά δεν γίνεται άλλο, μου είπε ένα απόγευμα. Η Κατερίνα και ο Jean-Paul, ο γιος της Noëlle, παντρεύονται σ' ένα μήνα στην Αθήνα. Θα ζήσουν στο Παρίσι.

Δεν ήταν κάτι που δεν περίμενα, αλλά, ενάντια σε κάθε λογική, ήλπιζα να μη συμβεί ποτέ.

Ένωσα ν' αδειάζω τελείως. Τελείως! Το μυαλό μου σταμάτησε να δουλεύει. Άκουγα τη Χριστίνα να μου μιλάει

χωρίς να καταλαβαίνω τι μου έλεγε. Έφευγα, όπως παλιά, όταν κρυβόμουν στην ταράτσα του σχολείου. Πήρα ν' αρμενίζω πάνω από αίθουσες σχολείων, θάλασσες, νησιά, πάνω από πόλεις πανέμορφες και σύννεφα που άλλαζαν χρώματα πάνω σε μουσικές και εικόνες, πάνω σε σκηνές από παλιές ταινίες, πάνω από ήχους, γέλια, ματιές, φιλιά κι αγγίγματα.

Ένωσα τα μπράτσα της να μ' αγκαλιάζουν, αλλά ήταν σαν να γινόταν αυτό σ' έναν άλλο κόσμο απ' τον οποίο έλειπα.

Και ταξίδευα... ταξίδευα... σε πρόσωπα αγαπημένα και κορμιά, ώσπου η εικόνα ξεθώριασε, σκοτεινίασε κι έγινε μια πηχτή μαυρίλα.

Όταν άνοιξα τα μάτια μου είχε ξημερώσει. Η Χριστίνα με κοίταζε από το μαξιλάρι της με μια έκφραση συγκρατημένης ανησυχίας.

—Αποκοιμήθηκες, μου ψιθύρισε. Σου μίλαγα κι αποκοιμήθηκες. Πρέπει να ήσουν πολύ κουρασμένος.

Άπλωσα το χέρι μου και της χάρηξε το πρόσωπο.

—Είσαι καλά; ρώτησε.

—Ναι... ήμουν απλά κουρασμένος.

Νομίζω πως έκανε ότι το πίστεψε.

* * *

Δεν θέλησα να πάρω τίποτα από το διαμέρισμα της *Rue des Amants Perdus*. Μια τσάντα ήταν οι αποσκευές μου, με λίγα ρούχα και μερικά βιβλία. Αυτό το κεφάλαιο έκλεινε πια —ίσως οριστικά.

Την παραμονή της αναχώρησής μας η Χριστίνα μου μίλησε επιτέλους.

—Όλον αυτό τον καιρό σκεφτόμουν τι θα γίνει «μετά», είπε. Κι όσο το σκεφτόμουν τόσο με μπέρδευε. Το λάθος εί-

ναι πως έφαχνα για λύση, ενώ λύση στην πραγματικότητα δεν υπάρχει ή έστω δεν έχω τα κότσια εγώ να την επιλέξω. Καταλαβαίνεις τι λέω;

Έκανα «ναι» με το κεφάλι. Μιλούσαμε και πάλι με λάθος λέξεις.

—Θέλω να με βοηθήσεις...

Πήρα το χέρι της στο δικό μου και την κοίταξα στα μάτια —ήταν θολωμένα...

—Νόμιζα πως θα μπορούσα, συνέχισε. Αλλά ξέρω τώρα πως δεν μπορώ. Δεν θ' αντέξω να παλέψω κόντρα σε όλους για κάτι που ξέρω κι εγώ η ίδια πως είναι λάθος.

—Καταλαβαίνω, είπα μαλακά.

Τα δάκρυα της κυλούσαν τώρα ποτάμι στα μάγουλά της.

—Δεν θα μπορέσω ποτέ να εκφράσω με λόγια τι ήταν τα δυο αυτά χρόνια για μένα, είπε. Και τι θέση έχεις εσύ στην καρδιά μου.

Δεν είπαμε ποτέ τα πράγματα με τις σωστές τους λέξεις.

—Δεν μπορώ..., είπε κι έπεσε με αναφιλητά στην αγκαλιά μου. Δεν μπορώ...

Την έσφιξα πάνω μου για ώρα πολλή. Το φεγγάρι απόψε είχε καταφύγει πίσω από κάτι μαύρα, απειλητικά σύννεφα.

* * *

Πώς το είχε πει ο Μπόγκυ αυτός;...

«*We'll always have Paris*»...

Τ Ε Λ Ο Σ

Άρχισε να γράφεται στην Ύδρα στις
10 Ιουλίου 2011 και τελείωσε στον
ίδιο τόπο στις 19 Αυγούστου 2011.
Η δακτυλογράφηση τελείωσε την
Πρωτομαγιά του 2014 σε μια βροχε-
ρή Κέρκυρα.